

Aneks nr 11

do umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność nr 00001-6933-UM0110010/15 z dnia 17 maja 2016 roku

zawarty w dniu 05.11......2021 roku we Wrocławiu

pomiędzy

Województwem Dolnośląskim

z siedzibą we Wrocławiu , Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław

reprezentowanym przez Zarząd Województwa, w imieniu którego działają:

- 1) **Grzegorz Macko – Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego;**
- 2) **Paweł Czyszczon – Zastępca Dyrektora Departamentu Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych;**

zwanym dalej „Zarządem Województwa”,

a

Stowarzyszeniem „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie”
z siedzibą w: **Mściwojów 54, 59-407 Mściwojów**
NIP **6951489860**
REGON **6951489860**
KRS **0000317167**

reprezentowanym przez:

- 1) **Piotr Pieniążek– Prezes Zarządu,**
- 2) **Gabriela Męczyńska- Skarbnik;**

zwanym dalej „LGD”,

– razem zwanymi dalej „Stronami”, o następującej treści:

§ 1.

1. W umowie o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność nr **00001-6933-UM0110010/15** z dnia 17 maja 2016 r., zawartej pomiędzy Zarządem Województwa a LGD, wprowadza się następujące zmiany:

1) § 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„LGD realizuje LSR w okresie od 2016 r. do 2025 r., na warunkach wynikających z umowy, ustawy RLKS, ustawy PROW, ustawy EFMR, ustawy PS i innych właściwych przepisów prawnych”.

2) § 4 ust. 1 pkt. 1 otrzymuje brzmienie:

1) „PROW ustala się na: **3 759 500, 00 euro** (słownie euro: **trzy miliony siedemset pięćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset 00/100**), w tym **2 392 169, 85 euro** (słownie euro: **dwa miliony trzysta dziewięćdziesiąt dwa tysiące sto sześćdziesiąt dziewięć 85/100**) ze środków EFRROW, co przy kursie 4 zł/euro stanowi odpowiednio 15 038 000, 00 zł (słownie złotych: piętnaście milionów trzydzieści osiem tysięcy 00/100), w tym 9 568 679, 40 zł (słownie złotych: dziewięć milionów pięćset sześćdziesiąt osiem tysięcy sześćset siedemdziesiąt dziewięć 40/100)”.

3) § 4 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„Wysokość środków finansowych na wsparcie funkcjonowania LGD ustala się na: **647 340, 00 euro** (słownie euro: **sześćset czterdzieści siedem tysięcy trzysta czterdzieści 00/100**)”.

4) w § 8 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Jeżeli do dnia 30 czerwca 2023 r. wsparcie na realizację operacji w ramach LSR w ramach PROW nie zostanie udzielone w wysokości odpowiadającej 85% wartości określonej w § 4 ust. 1 pkt 1, kwota określona w § 4 ust. 1 pkt 1 zostaje obniżona o różnicę wartości odpowiadającej 85% kwoty określonej w § 4 ust. 1 pkt 1 i sumy dotychczas udzielonego wsparcia na realizację operacji w ramach LSR w ramach PROW ustalonej według stanu na dzień 30 czerwca 2023 r.”;

5) w § 10 w ust. 3 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) zmniejszenie środków finansowych przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach PROW zaplanowanych do finansowania realizacji przedsięwzięć określonych w LSR dotyczących wsparcia na podejmowanie działalności gospodarczej”.

2. Załącznik nr 1 do umowy otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego aneksu.

§ 2.

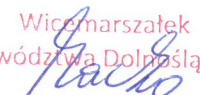
Aneks został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach - po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron.

§ 3.

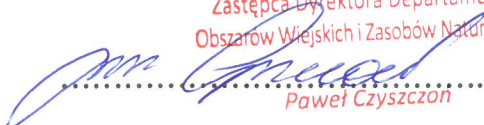
Aneks obowiązuje od dnia zawarcia.

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA

Wicemarszałek
Województwa Dolnośląskiego

.....
Grzegorz Macko

Zastępca Dyrektora Departamentu
Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych

.....
Paweł Czyszczoń

LGD

PREZES ZARZĄDU

.....
Piotr Pieniążek

SKARBNIK

.....
Gabriela Męczyńska

.....
STOWARZYSZENIE "LOKALNA GRUPA
DZIAŁANIA PARTNERSTWO KACZAWSKIE"
Mściwojów 54
59-407 Mściwojów
NIP 6951489860 Regon 020871854

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ (LSR)

NA LATA 2016-2023

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie”

Aktualizacja LSR – aneksy do umowy ramowej nr UM01-6933-UM0110010/15 z dn. 17 maja 2016r.:

ANEKS NR:

1. Z dn. 12.01.2017 r. - uchwała Walnego Zebrania Członków nr II/3/2016 z dn. 06.10.2016 r.
2. Z dn. 09.06.2017r. – zmiana z urzędu – zatwierdzenie formularza aneksu do umowy ramowej
3. Z dn. 02.02.2018 r. - uchwała Walnego Zebrania Członków nr I/1/2018 z dn. 24.01.2018 r.
4. Z dn. 31.12.2018 r. - uchwała Zarządu nr 27 /2018 z dn. 09.12.2018 r.
5. Z dn. 11.02.2019 r. – zmiana z urzędu – zatwierdzenie formularza aneksu do umowy ramowej
6. Z dn. 08.04.2019 r. - uchwała Walnego Zebrania Członków nr I/2/2019 z dn. 24.01.2019 r.
7. Z dn. 28.06.2019 r. – uchwała Walnego Zebrania Członków nr II/11/2019 z dn. 15.05.2019 r.
8. Z dn. 30.04.2020 r. – uchwała Zarządu nr 20 /2020 z dn. 22.04.2020 r.
9. Z dn. 04.11.2020 r. – uchwała Zarządu nr 32 /2020 z dn. 07.08.2020 r.
10. Z dn. 22.06.2021 r. – uchwała Zarządu nr 20 /2021 z dn. 08.06.2021 r.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LGD 4

ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR 10

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI 14

ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT 29

ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI 33

ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA
KRYTERIÓW WYBORU 46

ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA 48

ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR 49

ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI 52

ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE 54

ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA 58

ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 59

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY 61

ZALĄCZNIKI 63

SPIS TABEL 76

SPIS WYKRESÓW 76

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LGD

1. NAZWA LGD

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie” (dalej nazywana LGD Partnerstwo Kaczawskie) jest podmiotem, który jest odpowiedzialny za realizację Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Lokalnej Strategii Rozwoju (zwaną dalej LSR).

Status prawny LGD: Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie” ma status stowarzyszenia.

- Data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego: 4 listopada 2008 roku
- Numer pozycji rejestru (numer KRS): 0000317167
- Siedziba oraz Biuro miesi się pod adresem: Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie”, 59-407 Mściwojów 54

2. OPIS OBSZARU

Do obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie” należy 14 gmin o łącznej powierzchni 1365 km²: gmina Bolków, gmina Krotoszyce, gmina Legnickie Pole, gmina Męcinka, gmina Mściwojów, gmina Paszowice, gmina Pielgrzymka, gmina Ruja, gmina Wądroże Wielkie, gmina wiejska Wojcieszków, gmina Świerzawa, gmina Zagrodno, gmina wiejska Złotoryja, gmina wiejska Złotoryja. Każda para gmin pozostaje w bezpośrednim lub przynajmniej w dalszym sąsiedztwie, tworząc tym samym zwarty geograficznie obszar.

Liczba mieszkańców obszaru na koniec 2014 r. wyniosła 84 063 mieszkańców, z kolei na koniec 2013 r. 84 269 mieszkańców. Obszar działania LGD obejmuje liczbę mieszkańców większą niż średnia liczba mieszkańców objętych LSR w latach 2007-2013 w woj. dolnośląskim, która wyniosła 62 910,42 osoby. (opracowanie własne na podst. danych udostępnionych przez LGD z Województwa Dolnośląskiego).

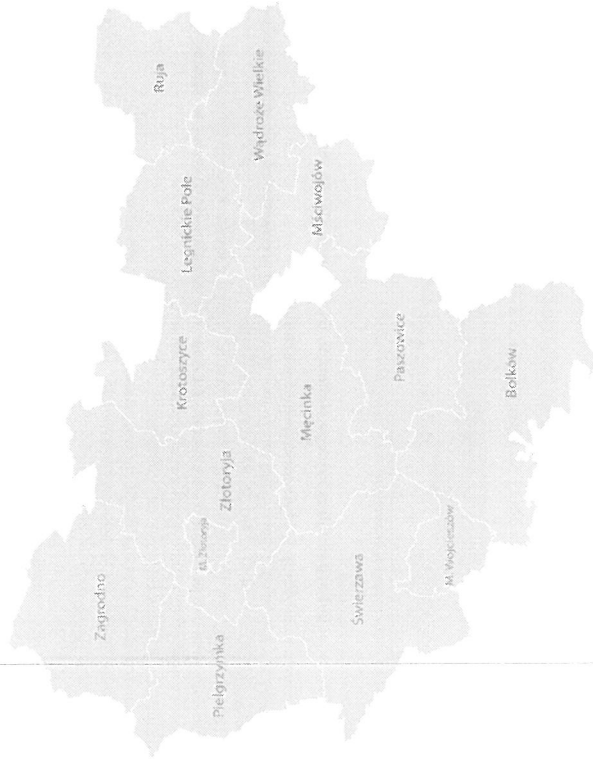
Tabela 1. Zestawienie podstawowych charakterystyk gmin tworzących obszar LGD

Jednostka terytorialna	Powierzchnia	Ludność	
		2013	2014
Obszar LGD	1365 km²	84 269	84063
Gmina Bolków	153 km ²	10872	10823
Gmina Krotoszyce	68 km ²	3256	3285
Gmina Legnickie Pole	85 km ²	5129	5171
Gmina Męcinka	148 km ²	4968	4991
Gmina Mściwojów	72 km ²	4181	4160
Gmina Paszowice	101 km ²	4015	3996
Gmina Pielgrzymka	105 km ²	4636	4638
Gmina Ruja	73 km ²	2695	2711
Gmina Wądroże Wielkie	89 km ²	4097	4059
Gmina wiejska Wojcieszków	32 km ²	3864	3814
Gmina Świerzawa	160 km ²	7766	7745
Gmina Zagrodno	122 km ²	5484	5451
Gmina wiejska Złotoryja	145 km ²	7139	7134
Gmina wiejska Złotoryja	12 km ²	16167	16085

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny - opracowanie własne

3. MAPA OBSZARU OBJĘTEGO LSR

Mapa 1. Obszar objęty LSR

Źródło: Opracowanie własne

4. OPIS PROCESU TWORZENIA PARTNERSTWA

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania (LGD) Partnerstwo Kaczawskie” jest podmiotem, który jest odpowiedzialny za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju (dalej LSR). Stowarzyszenie zostało powołane w sierpniu 2008 roku w drodze wieloletniej współpracy trójsektorowej samorządów, mieszkańców, stowarzyszeń i firm z terenu 11 gmin. Partnerstwo zbudowane zostało w oparciu o wzajemne zaufanie oraz współpracę trzech sektorów: publicznego, społecznego oraz gospodarczego na mocnych filarach działającej na tym obszarze od 2004 r. Grupy Partnerskiej „Góry i Pogórze Kaczawskie”, która otrzymała istotne wsparcie merytoryczne z Krajowej Sieci Grup Partnerskich na Rzeczą Zrównoważonego Rozwoju, koordynowanej przez Fundację Partnerstwo dla Środkowiska z Krakowa. Mocne wsparcie dla regionu oraz instytucjonalne do korzystania z funduszy dało przeobrazenie z lokalnego Stowarzyszenia na Rzeczą Zrównoważonego Rozwoju Gminy Mściwojów w 2006 roku Stowarzyszenie Kaczawskie, które w latach 2007-2008 realizowało II Schemat Pilotazowy Program Leader + w ramach Sektorowego Program Operacyjnego „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004 – 2006” i do dziś z dużym sukcesem realizuje misję zrównoważonego rozwoju Kraju Wygasyłych Wulkamów, korzystając z wielu źródeł zewnętrznych. W ciągu ostatnich 10 lat swojej działalności obydwa stowarzyszenia pozyskały w sumie ponad 12 mln zł na projekty partnerskie obejmujące obszar Gór i Pogórza Kaczawskiego.

Stowarzyszenie zostało powołane w szczególności do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, którą z wielkim społecznym zapalem opracowaliśmy w celu realizacji Programu Leader, os 4 z Programu

Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). W ramach tych środków zrealizowaliśmy 3 działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, „Wdrażanie projektów współpracy” oraz „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania”. Wysokość budżetu na realizację projektów w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” wynosiła 6 978 676 zł a wydatkowane zostało 6 737 213,43 zł, co stanowi 96,54 % tych środków.

Proces budowania oraz zacieśniania partnerskiej współpracy wciąż trwa choć należy uznać za ogromny sukces działania grupy, która z każdym rokiem konsoliduje i umacnia swoje struktury, a w przeciągu ostatniego roku powiększyła się o kolejne 3 gminy, które postanowiły włączyć się w realizację LSR w ramach Inicjatywy Leader z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Zasięg działania naszego partnerstwa rozszerza się na dość rozległym obszarze pomiędzy Legnicą, Jelenią Górą, a Strzegomiem w regionie nazywanym Krajiną Wygasyłych Wulkamów w dużej części obejmującej Góry i Pogórze Kaczawskie. Region ten uważany jest przez wielu turystów, przyrodników i przewodników za jedno z najpiękniejszych miejsc w Polsce. Partnerstwo swym zasięgiem obejmuje 14 gmin na terenie 3 powiatów: jaworskiego, legnickiego i zlotoryjskiego. Jest to 10 gmin wiejskich: Krotoszyce, Legnickie Pole, Męcinka, Mściwojów, Paszowice, Pielgrzymka, Ruja, Wądroże Wielkie, Zagrodno, Złotoryja – wiejska, 2 gminy wiejsko – miejskie: Bozków i Szwierzawa oraz 2 gminy miejskie: Wojewosów i Złotoryja, które zdecydowały, poprzez podjęcie stosownych uchwał Rady Gminy, o przystąpieniu do Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo Kaczawskie oraz Inicjatywy LEADER.

Rozszerzenie partnerstwa i obszaru LGD

W poprzedniej perspektywie finansowej Stowarzyszenie obejmowało swoim zasięgiem 11 gmin, w 2015 r. do LGD przystąpiły nowe 3 gminy: Legnickie Pole, Ruja oraz miasto Złotoryja. Powiększony obszar nadal jest spójny terytorialnie, historycznie i przyrodniczo, posiadając szlaki turystyczne biegnące przez większość gmin LGD, podobne ukształtowanie terenu oraz dziedzictwo historyczne związane z pierwszym osadnictwem, bitwą z Tatarami, bitwami napoleońskimi czy też wydobyciem złota.

5. OPIS STRUKTURY LGD (W TYM CHARAKTERYSTYKA CZŁONKÓW LGD)

Strukturę Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie” tworzą: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna oraz Biuro Stowarzyszenia.

Walne Zebranie Członków: stanowi najwyższą władzę Stowarzyszenia. Odpowiedzialne jest przede wszystkim za uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, podejmowanie uchwał w sprawie zatwierdzenia i aktualizacji LSR, zatwierdzanie kryteriów wyboru operacji oraz wybór i odwołanie członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady, a także rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady oraz podejmowanie pozostałych decyzji przewidzianych w statucie.

Tabela 2. Struktura członków Stowarzyszenia „LGD Partnerstwo Kaczawskie”

Sektor Członkowie	Spoleczny	Gospodarczy	Publiczny	Mieszkańcy	Razem
	34	29	19	35	117
Procentowo	29,06 %	24,79 %	16,24 %	29,91 %	100 %

Źródło danych: LGD Partnerstwo Kaczawskie

Skład WZC jest więc reprezentatywny dla specyfiki obszaru objętego LSR oraz przyjętych kierunków działania:

- **sektor publiczny:** reprezentują przedstawiciele gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia (wójtowie, burmistrzowie oraz ich zastępcy, oraz przedstawiciele jednostek pomocniczych gminy),
- **sektor gospodarczy:** reprezentują przedstawiciele przedsiębiorstw oraz podmiotów gospodarczych oraz rolnicy z obszaru LGD,
- **sektor społeczny:** reprezentują mieszkańcy obszaru objętego LSR, w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz inne dobrowolne zrzeszenia i ruchy obywatelskie.

Zarząd LGD: składa się z 4 członków, wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków spośród osób fizycznych będących członkami Stowarzyszenia i reprezentantami członka Stowarzyszenia będącego osobą prawną Zarząd działa w imieniu Stowarzyszenia, realizując cele statutowe, kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia (na podstawie uchwał WZC), a także reprezentuje Stowarzyszenie i kieruje jego bieżącą działalnością w okresie między Walnymi Zebraniami.

Rada: organ decyzyjny Stowarzyszenia, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez Stowarzyszenie LSR oraz ustalenie kwoty wsparcia. Szczegółowy opis Rady znajduje się w punkcie 6 rozdziału.

Komisja Rewizyjna: 3 osobowy organ nadzoru, wybierany przez Walne Zebranie Członków. Do jej podstawowych kompetencji należy kontrolowanie działalności Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowej (w tym występowanie do Zarządu z wnioskami pokontrolnymi oraz żądanie wyjaśnień), a także dokonywanie oceny pracy Zarządu.

Biuro LGD: jest jednostką administracyjną Stowarzyszenia, która kieruje pracami organizacyjnymi i przygotowawczymi. Prowadzi sprawy LGD, między innymi poprzez inspirowanie i podejmowanie działań na rzecz Stowarzyszenia oraz pełną obsługę w zakresie spraw administracyjnych, finansowych i organizacyjnych. Biurem kieruje Dyrektor Biura zatrudniony przez Zarząd Stowarzyszenia LGD, który może z upoważnienia Zarządu reprezentować Stowarzyszenie na zewnątrz w granicach umocowania.

6. OPIS SKŁADU ORGANU DECYZYJNEGO

Organem decyzyjnym Stowarzyszenia LGD Partnerstwo Kaczawskie jest Rada, składająca się z 14 osób, wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie spośród członków Stowarzyszenia. Osoby wchodzące na skład Rady to osoby z dużym doświadczeniem, posiadające odpowiednie kwalifikacje i predyspozycje do pracy przy wyborze projektów do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.

Do kompetencji Rady należy przede wszystkim: dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, a także ustalanie przyznanej kwoty wsparcia.

W skład Rady wchodzi przedstawiciele 14 gmin będących członkami LGD.

Tabela 3. Struktura członków Rady Stowarzyszenia „LGD Partnerstwo Kaczawskie”

Sektor	Spółeczny	Gospodarczy	Publiczny	Mieszkańcy	Razem
Osoby	3	5	3	3	14
Procentowo	21,43%	35,71%	21,43%	21,43%	100%

Źródło: LGD Partnerstwo Kaczawskie na dzień 15.05.2019

Paritet płci – w skład organu decyzyjnego wchodzi: 6 mężczyzn – 42,86 % i 8 kobiet – 57,14 %

Przedstawiony skład Rady spełnia następujące warunki:

1. przedstawiciele władzy publicznej ani żadnej pojedynczej grupy interesu nie mają więcej niż 49 % praw głosu w podejmowaniu decyzji przez ten organ;
2. żaden z członków Rady nie pełni równocześnie funkcji członka Komisji Rewizyjnej ani członka Zarządu, ani nie pozostaje z członkami Zarządu lub Komisji Rewizyjnej w stosunku bliskiego pokrewieństwa lub podległości z tytułu zatrudnienia;
3. żaden z członków Rady nie jest zatrudniony w biurze LGD;
4. w składzie Rady są przedstawiciele wszystkich gmin będących członkami LGD;
5. w skład Rady wchodzi przedstawiciele podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego z wszystkich gmin będących członkami LGD;
6. w składzie Rady znajduje się więcej niż jedna kobieta;
7. w składzie Rady znajdują się osoby pomiej 35 roku życia.

Zgodnie z Regulaminem Rady (załącznik nr 9 do wniosku o wybór LSR), Zarząd LGD prowadzi Rejestr interesów członków Rady, który powinien zawierać informacje na temat zajmowanych stanowisk, pełnionych funkcji, prowadzonej działalności zawodowej / gospodarczej / społecznej / naukowej i innej przez poszczególnych członków Rady, pozwalające na identyfikację faktu i charakteru

ich powiązań z wnioskodawcami / poszczególnymi operacjami. Każdy członek Rady zobowiązany jest do udzielenia Zarządowi informacji o dotychczasowych go aktywnościach i – jeśli dotyczy – podmiotach / instytucjach, z którymi aktywności te są związane, a także – na żądanie Zarządu – do przedłożenia odpowiednich dokumentów na te okoliczności. Rejestr interesów członków Rady oraz składana przez nich tzw. *Deklaracja bezstronności i poufności*, której formularz stanowi załącznik do Regulaminu Rady mają zapewnić wybór operacji w sposób transparentny i przejrzysty.

W związku z odpowiedzialnością społeczną na Radzie, został opracowany Plan szkoleń dla Rady i pracowników biura (stanowiący załącznik nr 14 do wniosku o wybór LSR) w celu podnoszenia ich wiedzy i kompetencji. Szkolenia te będą prowadzone w formie zajęć warsztatowych, seminariów, czy konferencji. Corocznie plan szkoleń przygotowywany będzie w oparciu o zgłoszone przez przedstawicieli organu decyzyjnego zapotrzebowania na szkolenia oraz dostosowane do obowiązującego harmonogramu naboru wniosków. Dzięki działaniom szkoleniowym obsługa beneficjentów, wdrażanie LSR czy udzielane doradztwo przez pracowników biura LGD będzie profesjonalne, merytoryczne i efektywne.

7. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH W PROCESIE DECYZYJNYM ORAZ WSKAZANIE DOKUMENTÓW REGULUJĄCYCH FUNKCJONOWANIE LGD

Organami decyzyjnymi w Stowarzyszeniu są: Walne Zebranie Członków, Rada, Zarząd. Funkcje kontrolną sprawuje Komisja Rewizyjna. Każdy z wymienionych organów posiada swój Regulamin organizacyjny dokładnie opisujący zasady i procedury funkcjonowania, zapewniające przejrzystość, jawność działania i podejmowania decyzji, oraz rozdziela kompetencje poszczególnych organów, co reguluje statut w § 23. ust. 7, § 25. ust. 10 i 11, § 25. ust. 6.

Głównymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie LGD Partnerstwo Kaczawskie są:

- **Statut Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie”** - określa zadania i kompetencje poszczególnych organów oraz cele i sposób działalności Stowarzyszenia (załącznik nr 3 do wniosku o wybór LSR).
- **Regulamin Walnego Zebrania Członków** – określa szczegółowe zasady organizacji i pracy Walnego Zebrania Członków
- **Regulamin pracy Zarządu** - określa sposób zwolnienia posiedzeń, podejmowania uchwał, protokołowania posiedzeń, reprezentowanie na zewnątrz Stowarzyszenia, podział prac członków zarządu, jeden z członków zarządu jest zatrudniony w biurze. Zarząd reprezentuje na zewnątrz Stowarzyszenie.
- **Regulamin Organu decyzyjnego - Rady** - określa kompetencje Rady, procedurę wyboru przewodniczącego, wiceprzewodniczących i sekretarza spośród członków Rady, sposób oceny wniosków, przebieg posiedzenia, procedurę wyłączenia członków od udziału w wyborze, sposób dokumentowania posiedzeń Rady, procedurę przejrzystego wyboru operacji, określenie kwoty wsparcia, zasady wynagradzania członków Rady Programowej, wybór operacji poprzez elektroniczny program oceny oraz ocenę papierową, ujawnianie konfliktu interesu w sprawach będących na posiedzeniach Rady oraz w trakcie głosowań odnotowany będzie w rejestrze korzyści Członków Rady. Aktualizacja regulaminu następuje po zgłoszeniu zmian przez Członków Rady. Zmiany w Regulaminie zatwierdzone są przez Walne Zebranie (załącznik nr 9 do wniosku o wybór LSR).

- **Regulamin pracy Komisji Rewizyjnej** – określa zakres przeprowadzanych kontroli, zwolnianie posiedzeń, podejmowanie uchwał, prowadzenie dokumentacji z posiedzeń

- **Regulamin Biura** - określa pracę biura, jego strukturę oraz sposób zatrudnienia wraz z opisem stanowisk z dokładnym podziałem wyznaczonych zadań, określa sposób pomiaru jakości udzielanego doradztwa. Biuro LGD obsługuje i pomaga w organizacji pracy i realizacji zadań wszystkich organów Stowarzyszenia oraz beneficjentów ubiegających się o możliwość dofinansowania ze środków PROW 2014-2020. Zmiany w regulaminie biura dokonywane są przez Zarząd na podstawie wniosków zgłaszanych przez dyrektora biura lub członków Zarządu. Każdego roku dokonuje się analizy pracy biura, która jest również podstawa do wprowadzenia zmian usprawniających pracę biura. Funkcjonowanie biura LGD i jakość udzielanego doradztwa przez pracowników LGD będzie mierzona w cyklach dwuletnich. Wykorzystywana będzie do tego ankieta badania i mierzenia kompetencji pracowników udośćniana beneficjentom i mieszkańcom obszaru LGD (załącznik nr 15 do wniosku o wybór LSR).

Statut i Regulaminy znajdują się na stronie internetowej www.lgd.partnerstwokaczawskie.pl, w związku z czym każdy członek i inni mają do tego dostęp. Ponadto wszystkie członkowie mają dostęp do powyższych dokumentów w biurze oraz otrzymują na bieżąco wszelkie zmiany wprowadzane przed Walnym Zebraniem. Ponadto LGD przyjęła szczegółowe mechanizmy wyboru i oceny projektów, określone przez Procedurę wyboru i oceny operacji, Procedurę wyboru i oceny oraz rozliczania, monitoringu i kontroli grantobiorców, a także Procedurę wyboru i oceny operacji własnych LGD. Stanowią one załączniki do wniosku o wybór Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR).

Zgodnie z Procedurami wyboru i oceny, w procesie decyzyjnym zostały zastosowane rozwiązania gwarantujące:

- zachowanie określonego paritetu poszczególnych sektorów przy ocenie i wyborze operacji;
- bezstronność w podejmowaniu decyzji poprzez składanie w toku procedury oceniania i wyboru operacji tzw. Deklaracji bezstronności i poufności oraz zgłaszanie okoliczności wyłączenia do Rejestru Interesów;
- jawność procesu wyboru poprzez udostępnianie procedur i protokołów z posiedzeń Rady do wiadomości publicznej (na stronie internetowej LGD, w wersji papierowej do wglądu w biurze LGD, poprzez doradztwo telefoniczne, drogą e-mail, osobiste, omawianie procedur w trakcie szkoleń czy warsztatów dla potencjalnych beneficjentów);
- uwzględnienie sytuacji szczególnych, które mogą zaistnieć w procesie wyboru i oceny operacji, oraz określenie sposobów ich rozwiązania (np. przy równej ilości punktów, rozbieżnościach w ocenie itp.);
- możliwość odwołania się wnioskodawców od niekorzystnych dla nich decyzji Rady;
- wybór najlepszych operacji, w największym stopniu uwzględniających potrzeby grup szczególnie istotnych i grup defaworyzowanych poprzez zastosowanie odpowiednich lokalnych kryteriów wyboru.

8. DOŚWIADCZENIE LGD

Stowarzyszenie „LGD Partnerstwo Kaczawskie” od 6 lat posiada wykwalifikowaną kadrę, posiadającą wiedzę merytoryczną, niezbędną do wdrażania strategii i zarządzania LGD – znają specyfikę regionu, mają wieloletnie doświadczenie w pracy w sektorze publicznym, a następnie społecznym. Wszyskie obecnie zatrudnione w biurze osoby, z wyższym wykształceniem, mają również kwalifikacje do przygotowania wniosków aplikacyjnych ze środków publicznych, co potwierdza załącznik nr 16a do wniosku o wybór LSR. Z 3 zatrudnionych obecnie osób, dwie pracownice, w tym dyrektor biura Strategii Rozwoju Wsielskich w ramach Pilotowego Programu LEADER+ Schemat II, oraz nabyte w ramach realizacji tych strategii kwalifikacje niezbędne do zarządzania i rozliczania projektów PROW i z innych środków publicznych. Ponadto w biurze zatrudniona jest od 1 grudnia 2015 nowa pracownica, która odbyła wcześniej 3-miesięczny staż, brała aktywny udział w pracy zespołu roboczego ds. opracowania LSR, a także w konsultacjach z mieszkańcami i opracowywała elementy strategii. Pracownicy stale podnoszą swoją wiedzę uczestnicząc w dostępnym szkoleniach i warsztatach, a także aktywnie uczestnicząc na zasadzie wolontariatu w działaniach lokalnych stowarzyszeń i inicjatywach aktywizujących mieszkańców obszarów wiejskich. Szczegółowe kwalifikacje pracowników oraz dokumenty to potwierdzające zawiera załącznik do wniosku o wybór LSR. Potwierdzeniem wysokiego umiejętności i kwalifikacji w zarządzaniu biurem i wdrażaniu środków publicznych jest stopień poprawnego wykorzystania środków w ramach działania 4.31. Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja na poziomie 99,97% zaplanowanych na ten cel środków w kwocie 1 743 470,06 zł.

Proces wdrażania LSR usprawnia również stała współpraca z tzw. koordynatorami gminnymi LGD (w każdej z gmin członkowskich), którzy pozostają w ścisłym kontakcie z biurem LGD. Wszysko to powoduje, że praca biura LGD przebiega sprawnie, a obsługa beneficjentów jest profesjonalna.

W latach 2010 – 2015 LGD przeszło liczne kontrole przeprowadzone m.in. przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które służyły się pozytywną oceną naszych działań.

W nowym okresie zaplanowano szereg szkoleń dla pracowników Biura oraz członków Rady, którego plan jest załącznikiem do wniosku o wybór LSR.

Członkowie LGD posiadają duże doświadczenie we wdrażaniu LSR w ramach PROW 2007-2013 – na 207 złożonych wniosków do LGD 132 zostały prawidłowo zrealizowane i zrefundowane.

W latach 2013-2014 LGD zrealizowała jeden projekt współpracy, w którym była LGD koordynującym. Współpracę zainicjowaliśmy z LGD Ziemi Grodzkiej z Wielkopolski, której członkowie odwiedzili nas w 2012 w ramach wizyty studyjnej ukazującej nasze dobre praktyki. Rozpoczęte w ramach tego projektu działania poprawiające ofertę turystyczną poprzez budowę małej infrastruktury turystycznej będą kontynuowane w nowym okresie poprzez dalszą współpracę z LGD Ziemi Grodzkiej.

ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność powstała dzięki zaangażowaniu społeczności lokalnej – przedstawiciele wszystkich sektorów i gmin, którzy włączyli się w opracowanie dokumentu w ramach Planu Włączenia Społecznego realizowanego ze środków poddziałania 19.1 „Wsparcie przygotowawcze” w ramach działania M19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach Inicjatywy Leader”. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zgodnie z umową nr 00015-6934-UM0100011/15 podpisaną przez Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie” z Zarządem Województwa Dolnośląskiego w dn. 4 września 2015r. Materiałem wyjściowym do rozpoczęcia prac ze społecznością była wstępna diagnoza obszaru opracowana na podstawie wyników ewaluacji poprzedniego okresu finansowania PROW oraz wyniki badań własnych prowadzonych przez Biuro LGD. W przygotowaniu i wypracowaniu materiałów do LSR zastosowane zostały aktywne narzędzia i techniki partycypacji, łączące różne formy komunikacji społecznej mające na celu dotarcie do bezpośrednio zainteresowanych problematyka zawarta w tworzonym dokumencie oraz umożliwiający powszechny udział przedstawicieli sektorów społecznego, publicznego, gospodarczego, a także mieszkańców (zwłaszcza grupy defaworyzowane) w konsultacjach społecznych. Tym samym, położono szczególny nacisk na zapewnienie oddolnego charakteru LSR. tj. zagwarantowanie udziału społeczności lokalnej w proces tworzenia strategii i jej realizacji, dzięki czemu LGD nie musiała zlecać opracowania dokumentu firmie zewnętrznej. W proces tworzenia LSR były zwłaszcza angażowane te grupy, których wiedza, doświadczenie oraz plany odnośnie przyszłego rozwoju, łączą się z zakresem i tematyką strategii.

1. Zapewnienie partycypacyjnego charakteru LSR odbywa się poprzez:

1. Zastosowanie różnorodnych metod angażowania społeczności lokalnej w przygotowanie LSR w rozbiu na następujące etapy:
 - Etap definiowania potrzeb i problemów (tzw. partycypacyjna diagnoza);
 - Etap określenia celów i ustalania ich hierarchii;
 - Etap poszukiwania rozwiązań, stanowiących sposoby realizacji strategii;
 - Etap formułowania wskaźników, budżetu i kryteriów realizacji LSR;
 - Etap identyfikacji grup docelowych strategii.
2. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w proces realizacji strategii podczas:
 - Monitorowania i oceny realizacji strategii,
 - Aktualizacji strategii,
 - Opracowania i zmiany lokalnych kryteriów wyboru.
3. Planowane metody do wykorzystania w celu animacji społeczności lokalnej.

Pomysł zaprezentowano podstawowe informacje na temat partycypacyjnych metod konsultacji wykorzystanych na każdym kluczowym etapie prac nad powstawaniem strategii (w tym metoda, data spotkań, ilość uczestników), podsumowanie poszczególnych prac ze społecznością lokalną i przedstawienie głównych założeń.

2. Proces konsultacji społecznych służących angażowaniu społeczności lokalnej w przygotowanie LSR.

W poszczególnych etapach prac służących przygotowaniu LSR wykorzystano różnorodne metody partycypacyjne, angażując tym samym możliwie szerokie spektrum uczestników. Metody miały charakter otwarty, mogły w nich brać udział różne grupy, w tym grupy defaworyzowane. W procesie konsultacji społecznych zastosowano następujące metody partycypacyjne:

- Spotkania konsultacyjne w formule konferencji open – space.

- Ankiety dla mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych z terenu LGD.
- Lokalny Bank Pomysłów -fizyka projektowa.
- Zespół Roboczy ds. opracowania LSR dla Partnerstwa Kaczawskiego na lata 2016-2023.
- Cykl 14 spotkań konsultacyjnych w poszczególnych gminach.
- Spotkania branżowe – Konwenty Wójtów, Burmistrzów i Starostów Partnerstwa Kaczawskiego, konsultacje dla NGO i liderów wiejskich oraz konsultacje dla przedsiębiorców oraz osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej.
- Walne Zebranie Członków LGD.
- Spotkania informacyjno-konsultacyjne na Sesjach i Komisjach stałych Rad Gmin LGD.
- Punkt informacyjno-konsultacyjny w Biurze Stowarzyszenia.
- Konsultacje za pomocą strony internetowej i poczty elektronicznej.

Tabela 4. Podsumowanie procesu konsultacji społecznych służących angażowaniu społeczności lokalnej w przygotowanie LSR.

Zastosowana metoda partycypacyjna	Opis, dane i wyniki z konsultacji	Termin realizacji; miejsca i daty konsultacji	Etap
Spotkania konsultacyjne w formule konferencji open – space	LGD zorganizowało 3 konferencje Open Space, które pozwoliły wypracować dodatkowy materiał pod diagnozę obszaru i określić grupy defaworyzowane wymagające wsparcia w dalszych etapach funkcjonowania i realizowania LGD.	Prusice - 27 maja 2015, Świerzawa - 3 czerwca 2015, Wądroże Wielkie - 9 czerwca 2015,	Etap definiowania potrzeb i problemów (tzw. partycypacyjna diagnoza);
Ankiety dla mieszkańców, przedsiębiorców w oraz organizacji pozarządowych z terenu LGD	LGD przeprowadziło badania ankietowe skierowane do mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli NGO z obszaru Partnerstwa Kaczawskiego, dzięki któremu również zdefiniowano problemy i potrzeby występujące na tym terenie, a następnie określono cele i ustalono ich hierarchię. Ogłoszenie o ankiecie ukazało się na stronie internetowej LGD, na stronach poszczególnych Urzędów Gmin oraz na profilu społecznościowym LGD (Facebook). Ankiety również dostępne były w wersji papierowej na spotkaniach oraz w biurze LGD. W prawidłowy sposób wypełniono 214 ankiet.	Od lipca do września 2015r.	Etap definiowania potrzeb i ustalania ich hierarchii; partycypacyjna diagnoza);
Lokalny Bank Pomysłów - fizyka projektowa	Ważnym narzędziem planowania okazała się „Fizyka projektowa – Lokalny Bank Pomysłów”, o wypełnienie której poprosiliśmy uczestników spotkań konsultacyjnych, szkoleń tematycznych i spotkań zespołu roboczego, a także on-line poprzez umieszczenie jej na stronie LGD i portalu społecznościowym. Zebrane fiszki (116) stały się ważną bazą do planowania celów, działań i budżetu na najbliższe lata. Mieszkańcy, przedsiębiorcy i przedstawiciele NGO opisali w nich co chcieliby w przyszłości zrealizować z dofinansowania unijnego, jako osoba fizyczna, organizacja pozarządowa lub mikroprzedsiębiorstwo.	Od lipca do listopada 2015.	Etap określenia celów i ustalania ich hierarchii; Etap poszukiwania rozwiązań, stanowiących sposoby realizacji strategii; Etap formułowania wskaźników, budżetu i kryteriów realizacji LSR

Zastosowana metoda partycypacyjna	Etap	Termin realizacji; miejsca i daty konsultacji	Opis, dane i wyniki z konsultacji
Zespół Roboczy ds. opracowania LSR dla Partnerstwa Kaczawskiego na lata 2016-2023	Etap definiowania potrzeb i problemów (tzw. partycypacyjna diagnoza); Etap określenia celów i ustalania ich hierarchii; Etap poszukiwania rozwiązań, stanowiących sposoby realizacji strategii; Etap formułowania wskaźników, budżetu i kryteriów realizacji LSR	I - Mściwojów, 07.07.2015, II - Pielgrzymka 10.08.2015 III - Krotoszyce, 03.09.2015 IV - Pielgrzymka, 14.09.2015 - V - Paszowice, 21.09.2015	Dla etapu poszukiwania rozwiązań, stanowiących sposoby realizacji strategii oraz formułowania wskaźników realizacji LSR, Zarząd Stowarzyszenia „LGD Partnerstwo Kaczawskie” na podstawie Uchwały Walnego Zebrania Członków Nr 1/6/2015 z dn. 23 czerwca 2015r. powołał Zespół Roboczy ds. opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju dla Partnerstwa Kaczawskiego na lata 2014-2020. Zespół Roboczy liczył 25 osób i odpowiedzialny był za nadanie ostatecznego kształtu wypracowanym podczas konsultacji treści LSR
Cykl 14 spotkań tematycznych w poszczególnych gminach w formule warsztatów konsultacyjnych	Etap definiowania potrzeb i problemów (tzw. partycypacyjna diagnoza); Etap określenia celów i ustalania ich hierarchii; Etap poszukiwania rozwiązań, stanowiących sposoby realizacji strategii;	Gmina Bołków - 17.08.2015, Gmina Krotoszyce - 8.09.2015, Legnickie Pole - 2.09.2015, Gmina Męcinka - 27.08.2015, Mściwojów - 10.09.2015, Paszowice - 19.08.2015, Pielgrzymka - 13.08.2015, Gmina Ruda - 12.08.2015, Gmina Świerzawa - 26.08.2015, Wądroże Wielkie - 18.08.2015, Miasto Wojeńszów - 7.09.2015, Gmina Zagrodno - 24.08.2015, Gmina Złotoryja - Rokitnica, 20.08.2015, Miasto Złotoryja - 08.09.2015	Spotkania konsultacyjne odbyły się we wszystkich 14 gminach obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie w celu zdefiniowania potrzeb i problemów tego obszaru, wsparcia uczestników w podzieleniu się opiniami na dany temat i w wypracowaniu wspólnych decyzji. Zakres tematyczny spotkań obejmował analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń obszaru funkcjonowania LGD, a także konsultowanie kierunków i celów dalszego rozwoju obszaru. Materiały wypracowane podczas warsztatów, były przedmiotem analizy zespołu roboczego. Zaproszenie na takie spotkanie ukazało się w formie ogłoszenia na stronie internetowej danej Gminy, na stronie internetowej LGD Partnerstwo Kaczawskie, na profilu społecznościowym LGD (Facebook) oraz w kilku przypadkach w lokalnej prasie i na wiejskich tablicach ogłoszeń. Do udziału w tych konsultacjach społecznych zaproszono wszystkich mieszkańców, przedsiębiorców i rolników, członków i pracowników organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, klubów sportowych. Na konsultacjach pojawili się więc przedstawiciele wszystkich trzech sektorów, którzy brali udział w pracach i dyskusjach na równych zasadach i przy w miarę zachowywanych proporcjach.
Spotkania branżowe – Konwenty	Etap określenia celów i ustalania ich hierarchii;	Jawor - 16.09. 2015, Dobków - 26.10. 2015, Krotoszyce -	Na konsultacjach trzech sektorów pojawili się przedstawiciele wszystkich gmin, którzy brali udział w dyskusjach

Zastosowana metoda partycypacyjna	Opis, dane i wyniki z konsultacji	Termin realizacji; miejsca i daty konsultacji	Opis, dane i wyniki z konsultacji
Wójtów, Burmistrzów i Starostów Partnerstwa Kaczawskiego, konsultacje dla NGO i przedsiębiorców	na temat poszczególnych zapisów LSR oraz zostali poinformowani o zasadach korzystania ze środków LSR.	14.12.2015, Wądroże Wielkie - 16.12.2015,	
Ważne Zebranie Członków LGD	Na walnym uczestniczyli przedstawiciele wszystkich trzech sektorów, którzy brali udział w pracach i dyskusjach oraz zatwierdzali poszczególne elementy LSR, kryteria wyboru oraz procedury i regulamin Rady.	Męcinka - 7 grudnia 2015 r., Dobków - 28 grudnia 2015,	
Spotkania informacyjne-konsultacyjne na Sesjach i Komisjach stałych Rad Gmin LGD	Spotkania z radnymi i sołtysami poszczególnych gmin, poza formą informacyjną (zostali poinformowani o zasadach korzystania ze środków LSR) miało również za zadanie włączenie jak największej grupy mieszkańców do współdecydowania o poszczególnych zapisach LSR.	Krotoszyce - 25.11.2015, Wądroże Wielkie - 25.11.2015, Męcinka - 26.11.2015, Rujia - 27.11.2015, Paszowice - 30.11.2015, Mściwojów - 30.11.2015, Bolków - 30.11.2015, Świerzawa - 3.12.2015, Wojcieszków - 11.12.2015, Pielgrzymka - 21.12.2015, Legnickie Pole - 22.12.2015, Złotoryja - 22.12.2015, Zagrodno - 9.12.2015,	
Konferencja regionalna "Tworzymy nową LSR" podczas IX Jarmarku Bożonarodzeniowego	Na konferencji pojawili się więc przedstawiciele wszystkich trzech sektorów, którzy brali udział w pracach i dyskusjach na równych zasadach i przy miarę zachowanych proporcjach.	Krotoszyce - 13.12.2015	
Punkt informacyjny-konsultacyjny w Biurze Stowarzyszenia	W Biurze LGD Partnerstwo Kaczawskie we Mściwojowie funkcjonował ponadto punkt informacyjny – konsultacyjny, w którym można było uzyskać informacje na temat przygotowań LGD do nowego okresu programowania oraz nowych możliwości i źródeł finansowania przedsięwzięć w poszczególnych działaniach, a także	Od maja do grudnia 2015.	
	Etap poszukiwania rozwiązań, stanowiących sposoby realizacji strategii;		
	Etap formułowania wskaźników, budżetu i kryteriów realizacji LSR		

Zastosowana metoda partycypacyjna	Opis, dane i wyniki z konsultacji	Termin realizacji; miejsca i daty konsultacji	Opis, dane i wyniki z konsultacji
Konsultacje za pomocą strony internetowej i poczty elektronicznej	złożyć na każdym etapie wypełnione ankiety lub fiszki.		
	realizacji LSR		
	Etap określenia celów i ustalania ich hierarchii; Etap formułowania wskaźników, budżetu i kryteriów realizacji LSR	Od lipca do grudnia 2015.	Na bieżąco są wysyłane do członków LGD, przedstawicieli Zespołu roboczego poszczególne elementy wypracowanej LSR, ponadto dokumenty te są upubliczniane na stronie internetowej.

W kolejnych rozdziałach strategii wskazano wykorzystanie metod partycypacyjnych w kluczowych etapach przygotowania LSR, do których należą:

- Diagnoza i analiza SWOT.
- Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowania planu działania.
- Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru.
- Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji.
- Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR.

Dane z konsultacji społecznych wykorzystane do opracowania LSR, zostały zaprezentowane w opisie danego etapu.

3. Sposób angażowania społeczności lokalnej w proces realizacji LSR.

W kolejnych rozdziałach strategii wskazano wykorzystanie metod partycypacyjnych w kluczowych etapach realizacji LSR, do których należą:

- Monitorowania i oceny realizacji strategii.
- Aktualizacji strategii.
- Opracowania i zmiany lokalnych kryteriów wyboru.

4. Planowane metody do wykorzystania w celu animacji społeczności lokalnej.

LGD Partnerstwo Kaczawskie planuje wspierać słabszych członków społeczności w procesie rozwoju lokalnego poprzez analizę lokalnej, identyfikację oraz inicjowanie powstawania odpowiednich projektów, stymulowanie potencjalnych beneficjentów oraz pomoc lokalnym liderom i koordynatorom w rozwijaniu własnych pomysłów i przekształcaniu ich w projekty kwalifikujące się do wsparcia finansowego. W tym celu wykorzystane zostaną odpowiednie i własne metody współpracy i angażowania skierowane do mieszkańców (zwłaszcza z grup defaworyzowanych) oraz podmiotów działających na obszarze objętym LSR. LGD planuje zwłaszcza wykorzystać aktywne metody partycypacyjne, m.in. takie jak: warsztaty konsultacyjne, kawiarenki obywatelskie, World Café, konferencje open-space, badanie w działaniu, planowanie partycypacyjne, itp.).

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI

Diagnoza obszaru LGD powstała w oparciu o analizę danych statystyki publicznej, a także danych własnych LGD oraz informacji pozyskanych dzięki wykorzystaniu metod partycypacyjnych, w tym przede wszystkim badań społecznych mieszkańców oraz spotkań warsztatowych, które odbyły się w poszczególnych gminach wchodzących w skład LGD Partnerstwo Kaczawskie.

Na bazie analiz, określone zostały kluczowe grupy docelowe oraz problemy i wyzwania stanowiące podstawę do zidentyfikowania logiki interwencji LSR.

1. OBSZAR LGD PARTNERSTWO KACZAWSKIE – POTENCJAŁ, DZIEDZICTWO ORAZ WEWNĘTRZNA SPÓJNOŚĆ

Ponizej zostały zaprezentowany potencjał obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie, który wskazuje, iż oprócz spójności przestrzennej obszar LGD łączy również spójność przyrodniczą, kulturową oraz historyczną.

1.1. Walory przyrodnicze

Obszar działania LGD to w dużej mierze obszar Gór i Pogórza Kaczawskiego, który jest częścią Sudetów Zachodnich. Obszar Partnerstwa rozciąga się dodatkowo na fragment Pogórza Bolkowsko-Walbrzyskiego, Wzgórz Strzegomskich, Równiny Chojnowskiej, Legnickiej oraz Wysoczyzny Średzkiej. Dzięki temu Partnerstwo Kaczawskie niemal w całości obejmuje obszar występowania w Sudetach i na ich przedpolu zjawisk wulkanicznych okresu miocenu i starszych. Pozwala to na promocję regionu pod nazwą **Kraina Wygasłych Wulkanów**.

Sylwetki wzniesień wulkanów uspiomych przed milionami lat, niespotykane tak licznie nigdzie w Polsce, wyróżniają ten obszar i stanowią o jego szczególnej wartości. Między innymi dzięki nim są to tereny górskie i podgórskie o urozmaiconym krajobrazie, a jednocześnie łatwo dostępne.

Region Gór i Pogórza Kaczawskiego należy do najbardziej zróżnicowanych pod względem geologicznym i tektonicznym w Polsce i określane jest jako metaorfik kaczawski. Procesy wulkaniczne doprowadziły do powstania stożków wulkanów, z których na przestrzeni milionów lat w wyniku erozji pozostały kominy wulkaniczne m.in. Ostrzycy, Wilezej Góry, Czartowskiej Skaly, Rataja i Grodziec.

Procesy geologiczne, w tym ruchy ziemi i wybuchy wulkanów, doprowadziły do powstania unikatowego krajobrazu, skał (bazalt), minerałów (agat, kryształ górski, baryt), oraz rud metali (miedzi, ołowiu, żelaza, srebra i złota). Różnorodność skał budujących podłoże sprzyja bioróżnorodności i występowaniu wielu rodzajów unikatowych roślin. Procesy wulkaniczne uczyniły Kraje Wygasłych Wulkanów **rezerwuarem bazaltu** odpornego na niszczenie kruszywa. Bazalt jest kolejnym elementem łączącym Partnerstwo, ponieważ występuje niemal na całym obszarze LGD. Złota bazaltu znajdują się w gminach: Złotoryja, Męcinka, Legnickie Pole, Ruja, Wądroże Wielkie, Pielgrzymka, Świerzawa, Zagrodno. Część starych, nieczynnych już wyrobisk jest miejscem poszukiwania i często dzikiego pozyskiwania cennych skał i minerałów. Spośród nich światową sławę cieszą się, należące do najpiękniejszych na świecie, **kaczawskie agaty**, które również swoje istnienie zawdzięczają obecnemu procesowi wulkanicznemu w regionie. W Wojewstwie nadal pozyskuje się wapienie krystaliczne nazywane, z uwagi na ich urodę, **wojciezowskimi marmurami**. **Piaskowce** to od wieków najlepszy materiał do obróbki budowlanej. Eksploatuje się je w okolicach Nowej Wsi Grodzkiej. Pobliskie Czaple słyną z eksploatacji piasków połudwowych. **Granit** pozyskuje się w okolicy Paszowic i Zimnika. Lupki szarogłazowe wydobywane są na potrzeby budownictwa w gminie Wądroże Wielkie. W Górach i na Pogórzu Kaczawskim bogato reprezentowane są również **rudy metali** – miedzi, ołowiu, srebra i żelaza, które eksploatowano w regionie od średniowiecza. Od stuleci obszar należał do **znanych regionów górniczych**, gdzie eksploatowano rudy miedzi, żelaza, barytu, a także złoto. Śladem siły przyciągającej **kruszczo złota** jest miasto Złotoryja, stolica polskiego złota, odbudowująca obecnie swoje tradycje w charakterze atrakcji turystycznej (np.: mistrzostwa w plukaniu złota). **Mnogoskład różnorodność naturalnych surowców skalnych jest kolejnym elementem świadczącym o spójności obszaru objętego przez LGD Partnerstwo Kaczawskie**.

Bogactwo geologiczne i związane z nim dziedzictwo kulturowe dawnego górnictwa jest nadal mało wykorzystane i mimo swojego unikatowego charakteru w skali kraju, **niewzmaczone w terenie**. Geologiczne skarby nie są wykorzystywane do wyrabiania produktów lokalnych, **choć mogłyby to się przyczynić do rozwoju przedsiębiorczości w terenie**.

Przyroda Gór i Pogórza Kaczawskiego jest największym bogactwem regionu. Na obszarze działania LGD Partnerstwo Kaczawskie znajduje się 10 rezerwatów przyrody oraz 229 pomników przyrody. Na terenie Gór i Pogórza Kaczawskiego **stwierdzono występowanie aż 20 typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony sieci Natura 2000 i z tego powodu utworzono Specjalny Obszar Ochrony „Góry i Pogórze Kaczawskie”**. Znaczna część Pogórza Kaczawskiego chroniona jest Parkiem Krajobrazowym „Chelmy”. Najważniejszą rzeką regionu jest Kaczawa, która wraz z jej dopływami jest **wspólnym elementem łączącym obszar Partnerstwa Kaczawskiego**.

Jednym z głównych atutów regionu jest również Obszar Krajobrazu Chronionego „Grodziec”. Obejmuje on powierzchnię 21,8 km². W jego ramach znajdują się kompleksy lesne, zabudowa wsi Grodziec wraz z zamkiem, a także część obszaru górniczego byłej kopalni miedzi Upadłowa Grodziec.

Obszar Partnerstwa Kaczawskiego opleciony jest lokalnymi szlakami turystycznymi pieszymi i rowerowymi oraz sieciami edukacyjnymi. Najciekawszy to Szlak po Krajinie Wygasłych Wulkanów ukazujący piękno regionu i najciekawsze wzniesienia powulkaniczne: Czartowską Skalę, Wilkolaka, Ostrzycę i Grodziec. **Według danych zebranych przez LGD szlaki na terenie Partnerstwa Kaczawskiego posiadają niedostatki zagospodarowania turystycznego, których wyeliminowanie**

wymaga długotrwałego i konsekwentnego działania. Szlaki są słabo oznakowane, brakuje tablic informacyjnych i kierunkowskazów. Na szlakach brakuje miejsc do odpoczynku, wiat, ławo-stołów, koszy na śmieci czy stojaków na rowery.

W regionie nawiązuje się do dawnych tradycji i obyczajów. Znamienne jest odszukiwanie obyczajów i tradycji sięgających początków osadnictwa na tym terenie. **Dzisiaj jednym z najsilniejszych nurtów łączących lokalne tradycje i obyczaje to tradycje górnicze**. Tworzą się lokalne stowarzyszenia i grupy sympatyków poszukujących informacji o dawnych dziejach wydobycia i przetwarzania minerałów i surowców skalnych. Pielęgnowane tradycje poszukawczy złota w okolicach Złotoryi, promocja wsi Radzimowice jako dawnego miasta górniczego, oraz organizacja Kaczawskich Dymarek w Leszczynie to tylko jedno z wielu działań promujących wyróżniki regionu. **Drugim silnym nurtem jest tworzenie tożsamości mieszkańców regionu, którzy czują się silnie z nim związani, czego wyrazem jest często nazywanie siebie „góralami kaczawskimi”**. To nowy nurt poszukiwania własnej tożsamości regionalnej, o tyle ważny, że wychodzi z serca i uczeń ludzi, którzy stracili swoje korzenie gdzieś daleko na wschodzie Europy. **Historia regionu to także szereg bitew**, spośród których najważniejszymi były: bitwa pod Legnickim Polem 9 kwietnia 1241 r. gdzie starły się wojska najazdzących Tatarów z wojownikami dowodzonymi przez księcia Henryka Pobożnego oraz Bitwa nad Kaczawą Wojsk Napoleońskich 26 sierpnia 1813 r. Do dziś grupy rekonstrukcyjne w Gminie Krotoszyce, Złotoryja, Pielgrzymka i Legnickie Pole odwołują się do historii. Tworzą się dzięki temu nowe tradycje i obyczaje właściwe dla obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie.

Szlak Wygasłych Wulkanów (85 km), jest kolejnym wspólnym elementem łączącym obszar LGD, który rozpoczyna się w gminie Legnickie Pole i wiedzie przez następujące gminy: Wądroże Wielkie, Mściwojów, Paszowice, Męcinka, Świerzawa, Pielgrzymka, Zagrodno i Złotoryja.

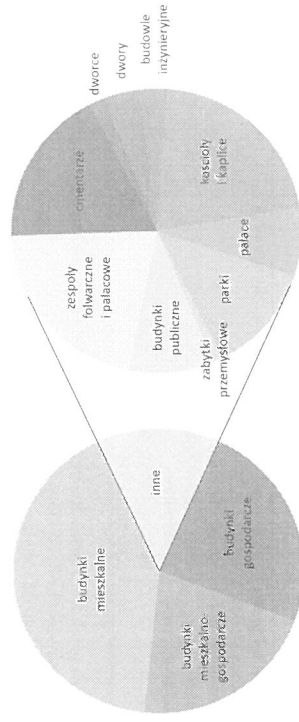
Szlak Kopcacy (60 km) Przebiegający przez teren Pogórza Kaczawskiego i Gór Kaczawskich szlak niebieski, określany na odcinku między Leszczyną, Chelmcem i Radzimowicami mianem „Szłaku Kopcacy”, to szlak promujący zasoby geologiczne oraz historię ich wykorzystania na przestrzeni dziejów, a jednocześnie dziedzictwo kulturowe dawnego górnictwa i związanych z nim ośrodków (Leszczyna, Chelmiec/lerzyków, Radzimowice). Planowane jest przedłużenie szlaku do Miedzianki.

1.2. Dziedzictwo historyczne

Na terenie gmin wchodzących w skład LGD „Partnerstwo Kaczawskie” znajduje się **6 597 zabytków** znajdujących się w ewidencji zabytków, w tym **630** znajdujących się w rejestrze zabytków. Ponadto na terenie Partnerstwa udokumentowano **2074 stanowiska archeologiczne**.

Większą część zabytków stanowią budynki mieszkalne, mieszkalno-gospodarcze i gospodarze. Posiód pozostałych zabytków najwięcej jest obiektów sakralnych (kościół, kaplice, ementarze) oraz pałaców, parków i zespołów dworskich, pałacowych i folwarcznych. Niewielką część stanowią budynki publiczne (najczęściej ratusze, urzędy i remizy strażackie), zabytki inżynierne (głównie mosty i wiadukty) oraz zabytki przemysłowe i kolejowe.

Rysunek 1. Najważniejsze rodzaje zabytków na obszarze działania LGD „Partnerstwo Kaczawskie”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu.

Tabela 5. Liczba ludności w gminach objętych LSR w latach 2007 - 2014

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Bolków	11019	10980	10983	11191	11085	10998	10872	10823
Krotoszyce	2880	2866	2876	3181	3192	3254	3256	3285
Lęgnińskie Pole	4995	4983	4991	5139	5172	5156	5129	5171
Męcinka	4766	4804	4807	4943	4955	4958	4968	4991
Mściwojów	4028	4017	4036	4220	4198	4177	4181	4160
Paszowice	3829	3851	3864	3971	4019	4026	4015	3996
Pielgrzymka	4659	4670	4679	4702	4693	4695	4636	4638
Ruja	2689	2717	2709	2735	2733	2710	2695	2711
Świerżawa	7749	7714	7701	7829	7821	7824	7766	7745
Wądroże Wielkie	4031	4039	4026	4098	4106	4101	4097	4059
Wojcieszów	3964	3933	3939	3906	3911	3895	3864	3814
Zagrodno	5594	5576	5536	5609	5553	5516	5484	5451
Złotoria (miasto)	16492	16479	16394	16529	16500	16406	16167	16085
Złotoria	7140	7075	7127	7121	7135	7096	7139	7134
OGÓLEM	83835	83704	83668	85174	85073	84812	84269	84063

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Spadek liczby ludności spowodowany jest między innymi malejącą liczbą urodzeń. W 2014 roku ubytek naturalny odnotowano w 10 gminach. Liczba urodzeń przewyższyła liczbę zgonów jedynie w gminie Męcinka, gminie Złotoria oraz w Krotoszycach.

Tabela 6. Przyrost naturalny w gminach objętych LSR w latach 2007 - 2014.

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Bolków (3)	-44	-4	-3	2	-46	-47	-58	-45	
Męcinka (2)	-14	-10	-2	-10	5	6	-11	13	
Mściwojów (2)	4	0	-14	10	-15	12	1	-3	
Paszowice (2)	-9	-9	-10	9	1	-8	-9	-15	
Wądroże Wielkie (2)	3	-9	-14	-6	0	-10	-22	-23	
Wojcieszów (1)	-9	-18	-10	7	9	-25	-21	-12	
Złotoria (miasto)	33	-18	-13	39	1	-8	-45	-26	
Świerżawa (3)	-14	10	-32	10	-2	-14	-25	-15	
Zagrodno (2)	-9	-2	-10	7	-4	5	-4	-5	
Złotoria (2)	18	1	-2	13	-6	21	-1	9	
Krotoszyce (2)	18	3	19	2	2	-11	7	2	
Lęgnińskie Pole (2)	-17	-3	-6	-10	3	-26	-30	-3	
Ruja (2)	-23	-2	3	-17	-13	-22	-27	-21	

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Niska liczba urodzeń ma również wpływ na strukturę ludności diagnozowanego obszaru. Analizując liczbę ludności gmin objętych LSR ze względu na wiek możemy zaobserwować obecne tu trendy, które odnotowujemy również w skali województwa i kraju. Na przestrzeni analizowanych lat 2007 - 2014 systematycznie spada liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, w 2007 roku osoby do 14 roku życia stanowiły 15,65% ogółu mieszkańców obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie w 2014 roku udział procentowy wyniósł 14,65%. Od roku 2007 udział procentowy osób w wieku produkcyjnym spadł o 1,89 punktów procentowych i w 2014 roku wyniósł 67,72%. Rosnie natomiast udział procentowy osób w wieku emerytalnym, w 2007 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 14,75% ogółu ludności, w 2014 roku już 17,63%.

Do najważniejszych zabytków obszaru Partnerstwa, o najwyższej wartości historycznej i tym samym wysokiej atrakcyjności turystycznej można zaliczyć:

- zamki: Bolków, Grodziec, Świny oraz inne grodziska, zamki oraz obiekty obronne o chronologii od pradziejów (epoka brązu) po późne średniowiecze i okres nowożytny (Chelmiec, Gorzec, Krajów, Mierzyce, Myslibórz, Nowy Kosciół, Olszanica, Piotrowice, Rokitnica, Rzymówka, Wtelsławka, Wileża Góra, Wysocko, Wojcieszyn),
- budowle sakralne: Bazylika Św. Jadwigi w Lęgnińskim Polu, kościół św. Jana i Katarzyny w Świerżawie, kościół św. Jana Nepomucena w Pielgrzymce, kościół p.w. Wniebowzięcia NMP w Słupie, kościół p.w. Narodzenia NMP w Złotorzy,
- pałace: w Krotoszycach, Wojcieszowie, Podgórkach, Klonicach, Targoszynie, Jastrzewcu, Luboradzu, Brenniku, Grodziecu,
- pola bitew i potyczek z różnych okresów m.in.: bitwa pod Legnicą (1241 r.), bitwa nad Kaczawą (1813 r.), bitwa o Złotorję (1813 r.),
- pozostałości dawnych prac górniczych i hutniczych oraz ośrodków związanych z górnictwem (Chelmiec, Jerzyków, Leszczyna, Kondratów, Męcinka, Radzimowice, Stanisławów, Złotoria),
- układy urbanistyczne i ruralistyczne z historyczną zabudową. Warto zauważyć, że na terenie LGD a znajdujące się pierwsze miasto lokacyjne na terenie Polski - Złotoria- jedno z dawnych miast górniczych. Obok niej do grupy miast i osad górniczych należy wymienić: Mikołajowice, Jerzyków, Radzimowice.

Na terenie działania Stowarzyszenia LGD Partnerstwo Kaczawskie znajduje się wiele zabytków wymagających gruntownych remontów, odnowienia i/lub zabezpieczenia przed dalszą degradacją. Niestety samorządy oraz właściciele prywatni nie dysponują odpowiednimi środkami finansowymi na ten cel, a przepisy regulujące ochronę zabytków nie są dostosowane do dzisiejszych realiów.

Dodatkowym atutem jest niematerialne dziedzictwo kulturowe obszaru LGD (m.in. dziedzictwo reformacji i pierwsza msza ewangelicka w Nowym Kosiele, ruchy i mniejszości religijne- schwenkfeldyści, emigranci religijni z Czech w Zagrodnie, dziedzictwo w postaci legend regionu opracowanych przez W. E. Peuckerta).

Dziedzictwo cystersów i związanego z nimi Mniszego Lasu jako elementu dziedzictwa przyrodniczego, geologicznego i kulturowego. Słup, Winnica i Męcinka położone są na międzynarodowym Szlaku Cysterskim, będącym jednym z Europejskich Szlaków Kulturowych, Mniszy Las należący do mniichów od XII w. stanowi od wieków jeden z rozpoznawalnych elementów krajobrazu kulturowego dzisiejszego terenu LGD.

2. MIESZKAŃCY – CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNA, AKTYWNOŚĆ ORAZ ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

2.1. Charakterystyka ludności obszaru Partnerstwa Kaczawskiego

W gminach na terenie Partnerstwa Kaczawskiego w 2014 roku zamieszkiwało 84 063 mieszkańców. Najwięcej osób zamieszkuje miasto Złotoria (16085) i gminę Bolków (10823), a najmniej gminę Ruja (2711).

W ostatnim analizowanym roku 2014 liczba ludności gmin objętych LSR wyniosła 84 063 i była wyższa niż w roku 2007. Od 2011 roku można zaobserwować tendencję zmniejszania się liczby ludności obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie, ubytek ten wynosi 1010 osób (ubytek o 1,2%). Na poniższej tabeli możemy również zauważyć, że podobne tendencje widoczne są w większości gmin objętych LSR (na czerwono zaznaczono lata, w których liczba ludności zmalała w stosunku do roku poprzedniego, na zielono lata, w których liczba ludności wzrosła w stosunku do roku poprzedniego). Największe ubytki odnotowano na przestrzeni lat 2011 - 2014 w Bolkowie i Złotorzy (liczba ludności spadła w tych miastach odpowiednio o 262 i 415 osób (o 2,36% i 2,52%)). Stały przyrost ludności w analizowanych latach odnotowano natomiast w Męcince, liczba ludności wzrosła tu o 225 osób (wzrost o 4,72%) oraz w Krotoszycach, gdzie od 2009 roku liczba ludności wzrosła o 409 osób, a więc aż o 14,2%.

Mimo, że procentowy ubytek ludności gmin objętych LSR nie jest na razie znaczący, utrzymująca się tendencja spadkowa, a także ujemny przyrost naturalny odnotowany w ostatnich latach w większości gmin pozwala prognozować, że liczba ludności będzie nadal zmniejszać się w kolejnych latach.

Tabela 7. Liczba ludności gmin objętych LSR w podziale na kategorie wieku w latach 2007 - 2014.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wiek przedprodukcyjny	13116	12868	12732	12995	12824	12722	12480	12319
	15,65%	15,37%	15,22%	15,26%	15,07%	15,00%	14,81%	14,65%
Wiek produkcyjny	58353	58315	58291	59165	58836	58281	57533	56926
	69,60%	69,67%	69,67%	69,46%	69,16%	68,72%	68,27%	67,72%
Wiek poprodukcyjny	12366	12521	12645	13014	13413	13809	14256	14818
	14,75%	14,96%	15,11%	15,28%	15,77%	16,28%	16,92%	17,63%

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny.

W strukturze wiekowej analizowanego obszaru najliczniejszą grupę mieszkańców stanowi ludność w wieku produkcyjnym – 54764 osób (64,99% ogółu mieszkańców), co świadczy o korzystnym i rozwojowym potencjale demograficznym. Z danych statystycznych wynika, iż jest to wielkość bardzo zbliżona w odniesieniu do województwa dolnośląskiego, gdzie wielkość ta wynosi 64,17% ludności.

Dla ludności w wieku przedprodukcyjnym grupę przeważającą stanowią mężczyźni, natomiast w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym przeważają kobiety.

Tabela 8. Gęstość zaludnienia na obszarze LGD Partnerstwo Kaczawskie, w woj. Dolnośląskim i w Polsce w 2013 r.

	Bołków	Krotoszyce	Legnickie Pole	Męcinka	Mściwojów	Paszowice	Pielgrzymka	Ruja	Świerzawa	Wądroże Wielkie	Wojcieszów	Zagrodno	Złotoryja	Miasto Złotoryja	Średnia gęstość w LGD	woj. dolnośląskie	Polska
Gęstość zaludnienia na km ²	71	48	60	34	58	40	44	37	49	46	120	45	49	145	150	146	123

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny - opracowanie własne

Gęstość zaludnienia gmin objętych LSR wynosi średnio 150 osób/km². Gęstość zaludnienia w województwie dolnośląskim wynosi 146 osób/km². Najgęściej zaludnione są miasta Złotoryja oraz Wojcieszów. Gminą charakteryzującą się najmniejszą gęstością zaludnienia jest gmina Męcinka (34 mieszkańców na km²).

Reasumując na przestrzeni ostatnich lat gminy Partnerstwa Kaczawskiego wykazywały w miarę stabilną sytuację demograficzną charakteryzującą się powolnym wzrostem liczby mieszkańców. Pomimo, że dane te są stosunkowo zadawalające należy pamiętać o tym, że polskie społeczeństwo zaczyna się starzeć a ludzie młodzi coraz mniej skłonni są do zawierania małżeństw, rodzi się coraz mniej dzieci, a przyrost naturalny jest ujemny bądź bliski 0.

2.2. Charakterystyka sektora społecznego

Na koniec 2007 r. na obszarze działania LGD Partnerstwo Kaczawskie było zarejestrowanych 156 organizacji pozarządowych. Na koniec 2013 r. działało ich 211, natomiast na koniec września 2015 r. zarejestrowanych było już 253 organizacji pozarządowych. Największy wzrost jest widoczny w mieście Złotoryja – liczba organizacji pozarządowych wzrosła o 17, oraz w gminie Świerzawa, gdzie liczba ta wzrosła o 16. Zwiększenie liczby organizacji pozarządowych widoczny jest również w gminie Złotoryja wiejska (wzrost o 13) oraz w gminie Pielgrzymka (wzrost o 10). Znaczne zwiększenie liczby działających organizacji pozarządowych utworzonych na obszarze LGD Partnerstwo Kaczawskie spowodowany jest wzrostem świadomości obywatelskiej, chęcią pozyskiwania źródeł zewnętrznych na rzecz lokalnych społeczności oraz wzrostem roli trzeciego sektora w polityce lokalnej.

Tabela 9. Liczba organizacji pozarządowych na terenie LGD Partnerstwo Kaczawskie w latach 2007-2013.

Gmina	Bołków	Krotoszyce	Legnickie Pole	Męcinka	Mściwojów	Paszowice	Pielgrzymka	Ruja	Świerzawa	Wądroże Wielkie	Wojcieszów	Zagrodno	Złotoryja	Miasto Złotoryja	Razem
Stan na koniec 2007 r.	24	9	9	8	9	12	13	6	11	12	4	9	6	24	156
Stan na koniec 2013 r.	29	12	14	12	13	13	20	6	25	15	6	13	18	39	211
Stan na wstępie 2015 r.	29	13	16	14	13	13	23	7	27	15	9	14	19	41	253

Źródło danych: www.cms.gov.pl - opracowanie własne

Od 11 sierpnia do 11 września 2015r. Stowarzyszenie „LGD Partnerstwo Kaczawskie” przeprowadziło badania ankietowe dla III sektora obszaru objętego 14 gmin. Ankieta dotyczyła potrzeb NGO oraz ich obecnej sytuacji. Badania ankietowe przeprowadzono z wykorzystaniem kwestionariusza oraz ankiety internetowej na próbie 52 organizacji z terenu wszystkich gmin wchodzących w skład LGD. Ankieta składała się z 21 pytań, w tym 2 o charakterze otwartym. Zebrano 76 ankiet, a prawidłowo wypełnionych było tylko 52, co stanowi ponad 20% istniejących organizacji.

Analiza wypełnionych ankiet pokazała, że przedstawiciele organizacji są zadowoleni z działania na terenie swojej gminy („zdecydowanie tak” 52% i „raczej tak” 42%), przy czym 41,7 % z badanych informuje o „ponadlokalnym” zastęgu działalności swoich organizacji.

Z badań ankietowych wynika, że 34,4% organizacji działa „od 1 roku do 3 lat”, natomiast 6,3% organizacji „krócej niż rok”, najwięcej bo 59,4%, jest spośród badanych działających powyżej 3 lat. Większość analizowanych organizacji stanowią Stowarzyszenia (44,2%). Tylko 46,2% badanych organizacji pozarządowych dysponuje wolontariuszami, natomiast aż 73,3% badanych organizacji nie zatrudnia pracowników, a jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja z doświadczeniem w rozliczaniu projektów, bo tylko 28,8% z nich dysponuje takimi osobami.

Badania ankietowe pokazały, że organizacje pozarządowe napotykały na szereg ograniczeń, a są to m.in.: brak przeszkolonych członków (zarządzenie, księgowość), niedostateczne umiejętności organizacyjne, nieznajomość prawa (dot. funkcjonowania NGO, gminy), brak widocznej współpracy z innymi organizacjami, małe zaangażowanie mieszkańców w działalność dla innych, zbyt mało wolontariuszy, brak lokalnych animatorów, problemy z komunikacją między ludźmi.

Przedstawiciele badanych NGO wskazują, że w sytuacji, gdyby samorząd lub LGD uzyskały dodatkowe środki, w pierwszej kolejności należałoby je przeznaczyć na: poprawę możliwości uczestnictwa w ofercie kulturalnej (34,6%), poprawę sytuacji na rynku pracy (30,8%), poprawę oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży (28,8%), poprawę oferty edukacyjnej dla starszych (23,1%) oraz poprawę możliwości uprawiania sportu i rekreacji (21,2%).

Wg badanych NGO najbardziej wykluczone grupy z życia społecznego na obszarze LGD Partnerstwo Kaczawskie to bezrobotni (28,8%), niepełnosprawni (26,9%) oraz młodzież od 18 do 25 roku życia (23,1%).

Z analizy wynika, iż bariera dla pełnego uczestnictwa mieszkańców obszaru LGD w życiu społecznym jest „niechęć do podejmowania aktywności” (48,1%), „brak potrzeby uczestnictwa w życiu społecznym” (30,8%) i brak informacji lub słaba promocja wydarzeń/oferty kulturalnej, sportowej itd.” (21,2%).

Odpowiedzi na kolejne pytanie wskazują, jakie organizacje, grupy, ludzie dysponują największą siłą w działaniach na rzecz społeczności lokalnej. Są to organizacje pozarządowe, fundacje i stowarzyszenia (51,9% odpowiedzi), samorząd lokalny (46,2%), księża i organizacje religijne (19,2%), nauczyciele (15,4%), społeczność, jako całość (11,5%).

Większość, bo aż 78,8% badanych przez nas organizacji pozarządowych jest zainteresowana realizacją projektów partnerskich. Organizacje te są głównie zainteresowane taką współpracą w obszarach:

zdrowy i aktywny tryb życia (32,7%), rozwój lokalnego produktu turystycznego (30,8%), ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego (28,8%), produkt lokalny i regionalny - wspólna promocja (23,1%), ochrona i zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i bioróżnorodności (21,2%).

Aktualizując LSR badaliśmy sposób zaangażowania mieszkańców i zainteresowania życiem społecznym, pytając o ich problemy i potrzeby, zaproponowano wprowadzenie projektów grantowych wpiętych w przygotowanie oddolnych koncepcji rozwoju na skali mikro (Smart Village – inteligentna wioska), zwanych dalej „koncepcjami SV”. Potrzebę wprowadzenia konkursu grantowego na przygotowanie koncepcji SV potwierdzają odpowiedzi na ankietę, w której mieszkańcy zgłaszają nadal takie problemy: brak integracji społecznej, brak środków na inwestycje infrastrukturalne, małe zaangażowanie społeczne mieszkańców, szczególnie ludzi w wieku 22-40 lat, brak środków na ochronę środowiska, słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i rekreacyjna, wycofanie społeczne po pandemii, czy też brak miejsca spotkań. Realizacja takiego projektu grantowego wpłynie na wzrost zainteresowania swoimi „małymi ojezycznymi”, da możliwość wypracowania wśród aktywnych mieszkańców koncepcji, które w przyszłości mogą zaowocować innowacyjnymi projektami.

Stworzenie koncepcji ma na celu wypracowanie efektywnych i niestandardowych rozwiązań miejscowych problemów dzięki innowacyjnemu podejściu, w tym przy użyciu technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub lepszymu wykorzystaniu wiedzy, z korzyścią dla lokalnej społeczności, m.in. na rzecz poprawy jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu oraz problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyłudnienia, niewystarczającej ilości miejsc pracy czy przepaści cyfrowej.

Opracowanie koncepcji w sposób partycypacyjny odpowie więc w pewnym stopniu na niektóre problemy oraz przyczyni się do zwiększenia szans w pozyskaniu środków na inwestycje infrastrukturalne.

Na terenie Partnerstwa Kaczawskiego brakuje wspólnych i spójnych działań zainicjowanych przez samorządy, które służyłyby budowaniu mocnego wizerunku całego obszaru oraz jego promocji.

W regionie nadal zbyt mało organizowanych jest inicjatyw dla mieszkańców całego Partnerstwa Kaczawskiego, dzięki którym upowszechniane są lokalne produkty i promowane walory tego regionu. Wśród plenerowych imprez tematycznych systematycznie organizowanych dla całego regionu wyróżniają się:

- Kaczawski Jarmark Bożonarodzeniowy w Krotoszycach i Wielkanocny w Paszowicach, Kaczawskie Warsztaty Artystyczne w Dobkowie, Biesiada Zespołów Kresowych w Piełgrzymce i na Grodźcu, Targoszynski Szczyrnyk w Targoszynie, Święto Pierogów w Paszowicach, Dymarki Kaczawskie w Leszczynie czy Bieg Szlakiem Wygasłych Wulkanów w Złotoryi

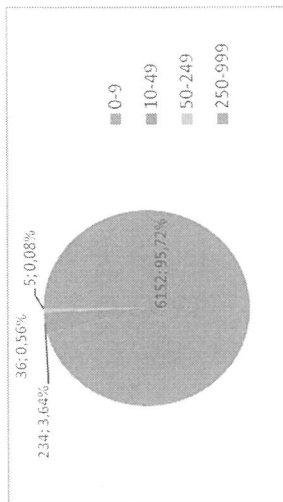
Na terenie Partnerstwa Kaczawskiego brakuje nowoczesnego, wspólnego oraz spójnego systemu informacji i promocji turystycznej, który mógłby skupiać i kształtować ofertę turystyczną, noclegową oraz ofertę cyklicznych imprez kulturalnych. Mimo wielu działań wciąż słabo rozpoznawalna jest marka „Kraina Wygasłych Wulkanów”, nawet wśród mieszkańców tego obszaru oraz mieszkańców dużych aglomeracji sąsiadujących z regionem. Ten stan zaczyna zmieniać Stowarzyszenie Kaczawskie, które otworzyło w sierpniu 2015 r. Sudecką Zagrodę Edukacyjną w Dobkowie. Jest to nowoczesny, interaktywny ośrodek edukacyjny, w którym prezentowane są treści dotyczące przede wszystkim geologii i krajobrazu regionu Gór i Pogórza Kaczawskiego. Oprócz ruchomych makiet, gier edukacyjnych i efektownych symulacji Zagroda oferuje bogatą ofertę warsztatów stacjonarnych i terenowych. Ośrodek ten jest uzupełnieniem dwóch istniejących od lat ośrodków edukacyjnych w regionie: Skansen Górnico-Hutniczy w Leszczynie prowadzony przez Złotoryjskie Towarzystwo Tradycji Górnich oraz Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa „Salamandra” w Mysliborzu prowadzony przez Dolnośląski Zespół Parków Krajoobrazowych.

3. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI / PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Na koniec 2014 roku na terenie 14 gmin wchodzących w obszar Partnerstwa Kaczawskiego działało 7 717 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, to o 1290 podmiotów Gospodarki Narodowej więcej niż w 2007 r. Na koniec 2007 r. zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, które zatrudniały 0-9 pracowników. Mikro i małe przedsiębiorstwa stanowiły 99,36% wszystkich podmiotów gospodarczych. Na terenie Partnerstwa Kaczawskiego znajdowało się 36 przedsiębiorstw, znajdujących się w kategorii średnich

przedsiębiorstw zatrudniających 50 – 249 pracowników i 5 dużych przedsiębiorstw znajdujących się w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających 250-999 pracowników.

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Partnerstwie Kaczawskim i ich udział procentowy w ogóle podmiotów gospodarczych na koniec 2007r.

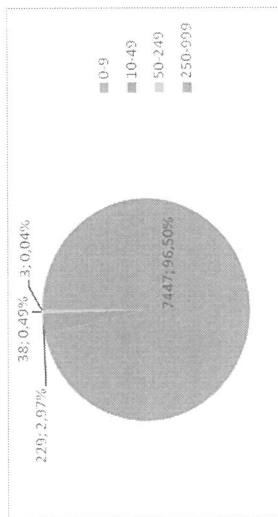

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny - opracowanie własne

Na koniec 2014 r. mikroprzedsiębiorstwa podobnie jak w 2007 r. stanowiły większość z tym, że przez 7 lat liczba podmiotów gospodarczych wzrosła z 6152 do 7717. Liczba małych przedsiębiorstw zatrudniających mniej niż 50 pracowników zmniejszyła się o 5 a średnich przedsiębiorstwach zatrudniających od 50 do 249 pracowników w 2014 r. było o 2 więcej niż w 2007r. Tendencję spadkową obserwuje się w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających 250-999 pracowników, gdzie w

2014 r. było ich o 2 mniej niż w 2007 r. Na terenie 14 gmin zrzeszonych w Partnerstwie Kaczawskim nie ma przedsiębiorstw zatrudniających 1000 i więcej pracowników.

Wykres 2. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Partnerstwie Kaczawskim i ich udział procentowy w ogóle podmiotów gospodarczych na koniec 2014 r.

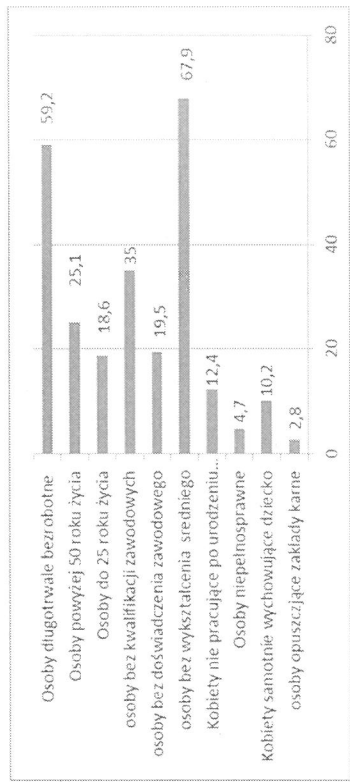
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny - opracowanie własne

Tabela 10. Ilość podmiotów Gospodarki Narodowej wpisanych do rejestru REGON wg klas wielkości Partnerstwie Kaczawskim w latach 2007 – 2014

Gmina	Bolków	Krotoszyce	Legnickie Pole	Miecinka	Mściwojów	Paszowice	Piełgrzymka	Rufa	Wądroże Wielkie	Świerzawa	Zagrodno	Złotoryja - Węska	Młasto Złotoryja	Kazem
2007	644	182	325	286	274	263	278	93	289	276	223	424	2126	6152
2008	712	185	338	301	295	271	286	108	305	295	230	456	2147	6432
2009	824	205	337	291	294	285	300	120	317	320	233	473	2206	6733
2010	864	224	342	314	315	310	333	120	326	335	264	513	2286	7117
2011	845	233	347	293	306	309	337	112	313	325	258	508	2271	6983

oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych (35%). Osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 25,1% osób bezrobotnych ogółem a osoby do 25 roku życia 18,6%.

Wykres 4. Bezrobotni zarejestrowani wg szczególnych grup do osób bezrobotnych ogółem [%] w 2013r.

Źródło danych: Powiatowe Urzędy Pracy w Jaworze, Złotoryi i Legnicy – opracowanie własne.

5. PROBLEMY SPOŁECZNE

Problemy lokalnej gospodarki i rynku pracy przekładają się na sytuację w zakresie realizowania polityki społecznej na obszarze LGD Partnerstwo Kaczawskie.

W skali obszaru gmin LGD liczba osób objętych pomocą społeczną w 2013 r. była równa 11 248, w 2014 r. było to 10 728 osób.

Tabela 16. Liczba osób objętych pomocą społeczną na obszarze LGD w roku 2013 i 2014.

Gmina	2013 r.	2014 r.	Stosunek procentowy do liczby mieszkańców	2013 r.	2014 r.	Stosunek procentowy do liczby mieszkańców
Bolków	1338	1231	12,3 %	574	587	17,6 %
Krotoszyce	601	539	11,7 %	601	539	11,7 %
Legnickie Pole	1712	1557	34,4 %	1712	1557	34,4 %
Męcinka	761	854	18,2 %	761	854	18,2 %
Mściwojów	559	634	13,9 %	559	634	13,9 %
Pielgrzymka	563	586	12,8 %	563	586	12,8 %
Pasowice	574	587	17,6 %	574	587	17,6 %
Wądroże Wielkie	784	341	19,1 %	784	341	19,1 %
Ruja	233	217	8,6 %	233	217	8,6 %
Świerawa	819	821	10,5 %	819	821	10,5 %
Zagrodno	693	673	12,6 %	693	673	12,6 %
Złotoryja	955	894	13,3 %	955	894	13,3 %
Miasto Złotoryja	1106	1194	6,8 %	1106	1194	6,8 %
Razem	11 248	10 728	13,3 %	11 248	10 728	13,3 %

Najczęściej powodami udzielania pomocy społecznej na terenie gmin obszaru LGD są: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Grupy defaworyzowane w Partnerstwie Kaczawskim

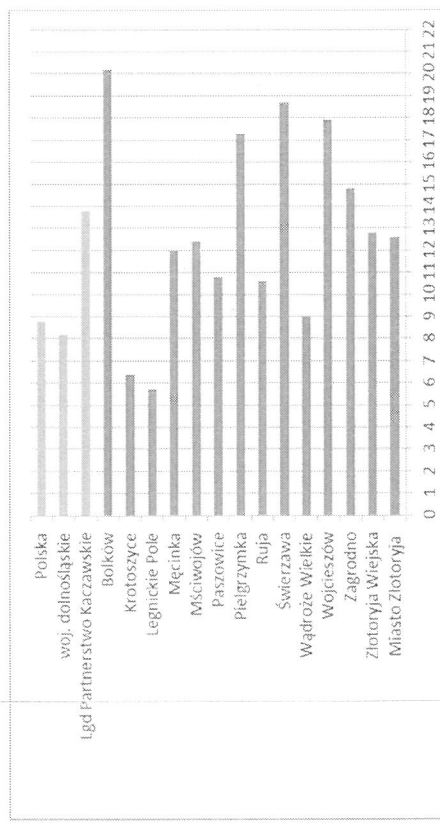
Tabela 15. Liczba osób bezrobotnych ogółem na terenie Partnerstwa Kaczawskiego na koniec 2007 r. i na koniec 2013 r. z wyodrębnieniem bezrobotnych kobiet.

GMINA	Liczba osób bezrobotnych ogółem		w tym kobiet		w tym mężczyzn		2007-2013
	2007	2013	2007	2013	2007	2013	
Bolków	1167	1392	595	663	572	729	+ 225
Krotoszyce	74	137	49	68	25	69	+63
Legnickie Pole	112	184	55	79	57	105	+72
Męcinka	281	376	176	175	105	201	+95
Mściwojów	266	333	163	171	103	162	+67
Pasowice	223	285	124	151	99	134	+62
Pielgrzymka	473	535	265	276	208	259	+62
Ruja	81	173	43	94	38	79	+92
Świerawa	780	960	449	490	331	470	+180
Wądroże Wielkie	202	231	105	120	97	111	+29
Wojciszów	366	452	204	240	162	212	+86
Zagrodno	470	535	251	273	219	262	+65
Złotoryja Wiejska	606	609	333	298	273	311	+3
Złotoryja Miasto	1174	1357	625	655	549	702	+183
RAZEM	6275	7559	3437	3753	2838	3806	+1284

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny - opracowanie własne

Największy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym znajduje się w gminie Bolków (20,2%) oraz w gminie Świerawa (18,7%). Pielgrzymka (17,3%) i w mieście Wojciszów (17,9%). Najmniej znajduje się w gminie Legnickie Pole gdzie udział ten wynosi 5,7%.

Wykres 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] w 2013 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych wg szczególnych grup do osób bezrobotnych ogółem najliczniejszą grupą w 2013 r. były osoby bez wykształcenia średniego (67,9%) osoby długotrwale bezrobotne (59,2%)

Wyniki ankiety przeprowadzonych w sierpniu 2015r. wśród mieszkańców 14 gmin Partnerstwa Kaczawskiego, wskazują na 4 grupy najbardziej wykluczone z życia społecznego na tym obszarze. Są to:

- niepełnosprawni (29,1%);
- bezrobotni (28,4%);
- młodzież od 18 do 30 roku życia (27,6%);
- seniorzy (26,1%)

6. GRUPY DOCELOWE ORAZ GŁÓWNE OBSZARY INTERWENCJI

Grupy defaworyzowane zostały zdiagnozowane w procesie analizy statystycznej, badań ankietowych oraz konsultacji społecznych. Na podstawie diagnozy obszaru LGD zidentyfikowano następujące kluczowe grupy docelowe:

- **Grupy defaworyzowane** – grupy społeczności lokalnej, będące w trudnej sytuacji/ położeniu, które uzyskują wsparcie w ramach LSR podzieliłymi na dwie grupy wymagające wsparcia – **defaworyzowane ze względu na rynek pracy** i wysoki procent udziału w liczbie osób bezrobotnych ogółem (osoby bez wykształcenia średniego, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby po 50 r.ż., kobiety, młodzież od 18 do 30 r.ż.) oraz **grupy zagrożone wykluczeniem społecznym i ubóstwem** (seniorzy, niepełnosprawni, bezrobotni ogółem). Wsparcie dla tych grup planowane jest poprzez organizację szkoleń, wydarzeń kulturalno-edukacyjnych oraz działań animacyjnych skierowanych w szczególności do nich w celu wyrównywania ich szans na rynku pracy ale również w społeczeństwie. Podczas oceny wyboru premiovane będą operacje realizujące działania wspierające te grupy oraz osoby fizyczne i przedsiębiorstwa tworzące miejsca pracy dla osób z tych grup. Ponadto osoby z tych grup, np. kobiety, osoby bez kwalifikacji zawodowych mogą być uczestnikami działań – szkoleń rekwalifikacyjnych podjętych w zakresie wsparcia procesu tworzenia i promowania marki produktów lokalnych
- **Przedstawiciele sektora społecznego** (organizacje pozarządowe, OSP, parafie, grupy nieformalne w tym kół gospodyń wiejskich, zespoły ludowe, kluby seniora itp. – będące wyrazem aktywności obywatelskiej, nosnikami tradycji i kultury oraz podmiotami działającymi na rzecz edukacji, ochrony środowiska przyrodniczego i zagwarantowania współpracy oraz spójności społecznej obszaru. Przedstawiciele tego sektora będą godnymi beneficjentami i adresatami działań realizowanych w ramach LSR.

- **Samorządy gminne i powiatowe** – (mieszkańcy oraz władze publiczne i instytucje publiczne) – jako podmioty odpowiedzialne m.in. za rozwój infrastruktury i oferty czasu wolnego oraz jej beneficjenci, a także jako podmioty odpowiedzialne za politykę kulturalną, społeczną;

- **Przedsiębiorcy i podmioty gospodarcze** – podmioty, które rozwijając oraz dywersyfikując swoją działalność – mogą przyczynić się do przywrócenia grup defaworyzowanych na rynku pracy w obieg społeczny i gospodarczy. Podczas oceny wyboru premiovane będą operacje realizujące działania wspierające te grupy oraz osoby fizyczne i przedsiębiorstwa tworzące miejsca pracy dla osób z tych grup.

- **LGD Partnerstwo Kaczawskie** - jako podmiot inicjujący oraz działający na rzecz integracji i rozwoju oferty czasu wolnego, podtrzymywania lokalnej tradycji i kultury, zwiększania integracji społeczeństwa obszaru LGD oraz kształtowania i animowania postaw przedsiębiorczych.

Obszary interwencji

Analizując problemy grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR, można zasugerować następujące obszary interwencji dedykowane tym grupom:

1. Poprawa sytuacji na rynku pracy oraz potencjału lokalnej gospodarki, poprzez premiovanie operacji tworzących miejsca pracy dla tych grup.
2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych, poprzez zaangażowanie tych grup w działania animacyjne, warsztaty rekwalifikacyjne i ich udział w projektach realizowanych przez LGD i beneficjentów.
3. Podniesienie stopnia integracji społecznej, poprzez zaangażowanie tych grup w działania i wydarzenia kulturalno-edukacyjne

ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT

Bazując na diagnozie obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie oraz wnioskach mieszkańców i mieszkańców biorących udział w warsztatach konsultacyjnych opracowana została analiza SWOT

obszaru objętego niniejszą LSR. W analizie SWOT wyróżniono pozytywne i negatywne czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne, które w znaczący sposób mogą wpływać na rozwój obszaru LGD.

Zgodnie z metodologią analizy SWOT oraz wytycznymi zawartymi w „Poradniku Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014 – 2020” przyjęto następujące założenia dotyczące mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Mocne strony – atuty, silne strony LGD, cechy, które wyróżniają obszar zarządzający terenów.

Słabe strony – słabości, obszary wymagające poprawy, bariery rozwojowe występujące na obszarze LGD. Zarówno mocne, jak i słabe strony to czynniki, na które swoimi działaniami wpływać mogą mieszkańcy, samorządy, organizacje, czy instytucje.

Szansy – korzystne trendy, procesy, cechy otoczenia zewnętrznego, które mogą stanowić impuls dla rozwoju obszaru LGD.

Zagrożenia – niekorzystne trendy i procesy, których działanie może stać się barierą rozwojową dla obszaru LGD. Zarówno szanse i zagrożenia stanowią czynniki zewnętrzne, które zechodzą niezależnie od działań podejmowanych przez mieszkańców, samorządy, organizacje, czy instytucje z terenu objętego niniejszą strategią.

Proces opracowywania analizy SWOT realizowany był z zastosowaniem metody partycypacyjnej. W prace nad wyróżnieniem mocnych i słabych stron obszaru oraz szans i zagrożeń płynących z jego otoczenia zaangażowana została lokalna społeczność, w tym przedstawiciele wszystkich sektorów, na których oparte jest działanie LGD, tj. przedstawiciele sektora społecznego, publicznego, gospodarczego oraz mieszkańców. Podczas lokalnych warsztatów konsultacyjnych mieszkańcy/ki oraz przedstawiciele/ki różnych sektorów pod kierunkiem konsultantów wypracowywali analizę SWOT obszaru uwzględniając przy tym sytuację społeczną regionu, lokalną gospodarkę, turystykę, dziedzictwo przyrodnicze oraz kulturowe. Rezultaty prac poszczególnych grup konsultacyjnych zostały przeanalizowane przez Grupę Roboczą i na ich podstawie sporządzono poniższą analizę SWOT, w której uwzględniono rekomendacje, opinie i uwagi lokalnych społeczności.

Tabela 17. Analiza SWOT LGD Partnerstwo Kaczawskie

ANALIZA SWOT LGD PARTNERSTWO KACZAWSKIE			
MOCNE STRONY (S) (pozytywne strony obecnej sytuacji)	Odmiesicenie do diagnozy	SLABE STRONY (W) (negatywne strony obecnej sytuacji)	Odmiesicenie do diagnozy
1. Obszar o dużych walorach przyrodniczych i krajozobowych oraz dobrym stanie środowiska naturalnego.	Pkt. 1 diagnozy	1. Niewystarczająca aktywność organizacji pozarządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnego.	Pkt.2 diagnozy
2. Obszar o dużej atrakcyjności turystycznej (w tym marka Kraina Wygasyłch Wulkánów, liczne atrakcje).	Pkt.1 diagnozy	2. Niewystarczająca współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz rozwoju lokalnego	Pkt.2 diagnozy
3. Położenie geograficzne regionu oraz ukształtowanie terenu (m.in. bliskość autostrady A4, bliskość granicy oraz dużych aglomeracji miejskich, itp.).	Pkt.1 diagnozy	3. Niewystarczająca integracja lokalnych społeczności	Pkt.2 diagnozy
4. Bogate i różnorodne dziedzictwo historyczne i kulturowe regionu (w tym unikalne zabytki, kościoły, nieczynne kopalnie, legendy, różnorodna i bogata tradycja ludności napływowej itp.).	Pkt.1 diagnozy	4. Problemy społeczne (w tym m.in. patologie, ubóstwo, postawa roszczeniowa).	Pkt.4 i 5 diagnozy
5. Bogactwo zasobów naturalnych (kruszywa, wapienie, granit, bazalt, złoto, agaty, łupki, itp.).	Pkt.1 diagnozy	5. Niedostateczna ilość miejsc pracy oraz duży poziom bezrobocia.	Pkt.4 i 5 diagnozy
6. Przebiegające przez region trasy rowerowe i ścieżki przyrodniczo-edukacyjne; oferta rekreacyjna i edukacyjna (w tym wioski tematyczne, zagrody edukacyjne, itp.).	Pkt.1 diagnozy	6. Wykształcenie i kompetencje zawodowe niedostosowane do lokalnego rynku pracy.	Pkt.3 i 4 diagnozy

8. Moda na zdrowy tryb życia znacząca zapotrzebowanie na produkty rolnictwa ekologicznego	Spotk. kons. z mieszk.; ankiety	8. Obniżają się poziom aktywności społecznej i zawodowej.	Spotk. kons. z mieszk.; ankiety
9. Powstająca nowa miejsc pracy w regionie, zwłaszcza te wykorzystujące walory regionu.	Spotk. kons. z mieszk.; ankiety	9. Postępująca dewastacja obiektów dziedzictwa kulturowego.	Pkt. diagnozy; Spotk. kons. z mieszk.; ankiety
10. Rozbudowanie bazy obiektów turystyczno-rekreacyjnych w regionie.	Pkt. diagnozy	10. Poglębiający się kryzys gospodarczy i polityczny.	Pkt. kons. z mieszk.; ankiety.
11. Rozwój infrastruktury drogowej, a także turystyczno-rekreacyjnej.	Spotk. kons. z mieszk.; ankiety.		
12. Realizacja innowacyjnych przedsięwzięć z zakresu rozwoju gospodarczo – społecznego.	Spotk. kons. z mieszk.; ankiety.		

W opinii większości uczestników spotkań obszar LGD Partnerstwo Kaczawskie oraz Kraina Wygasłych Wulkanów charakteryzuje się dużymi **walorami przyrodniczymi**, stan środowiska naturalnego jest tu znacznie lepszy niż w innych regionach Dolnego Śląska. Urozmaicona rzeźba terenu związana z przeszłością geologiczną regionu, liczne rezerwy przyrody sprawiają, że teren ten jest **atrakcyjny dla mieszkańców i turystów** preferujących aktywny wypoczynek na łonie natury. Na atrakcyjność turystyczną regionu wpływają również liczne **obiekty dziedzictwa kulturowego**: zamki, kościoły i kapliczki, z których wiele wpisanych jest na listę zabytków. Przez obszar LGD przebiegają liczne **trasy rowerowe i szlaki przyrodniczo – edukacyjne**. Rozwijają się nowe formy usług edukacyjnych i rekreacyjnych, powstają **wioski tematyczne**, od niedawna funkcjonuje **Sudecka Zagroda Edukacyjna** – nowoczesne Centrum Edukacji Ekologicznej, w którym przekazywana jest wiedza o wulkanach i geologii, przyrodzie i historii Sudetów i Dolnego Śląska.

Ostatnie lata funkcjonowania gmin wchodzących w skład obszaru LGD Partnerstwo Kaczawskie przyniosły, między innymi dzięki wykorzystaniu środków europejskich, poprawę warunków życia mieszkańców. Realizowane inwestycje przyczyniły się do **polepszenia infrastruktury społecznej, technicznej i komunalnej**. Poprawił się stan dróg, wybudowano i zmodernizowano infrastrukturę około drogową. Podniósł się poziom skanalizowania miejscowości, rozwinęła się również infrastruktura społeczna i sportowa. Należy jednak zaznaczyć, że rozwój ten jest zróżnicowany na różnych obszarach LGD i zależy w dużej mierze od polityki poszczególnych samorządów.

Potencjał obszaru LGD to również rosnąca **współpraca Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie”**, a także **aktywność organizacji pozarządowych** oraz mieszkańców podejmujących inicjatywy na rzecz rozwoju lokalnego swoich miejscowości. Siłą regionu są **zintegrowane społeczności wiejskie**, w których w większym stopniu niż w miastach tkwi poczucie wspólnoty i nieco wyższy jest poziom zaufania społecznego.

Kapitał społeczny i kapitał ludzki mimo, że stanowi siłę obszaru LGD jest również obszarem wymagającym działań doskonalących. Aktywność organizacji pozarządowych i mieszkańców wciąż wydaje się być niewystarczająca. Mimo wielu zarejestrowanych organizacji prawdziwie aktywnych jest zaledwie kilka w gminie. Głównym obszarem aktywności większości organizacji jest sport, a grupy najbardziej aktywne to seniorzy. Aktywność osób młodych i w wieku produkcyjnym jest dużo niższa. **Integracja społeczności lokalnych słabnie**. Napływ nowych mieszkańców, którzy przeprowadzają się na teren wiejskie często tworzy podziały w lokalnych społecznościach. Nowi mieszkańcy zazwyczaj nie odczuwają potrzeby działania na rzecz lokalnego rozwoju, czy integracji. Zazwyczaj miejsce zamieszkania traktują jako miejsce odpoczynku po pracy, częściej wymagają rozwoju niż działają na jego rzecz. **Poczucie tożsamości lokalnej** i odpowiedzialności społecznej napływowych i zasiedlających mieszkańców jest niewystarczające. Spowodowane jest to między innymi niską wiedzą na temat możliwości podejmowania aktywności społecznej, a także niską wiedzą o regionie.

7. Istniejąca infrastruktura turystyczna.	Pkt.1 diagnozy	7. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura społeczna i rekreacyjna sprzyjająca aktywności, integracji społecznej, edukacji.	Pkt.1 i 2 diagnozy
8. Nowa i zmodernizowana infrastruktura społeczna i rekreacyjna funkcjonująca w części gmin LGD.	Pkt.1 diagnozy	8. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna.	Pkt.1 diagnozy
9. Rosnąca współpraca w ramach Partnerstwa Kaczawskiego.	Pkt.2 diagnozy	9. Degradacja lokalnego dziedzictwa kulturowego (historycznego, przyrodniczego).	Pkt.1 diagnozy
10. Wzrost liczby organizacji pozarządowych działających na obszarze LGD.	Pkt.2 diagnozy	10. Słabe wykorzystanie walorów turystycznych regionu, w tym marki Kraina Wygasłych Wulkanów.	Pkt.1 i 2 diagnozy
11. Liczne wydarzenia promujące region.	Pkt.2 diagnozy	11. Niewystarczająca informacja oraz wspólna i spójna promocja regionu i jego walorów.	Pkt.1 i 2 diagnozy
		12. Niska świadomość i wiedza mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, publicznych i społecznych o potencjale regionu oraz możliwościach rozwoju regionu.	Pkt.1 i 2 diagnozy
SZANSE (O) (pozytywne możliwości jakie niesie ze sobą przyszłość, możliwości wynikające z otoczenia zewnętrznego)	Odniesienie do diagnozy	ZAGROŻENIA (T) (negatywne możliwości jakie niesie ze sobą przyszłość, zagrożenia wynikające z otoczenia zewnętrznego)	Odniesienie do diagnozy
1. Sprzyjające prawo w zakresie komercjalizacji sprzedaży i promocji produktów lokalnych.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety	1. Niewykorzystanie środków finansowych z nowego okresu programowania.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety
2. Możliwość wykorzystania zewnętrznych środków finansowych, w tym z funduszy europejskich na rozwój różnych obszarów funkcjonowania LGD.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety	2. Bariery prawne, finansowe i formalne w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej i społecznej.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety
3. Zapisy w prawie lokalnym i ogólnokrajowym sprzyjające zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety	3. Destrukcyjna działalność zakładów wydobywczych oraz inwestycje negatywnie oddziałujące na środowisko.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety
4. Polityka lokalnych samorządów sprzyjająca współpracy między gminnej i projektem partnerskim promującym region i rozwijającym potencjał turystyczny.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety	4. Poglębianie zjawiska peryferyjności regionu.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety
5. Wzrost znaczenia regionu na mapie turystycznej Dolnego Śląska w zakresie turystyki edukacyjnej i kwalifikowanej.	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety	5. Starzejące się społeczeństwo; odpływ młodych ludzi z terenów wiejskich.	Pkt. 2 diagnozy; Spotk. kons. z mieszk.; ankiety
6. Zrównowagowa polityka rozwoju lokalnych samorządów prowadzona z dbałością o środowisko naturalne	Spotk. kons. z mieszk.; Ankiety	6. Poglębianie się nieufności społecznej oraz niewystarczająca współpraca pomiędzy podmiotami reprezentującymi różne sektory.	Pkt. 2 diagnozy; Spotk. kons. z mieszk.; ankiety
7. Rosnące zapotrzebowanie społeczne na atrakcyjne miejsca i usługi z zakresu turystyki i rekreacji	Spotk. kons. z mieszk.; ankiety	7. Rosnąca grupa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Pkt. 2 i 3 diagnozy; Spotk. kons. z mieszk.; ankiety

Niewystarczająca liczba miejsc pracy w regionie, niedostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy wpływają na rozwój **problemów społecznych** w regionie. Przewidywania się do **migracji zarobkowej młodych mieszkańców**, wzrostu bezrobocia, ubóstwa oraz rozwoju patologii społecznych.

Mimo rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej w regionie są miejscowości, w których jakość życia mieszkańców jest niższa ze względu na brak kanalizacji, czy zły stan dróg i chodników. W niektórych rejonach LGD Partnerstwo Kaczawskie występuje także potrzeba modernizacji i doposażenia infrastruktury społecznej i sportowej (place zabaw, świetlice, obiekty sportowe).

Wydaje się, że priorytetowe do zniwelowania są słabości związane z najsilniejszym potencjałem regionu – potencjałem turystycznym. **Niewystarczająca infrastruktura turystyczna** niekomercyjna (ścieżki, szlaki, wiaty) oraz komercyjna (obiekty gastronomiczne, obiekty nolegowe) nie pozwalają w pełni wykorzystać ekonomicznego potencjału regionu. W celu podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu niezbędne jest zapobieganie procesom **degradacji lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego** oraz realizacja **spójnej strategii promocyjnej – informacyjnej LGD Partnerstwo Kaczawskie, a tym samym marki Kraina Wygąsłych Wulkanów. Docelowo planuje się uruchomienie Geoparku Kraina Wygąsłych Wulkanów, jako przedsięwzięcia będącego kółem zamachowym zrównoważonego rozwoju potencjału turystycznego regionu.**

Szansą dla regionu jest jego położenie, które zapewnia mu dobre skomunikowanie z dużymi miastami. LGD Partnerstwo Kaczawskie wg Strategii Rozwoju Dolnego Śląska 2020 położona jest w obszarze interwencji nazwanym Autostradą Nowej Gospodarki, a więc rejonie charakteryzującym się o docelowo najwyższą w regionie dostępnością transportową. Sprzyja to rozwojowi ruchu turystycznego w regionie, ale również przybliża mieszkańcom, zwłaszcza młodszych miejscowości, większy i bardziej zróżnicowany rynek pracy.

Na wzmocnienie lokalnego rynku pracy mogą wpłynąć warunki sprzyjające powstawaniu nowych firm, a więc dogodne dla nowych i działających przedsiębiorców przepisy lokalne i ogólnokrajowe. Rozwój obszaru LGD może spotęgować politykę lokalnych samorządów nastawioną na współpracę i realizację projektów partnerskich w różnych obszarach, również przy wykorzystaniu środków zewnętrznych.

Na wzrost ruchu turystycznego i zainteresowania turystów obszarem LGD, a tym samym Krainą Wygąsłych Wulkanów mogą wpłynąć również upowszechniające się trendy aktywnego spędzania wolnego czasu, moda na turystykę weekendową oraz lepsza sytuacja ekonomiczna mieszkańców Dolnego Śląska.

Nie bez znaczenia dla rozwoju obszaru LGD jest również polityka na szczeblu województwa, która wspierać będzie działania wznoszące znaczenie LGD w regionie. Aby ochronić walory przyrodnicze tego obszaru niezbędne jest prowadzenie zrównoważonej polityki rozwoju przez władze gmin wchodzących w skład LGD. Ochrona środowiska naturalnego oraz wykorzystanie zasobów naturalnych to jeden z celów priorytetowych wskazanych w Strategii Rozwoju Dolnego Śląska 2020 dla obszaru interwencji „Obszar rolniczy”, w skład którego wchodzi znaczny obszar LGD Partnerstwo Kaczawskie. Ochrona walorów środowiskowych sprzyjać będzie rozwojowi potencjału turystycznego oraz rozwojowi rolnictwa.

Szansą jest rozwój jej infrastruktury technicznej, komunalnej, społecznej oraz turystycznej pozostający w gestii władz lokalnych na poziomie gminy, powiatu oraz województwa.

Zagrożeniem dla rozwoju są wszelkie niekorzystne zmiany w prawie utrudniające rozwój gospodarczy i społeczny regionu. Bariera rozwoju będzie niewykorzystanie środków zewnętrznych na rozwój regionu. Położenie LGD na obszarze transgranicznym zagraża peryferyzacją ze strony polityki kraju. Bariera rozwoju są również niekorzystne trendy społeczne: starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych ludzi do większych ośrodków miejskich, niskie zaufanie społeczne niesprzyjające inicjatywom wspólnym podejmowanym na rzecz rozwoju lokalnego. Potencjał turystyczny regionu może osłabiać niszczenie obiektów dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza tych z nieuregulowaną sytuacją prawną.

ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI

1. SPECYFIKACJA I UZASADNIENIE CELU OGÓLNEGO, CELÓW SZCZEGÓLOWYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ

CEL OGÓLNY

Zrównoważony rozwój Krainy Wygąsłych Wulkanów w oparciu o jej lokalne zasoby,

przedsiębiorczych mieszkańców i zintegrowane społeczeństwo

Cel ogólny i szczegółowe zostały wytyczone na podstawie dokonanej diagnozy oraz opracowanej partycypacyjnie analizy SWOT Krainy Wygąsłych Wulkanów. W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy oraz przy uwzględnieniu mocnych stron obszaru sformulowano jeden cel ogólny i mające prowadzić do jego realizacji trzy cele szczegółowe. Cele te swoim zakresem obejmują najistotniejsze wyzwania stojące w latach 2016 – 2023 przed Lokalną Grupą Działania Partnerstwo Kaczawskie.

Do osiągnięcia wytyczonych celów szczegółowych prowadzić będą przedsięwzięcia, które odpowiadają na zdiagnozowane przyczyny problemów i potrzeb, które wykazała diagnoza i analiza SWOT obszaru.

CEL SZCZEGÓLOWY I. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

Krainy Wygąsłych Wulkanów

Pierwszy cel szczegółowy dotyczy rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego na obszarze LGD Krainy. Zdiagnozowana niewystarczająca aktywność społeczna oraz niezadawalający poziom współpracy mieszkańców i lokalnych instytucji, często powodowany jest niską wiedzą i świadomością mieszkańców o walorach regionu, w którym mieszkają. Problemy społeczne, które dotyczą części mieszkańców wpływają w znacznym stopniu na jakość kapitału ludzkiego i społecznego. Rozwój aktywności mieszkańców oraz wzmocnienie lokalnych więzi, poczucia przynależności lokalnej, aktywności społecznej przyczynia się do zbudowania aktywnych, zintegrowanych społeczności lokalnych, które swoimi działaniami będą wpływać na rozwój regionu. Na podstawie diagnozy zdefiniowane zostały również grupy wymagające szczególnego wsparcia – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

PRZEDSIĘWZIĘCIA W RAMACH CELU SZCZEGÓLOWEGO I:

- 1.1. Szkolenia z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promocja dobrych praktyk.
- 1.2. Rozwój i wsparcie lokalnej oferty kulturalno-edukacyjnej.
- 1.3. Animacja lokalna.
- 1.4. Realizacja działań na rzecz aktywizacji mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W ramach pierwszego celu realizowane będą między innymi przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie kompetencji mieszkańców w zakresie aktywności społecznej i edukacji pozaformalnej. Niewystarczający aktywność społeczna w dużej mierze wynika z niewiedzy dotyczącej zakładania i rozwijania organizacji pozarządowych, realizacji działań lokalnych o charakterze innym, niż zabawowym, czy nieumiejętności nawiązywania współpracy. Wzrostowi kompetencji mieszkańców sprzyjać będą organizowane szkolenia z zakresu rozwijania formalnych i pozaformalnych form aktywności społecznej, a także działania służące promowaniu dobrych praktyk w zakresie aktywności społecznej i edukacji pozaformalnej (**Przedsięwzięcia 1.1**)

Formalnej i pozaformalnej aktywności społecznej sprzyjać będą działania animacyjne. Podczas spotkań z mieszkańcami pojawiały się wielokrotnie głosy na temat wypalenia lub niedoceniania lokalnych liderów, którzy mimo początkowego zapалу i aktywności tracą motywację i chęć inicjowania nowych działań spotykając się często z biernością mieszkańców lub ich postawami rozczentowanymi. Animatorzy/animatorki lokalni poprzez swoje działania wspierające wzmocnią lokalnych liderów społecznych i pomogą w inicjowaniu i angażowaniu społeczności w realizację przedsięwzięć a poprzez to wspieraniu będą zwłaszcza grupy defaworyzowane. Systematyczne działania animacyjne wzmocnią umiejętności, kompetencje i wzmocnią aktywne postawy lokalnych liderów, pomogą w budowaniu środowiska współpracy, a co za tym idzie wpłyną na aktywizację i integrację lokalnych społeczności Krainy Wygąsłych Wulkanów. Z uwagi na przyjęte założenia i otrzymane w 2021 roku dodatkowe środki na realizację I.SK, oraz możliwość ogłoszenia konkursów w ramach Programu zaplanowano działania z zakresu wzmocnienia

kapitału społecznego, polegające na przygotowaniu przez społeczność lokalną koncepcji Smart Villages. **(Przedsięwzięcia 1.3).**

Niewystarczająca integracja społeczności lokalnej wpływa na niski stopień zaufania społecznego, rosnące poczucie anonimowości, zamknięcie więzi społecznych, a co za tym idzie również słabnące poczucie przynależności do miejsca i grupy. Pociąga to za sobą niewielkie zaangażowanie mieszkańców w sprawy społeczne gmin i miejscowości. Według analizy SWOT stworzonej na podstawie spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami trzech sektorów funkcjonujących na terenie LGD, najniższe zaangażowanie wykazują osoby młode oraz będące w wieku produkcyjnym. Istotne jest, aby przez organizację wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych umożliwić dialog międzypokoleniowy oraz dać przestrzeń do aktywności, np. poprzez uczestnictwo w lokalnym wydarzeniu, osób młodych oraz pracujących. Tego rodzaju działania nakierowane na wzmacnianie więzi społecznych i tworzenie lokalnych wspólnot stopniowo zniwelować mogą podziały pomiędzy starymi, a napływowymi mieszkańcami oraz przyczynić się do zwiększenia poczucia przynależności oraz tożsamości lokalnej. Podczas opracowywania analizy SWOT uczestnicy wskazywali bardzo często jako słabą stronę regionu niewystarczającą edukację regionalną. Wzrost wiedzy i kulturalnych m.in. nt. zasobów i walorów regionu **(Przedsięwzięcia 1.2).**

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego na obszarze LGD wymaga zaplanowania i przeprowadzenia działań na rzecz wzmożenia spójności społecznej poprzez wsparcie grup defaworyzowanych. Realizacja tych przedsięwzięć wymaga zintegrowania wysiłków różnorodnych środowisk na rzecz przeciwdziałania marginalizacji społecznej. Obszar LGD z jednej strony dysponuje ogromnym potencjałem i poszerzającym się gronem aktywnych osób, a z drugiej większa się liczba osób z różnymi wykluczonych z życia społecznego. Problem ten w dużej mierze dotyczy osób długotrwale bezrobotnych (zwłaszcza kobiet), ludzi młodych i niepełnosprawnych. Na terenie LGD incydentalnie prowadzone są działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, stąd w niniejszej strategii temat ten został wyodrębniony **(Przedsięwzięcia 1.4)**. Realizacja działań na rzecz aktywizacji mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Wagę tego przedsięwzięcia podkreśla diagnoza lokalna.

CEL 2. Rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia w Krajinie Wygasłych Wulkanów

Drugim celem szczegółowym zakłada rozwijanie przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia jako kluczowych czynników warunkujących rozwój lokalny. Budowanie trwałego rozwoju gospodarczego regionu w dużej mierze uzależnione jest od tworzenia nowych i rozwijania istniejących przedsiębiorstw tworzących miejsca pracy. Sektor prywatny jest kluczowym elementem wiazącym lokalną gospodarkę. Jego rozwój stanowi główne wyzwanie przed jakim stoi społeczność LGD w planowanej perspektywie czasowej. Na podstawie diagnozy przeprowadzonej w środowisku lokalnym zidentyfikowane zostały potrzeby, których zaspokojenie umożliwi rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD. Jedną z najważniejszych z nich jest potrzeba bezpośredniego wsparcia dla osób planujących założenie i prowadzenie działalności gospodarczej na terenie LGD. Działania mające przybliżyć LGD do realizacji drugiego celu szczegółowego będą obejmować również wsparcie dla już istniejących przedsiębiorstw. Rozwój nowych i funkcjonujących już przedsiębiorstw wpłynie na wzrost nowych miejsc pracy, które staną się alternatywą do zatrudnienia w dużych zakładach przemysłowych, czy zakładach pracy znajdujących się w dużych miastach regionu.

PRZEDSIĘWZIĘCIA W RAMACH CELU SZCZEGÓLOWEGO 2:

- 2.1. Tworzenie nowych przedsiębiorstw.
- 2.2. Rozwój istniejących przedsiębiorstw.
- 2.3. Wsparcie szkolenowo-doradcze dla osób zakładających i rozwijających działalność gospodarczą.

Pierwsze przedsięwzięcie skierowane jest do osób encypanych zarozwój działalności gospodarczej. Dużo niski odsetek osób decydujących się na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wynika bardzo często z braku zasobów finansowych i/lub niewielkich możliwości kredytowych. Wsparcie oferowane w ramach realizacji niniejszej strategii będzie obejmować możliwość sfinansowania kosztów założenia i prowadzenia działalności na pierwszym etapie jego funkcjonowania. **(Przedsięwzięcie 2.1)**. Dużą część rynku stanowią przedsiębiorcy prowadzący biżacją działalność na obszarze LGD. Aby wzmożnić kondycję lokalnych firm przedsiębiorcy powinni inwestować w rozwój poprzez zatrudnianie nowych pracowników, podnoszenie kompetencji swoich i pracowników, czy zakup nowych sprzętów i narzędzi. Niejednokrotnie środki

finansowe, dostępne na poziomie lokalnym, które przedsiębiorcy mogą przeznaczyć na rozwój są niewystarczające. Dofinansowanie dla istniejących już przedsiębiorstw oferowane w ramach realizacji niniejszej strategii przyczyni się do rozwoju lokalnych firm, pozwoli im zbudować stałą przewagę konkurencyjną oraz wpłynie na wzrost zatrudnienia na obszarze LGD. Duże znaczenie dla rozwoju obszaru LGD będzie miało wsparcie przedsiębiorców z branży noclegowej i gastronomicznej. **(Przedsięwzięcie 2.2.)**

Jednym z głównych wyzwań dotyczących osób zakładających działalność gospodarczą jest niska wiedza i umiejętności z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej. Często są to osoby po raz pierwszy próbujące swoich sił na otwartym rynku. Dlatego tak ważne jest zaoferowanie kompleksowego wsparcia, które może decydować w znacznym stopniu o trwałości inicjowanych przedsięwzięć. Usługi szkoleniowe i doradcze nakierowane na wzmożenie wiedzy i umiejętności z zakresu prowadzenia firmy niezbędne są również w przypadku doświadczonych przedsiębiorców, którzy zamierzają rozwijać swoją działalność. Dlatego obok wsparcia finansowego dla obu grup przedsiębiorców w ramach realizacji niniejszej strategii zorganizowane zostanie wsparcie merytoryczne w formie szkoleń i doradztwa, pozwalających na rozwinięcie kompetencji przedsiębiorczych **(Przedsięwzięcie 2.3)**.

CEL 3. Wzrost atrakcyjności Krajinie Wygasłych Wulkanów

Trzeci cel szczegółowy został oparty na podkreśleniu przez uczestników spotkań konsultacyjnych mocnych stronach Krajinie Wygasłych Wulkanów, a więc jej zasobach przyrodniczych i kulturowych. Specyficzne ukształtowanie terenu, wiele obiektów dziedzictwa kulturowego, a także środowisko naturalne to potencjał Krajinie, który może przyczynić się do rozwoju ruchu turystycznego. Aby wzrost ruchu turystycznego przelozyl się na ekonomiczny i społeczny rozwój obszaru LGD potrzebne są planowe i przemyślane działania w obszarze rozwoju niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi produktów i usług komercyjnych, przy jednoczesnej ochronie zasobów kulturowych i przyrodniczych obszaru.

W cel ten wpisują się również wszystkie działania, które powinny przyczynić się do wzrostu atrakcyjności Krajinie Wygasłych Wulkanów dla jej mieszkańców. A więc wszelkie przedsięwzięcia prowadzące do rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej, które w pewnym stopniu wpłyną na wzrost jakości życia mieszkańców.

PRZEDSIĘWZIĘCIA W RAMACH CELU SZCZEGÓLOWEGO 3:

- 3.1. Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, społecznej i kulturalnej.
- 3.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu.
- 3.3. Stworzenie i aktualizacja bazy zasobów przyrodniczo - kulturowych regionu.
- 3.4. Wsparcie procesu tworzenia i promowania marki produktów lokalnych.
- 3.5. Inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne Krajinie Wygasłych Wulkanów.

Mimo, że w poprzednich latach podejmowano wiele działań, które doprowadziły do rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej podczas opracowywania diagnozy i analizy SWOT zidentyfikowano wiele obszarów, które wymagają dalszego kierunkowego wsparcia. Realizowane będą więc przedsięwzięcia mające na celu tworzenie, rozbudowę, modernizację, czy doposażenie obiektów społecznych, kulturalnych, czy rekreacyjnych. Podyjmowane będą również działania mające na celu budowę i modernizację ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej. Wzrost jakości i użyteczności i mieszkańców, będzie sprzyjał rozwojowi aktywności obszaru zarówno dla turystów, jak i mieszkańców, którzy realizowali również projekt współpracy. **(Przedsięwzięcie 3.1)** Różnorodność dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego stanowiącego główny potencjał obszaru LGD wymaga szczególnego wsparcia i zapewnienia ochrony. Postępujące procesy degradacyjne i dewastacyjne, które wpływają na obniżenie użyteczności tych zasobów często są nieodwracalne w skutkach. Inwentaryzacja stanu zasobów przyrodniczych i kulturowych na obszarze LGD i prowadzenie działań na rzecz ich ochrony przyczyni się do zwiększenia w świadomości społeczności społecznej tej rangi i zapewnienia ich istnienia. **(Przedsięwzięcie**

3.2) Podczas spotkań z mieszkańcami oraz podczas opracowywania diagnozy określona została potrzeba dokładnego zidentyfikowania zasobów przyrodniczo – kulturowych Kraju Wygasłych Wulkanów. Szczegółowa baza zasobów przyrodniczo – kulturowych pozwoli na zaplanowanie i realizację działań mających na celu ochronę i zachowanie tych zasobów. Ulatwi również działania promocyjne i edukacyjne przybliżające mieszkańcom i turystom walory obszaru LGD. **(Przedsięwzięcie 3.3)**. Istotnym dla rozwoju obszaru LGD jest stworzenie spójnej wizji marki produktu lokalnego. Wymaga to przeprowadzenia szeregu komplementarnych działań na rzecz wypracowania i przygotowania wdrożenia produktów lokalnych, w tym projekty współpracy. Przeprowadzenie tych działań wpłynie na wygenerowanie specyficznych produktów i usług, które w przyszłości mogą stać się wizytówką regionu. W ramach przedsięwzięcia będzie realizowany również projekt współpracy **(Przedsięwzięcie 3.4)** Dla zwiększenia atrakcyjności obszaru LGD niezbędne jest wspieranie rozwijania istniejących i tworzenia nowych produktów i usług wykorzystujących lokalne zasoby. Kluczowym w dłuższej perspektywie czasowej będzie zapewnienie wsparcia na rzecz uzupełnienia oferty skierowanej do odbiorców zewnętrznych np. poszerzenia oferty wsi tematycznych. Kraja Wygasłych Wulkanów to obszar, który może być miejscem docelowym turystów zatrzymujących się tu na kilka dni lub dłużej. Aby jednak potencjalni turyści wybierali Kraje Wygasłych Wulkanów muszą mieć możliwość zakwaterowania oraz wyżywienia w tym skorzystania z pakietów turystycznych, co wymagać będzie współpracy pomiędzy poszczególnymi usługodawcami i wytwórcami **(Przedsięwzięcie 3.5)**.

Tabela 18. Matryca logicznych powiązań diagnozy, obszaru i ludności. Analiza SWOT oraz celów i wskaźników

Zidentyfikowane problemy/rozwiązania społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Code szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Profekty	Rezultaty	Wskaźniki	Czynnik zewnętrzny mający wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
1. Nowy start z inicjatywą społeczną na rzecz rozwoju lokalnego.	Zrównoważony rozwój Kraju Wygasłych Wulkanów w oparciu o jej lokalne zasoby.	1. Rozwój Kapitału Ludzkiego i Społecznego Kraju Wygasłych Wulkanów.	1.1. Szkolenia z zakresu rozwoju aktywności społecznej i promocyjnych dobrych praktyk. 1.2. Rozwój i wsparcie lokalnej oferty kulturalno-edukacyjnej	- Liczba szkoleń - 23 - Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców - 6 - Liczba kampanii promocyjnych - 3 - Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców wyjazdów - 4	- Wzrost wskaźnika implemencji / zakresu aktywności społecznej - 60 - Wzrost wskaźnika mieszkańców o regionie - 3000 - Liczba osób przeszkolonych - 500	8. Odniesienie się poziom aktywności społecznej i zawodowej.	
2. Nowy start z inicjatywą społeczną na rzecz rozwoju lokalnego.	Wzrost wskaźnika implemencji / zakresu aktywności społecznej - 60		1.3. Animacja lokalna	- Liczba wydarzeń/imprez wyjazdowych - 14 - Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców - 48 - Liczba wydarzeń/imprez adresowanych do mieszkańców - 18		7. Rozwój grupy osób z inicjatywą społeczną.	
3. Nowy start z inicjatywą społeczną na rzecz rozwoju lokalnego.	Wzrost wskaźnika implemencji / zakresu aktywności społecznej - 60		1.4. Realizacja działań na rzecz aktywizacji mieszkańców i integracji społecznej			6. Połączenie się inicjatyw społecznych i nowych inicjatyw społecznych	
4. Problemy społeczne (patologia, ubóstwo)	2. Rozwój przedsiębiorstwa i		2.1. Tworzenie nowych przedsiębiorstw	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa - 38	Liczba utworzonych miejsc pracy - 35	1. Bariery prawne finansowe i formalne w	
5. Niedostateczna ilość mieszkań i usług							

charakterze strukturalnym	zatrudnienia w Krainie Wygasłych Wulkanów	2.2 Rozwoj najmniejszych przedsiębiorstw	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju najmniejszych przedsiębiorstw (z wyjątkiem przedsiębiorstw turystycznych) - 14	Liczba osób, która posiada swoje kompetencje w zakresie zakładania i zarządzania przedsiębiorstwami gospodarczymi - 160	zakresie zakładania i prowadzenia działalności
		2.3 Wspieranie szkoleniowo-doradcze dla osób zakładających i rozwijających działalność	Liczba spotkań/doradztwa adresowanych do mieszkańców - 5		5. Szeregowe wsparcie
7. Nieodpłatnie rozwinięta infrastruktura społeczna i rekreacyjna sprzyjająca aktywności i integracji społecznej	3. Podniesienie atrakcyjności Krainy Wygasłych Wulkanów	3.1 Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej ^{3,5}	Liczba osób, które skierowały w pierwszym roku po realizacji projektu z wyjątkiem turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej - 10 000	3. Destrakcyjna działalność
8. Nieodpłatnie rozwinięta infrastruktura turystyczna oraz profesjonalna obsługa turystów		3.2 Zachowanie i rozwój infrastruktury kulturalnej	Liczba zrealizowanych operacji na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego ⁵	Liczba osób, które odwoziły w roku po przystąpieniu do konkursu turystycznego i kulturalnego - 2	Wzrost udziału w turystyce i rekreacji w regionie
9. Degradacja lokalnego dziedzictwa kulturowego (historycznego i przyrodniczego)		3.2 Zachowanie i rozwój infrastruktury kulturalnej	Liczba operacji związanych z zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	Liczba osób, które odwoziły w roku po przystąpieniu do konkursu turystycznego i kulturalnego - 000	4. Poglądanie

10. Składe wykorzystanie walorów turystycznych regionu w tym marki KWW	3.5 Stworzenie i aktualizacja bazy danych o atrakcyjności kulturowej regionu	restauratorskim - 13	Liczba osób, które skierowały w roku po przystąpieniu do konkursu turystycznego i kulturalnego - 2	
11. Niewystarczająca informacja oraz promocja regionu i jego walorów	3.4 Wspieranie procesów rozwoju i promowania lokalnych		Liczba zrealizowanych projektów wspierających lokalne zasoby - 2	
12. Niska świadomość i wiedza mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, publicznych i społecznych o potencjale regionu	3.5 Inicjatywy skierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne KWW		Liczba nowych produktów i usług skierowanych w ramach podjętych działań - 11	

1.2	Rozwój i wsparcie lokalnej oferty kulturalno-edytacyjnej	Mieszkańcy, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne	Projekt grantowy (C1.8)(6,77) Aktywizacja (109,07)	Liczba wydarzeń/imprez	Sz.	0	28	Data LGD, listy obecności, zdjęcia, materiały promocyjne	Sprawa/odmiana beneficjentów
				Liczba spotkań/ wydarzeń adresowanych do mieszkańców -kulturalno-edytacyjnych	Sz.	0	7		
1.3	Animacja lokalna	Mieszkańcy, w tym grupy defaworyowane (młodzież do 30 i z kobiet, seniorzy, niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni) organizacje pozarządowe	Aktywizacja (109,53,50) Operacje własne (11097,40) Projekt grantowy (189,04)	Liczba wydarzeń/imprez/wydarzeń animacyjnych adresowanych do mieszkańców -długotrwale bezrobotnych, pracowników kempingi Smart Village	Sz.	0	48	Data LGD, listy obecności, zdjęcia, materiały promocyjne	Sprawa/odmiana beneficjentów
				Liczba spotkań/ wydarzeń adresowanych do mieszkańców -długotrwale bezrobotnych, pracowników kempingi Smart Village	Sz.	0	18		
1.4	Realizacja działań na rzecz aktywizacji mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Mieszkańcy, w tym grupy defaworyowane (młodzież do 30 i z kobiet, seniorzy, niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni) organizacje pozarządowe, samorządy lokalne, przedsiębiorcy	Operacje własne (1127,35)	Liczba wydarzeń/imprez	Sz.	0	14	Data LGD, listy obecności, zdjęcia, materiały promocyjne	Sprawa/odmiana beneficjentów
2.1	Tworzenie nowych przedsiębiorstw	Mieszkańcy, w tym z grup defaworyowanych (długotrwale bezrobotni, osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby bez wykształcenia średniego)	Konkurs podjęcie działalności (730,00)	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Sz.	0	28	Data LGD, Witulski o udzielenie dotacji (biznesplan), Sprawa/odmiana beneficjentów	Sprawa/odmiana beneficjentów
2.2	Rozwój istniejących przedsiębiorstw	Przedsiębiorcy	Konkurs rozwój działalności gospodarczej (1359,00)	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (z rozszerzeniem na branżę turystyczną)	Sz.	0	8	Data LGD, Witulski o udzielenie dotacji (biznesplan), Sprawa/odmiana beneficjentów	Sprawa/odmiana beneficjentów
2.3	Wsparcie szkoleniowo-doradcze dla osób zakladających i rozwijających działalność	Mieszkańcy, w tym grupy defaworyowane (młodzież do 30 i z długotrwale bezrobotni, osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby bez wykształcenia średniego) przedsiębiorcy	Aktywizacja (886,75)	Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców	Sz.	0	5	Data LGD, ankiety ewaluacyjne	Sprawa/odmiana beneficjentów

3.1	Rozwój regionalnej sieci infrastruktury i kulturalnej	Organizacje pozarządowe, samorządy	Projekt grantowy (123,800) Konkurs (1105,55,50)	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Sz.	0	26	Data LGD, Sprawa/odmiana beneficjentów	Sprawa/odmiana beneficjentów
				Liczba zrealizowanych operacji polegających na wyposazeniu obiektów kultury i rekreacji lokalnego	Sz.	0	3		
				Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	Sz.	0	2		
3.2	Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu	Organizacje pozarządowe, samorządy, parafie	Projekt grantowy (53084,28) Konkurs (ime 428975,48)	Liczba operacji związanych z zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego i lub przyrodniczo-ochronne	Sz.	0	5	Data LGD - /zdjęcia, Sprawa/odmiana beneficjentów	Sprawa/odmiana beneficjentów
				Liczba miejsc służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego	Sz.	0	5		
				Liczba zabiegów powiązanych z pracami konserwatorskimi lub restauratorskimi	Sz.	0	13		
3.3	Stworzenie i aktualizacja przyrodniczo-kulturowych regionu	Organizacje pozarządowe	Operacja własna (11368,53)	Inwentaryzacja i publikacja baz danych zasobów lokalnych	Sz.	0	2	Data LGD,	Sprawa/odmiana beneficjentów
3.4	Wsparcie procesu tworzenia i promowania marki produktów lokalnych	Organizacje pozarządowe, mieszkańcy, w tym kobiety, zawodowcy i przedsiębiorcy, samorządy, lokalni wytwórcy	Projekt grantowy (26800)	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	Sz.	0	1	Data LGD, listy obecności, zdjęcia, materiały promocyjne, Witulski o udzielenie dotacji, Sprawa/odmiana beneficjentów	Sprawa/odmiana beneficjentów
3.5	Inicjatywy ukierunkowane na tworzenie i rozwój produktów i usług	Organizacje pozarządowe, mieszkańcy, przedsiębiorcy, samorządy, lokalni wytwórcy	Konkurs (ime 69587,88) Projekt grantowy	Liczba inicjatyw	Sz.	0	2	Data LGD,	Sprawa/odmiana beneficjentów
				Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na tworzenie i rozwój produktów i usług	Sz.	0	6		

- przewidują ponadto zasady i tryb postępowania w przypadku zastosowania procedury odwoławczej (termin, warunki i sposób wniesienia protestu);
- podawanie do publicznej informacji protokołów z każdego etapu procesu wyboru operacji (zawierają tym samym także informacje o wyłączeniach członków organu decyzyjnego z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy);
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów;
- zawierają także wzory wszystkich dokumentów, o których mowa w treści ich zapisów.

Procedury oceny i wyboru operacji i grantobiorców dzielą się na kilka etapów:

1. ogłoszenie naboru: projekt ogłoszenia przygotowuje Zarząd LGD; biuro LGD zamieszcza dokumenty konkursowe na stronie internetowej;
2. składanie wniosków w formie papierowej wraz z wersją elektroniczną, dopuszcza się korzystanie z elektronicznej aplikacji obsługi wniosków;
3. rejestrowanie wniosków przez biuro LGD z nadaniem numerów z rejestru naborów;
4. wstępna weryfikacja wniosków – ocena formalna wniosków grantowych prowadzona przez biuro LGD;
5. przesyłanie wniosków przez Przewodniczącego Rady do oceny i wyboru operacji przez członków Rady;
6. ocena i wybór operacji z wykorzystaniem kart zgodności z PROW; zgodności z LSR oraz wg kryteriów wyboru (możliwość korzystania z elektronicznej aplikacji oceny oraz kontynuacja na posiedzeniu Rady);
7. weryfikacja Kart oceny przez Przewodniczącego Rady;
8. ustalenie kwot wsparcia lub wysokości premii dla poszczególnych operacji;
9. sporządzenie listy rankingowej operacji (zarówno ocenionych pozytywnie jak i negatywnie) i przyjęcie jej w formie uchwały;
10. podjęcie uchwał indywidualnych dla poszczególnych operacji ze wskazaniem ich wybrania dofinansowania i wysokości wsparcia;
11. przekazanie informacji dla wnioskodawców co do decyzji odnośnie ich wniosków;
12. ogłoszenie wyników wraz z protokołem z posiedzenia Rady i przekazanie do Zarządu Województwa wniosków o udzielenie wsparcia dla wybranych operacji.

Wszystkim wnioskodawcom, których wnioski zostały ocenione negatywnie przysługuje wniesienie protestu zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy RKL.S. Protest wnosi się do Zarządu Województwa za pośrednictwem biura LGD. Jeżeli Zarząd Województwa uzna zasadność protestu, następuje ponowna ocena operacji, której dokonuje Rada. Wnioskodawcom przysługuje również prawo do złożenia skargi do sądu administracyjnego w przypadku ponownej negatywnej oceny operacji.

Każda procedura poddana wcześniej konsultacjom i uwzględniając uwagi członków zespołu roboczego ds. opracowania LSR, członkowie Stowarzyszenia została zatwierdzona przez Walne Zebranie Członków. Jej zmiany wymagają również akceptacji Walnego Zebrania Członków, po wcześniejszej aprobacie Zarządu Województwa.

Wszystkie procedury dostępne będą na stronie internetowej LGD przy zakładce dotyczącej każdego z rodzajów naborów operacji oraz stanowią załączniki do wniosku o wybór LSR.

2. Kryteria wyboru operacji

Kryteria wyboru operacji uwzględniają wymogi określone w PROW na lata 2014-2020. Zostały wypracowane podczas warsztatów Zespołu roboczego oraz opierają się o analizę obszaru LGD a także powiązane zostały z przyjętymi celami i wskaźnikami. Wszystkie opracowane kryteria wyboru operacji są mierzalne i adekwatne do analizy SWOT. Kryteria jakościowe i podmiotowe zawierają szczegółowy opis wskazującej wymagania końcowe do ich spełnienia a kryteria mierzalne zawierają jasny opis warunkujący otrzymanie określonej liczby punktów. Percepcja i zastosowanie przyjętych rozwiązań (przyszuwana punktacją, opis kryteriów, warunki ich osiągnięcia) nie budzą wątpliwości, co zostało potwierdzone na Walnym Zebraniu Członków, którzy uczestniczyli wcześniej w procesie konsultacji drogą elektroniczną, który zakończył się akceptacją członków Zarządu, a następnie Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia wniesionych uwag.

Zmiany kryteriów wyboru operacji dokonuje Walne Zebranie Członków na wniosek Rady LGD, Zarządu, co najmniej 10% członków LGD, z własnej inicjatywy lub na podstawie wezwań Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Pisemna propozycja zmian wraz ze szczegółowym uzasadnieniem, złożona przez uprawnionych wnioskodawców do Zarządu LGD konsultowana będzie z instytucją zarządzającą i poddana następnie głosowaniu na najbliższym Walnym Zebraniu Członków. W przypadku zmiany

kryteriów wyboru będą one obowiązywać dla konkursów ogłoszonych po dniu zatwierdzenia zmian przez Walne Zebranie Członków.

LGD będzie premiowała operacje, wg kryteriów oceny operacji nawiązujących do celu szczegółowego 6B „wsparcie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich”, poprzez kryterium wsparcia osób ze wskazanymi w LSR grup defaworyzowanych, operacje wykorzystujące lokalne zasoby, operacje ukierunkowane na podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, operacje innowacyjne, operacje zakładające utworzenie więcej niż 1 miejsca pracy, operacje wspierające rozwój nowych usług turystycznych i operacje ukierunkowane na współpracę różnych sektorów.

Zakłada się ponadto przyznawanie dodatkowych punktów projektom, które zakładają wykorzystanie większego wkładu własnego beneficjenta oraz wnioskodawcom korzystającym z doradztwa i szkoleń oraz będących członkami LGD.

Lokalne kryteria wyboru spełniają następujące wymagania i są obiektywne, niedyskryminujące, przejrzyste, mierzalne, posiadające dodatkowe opisy i definicje, oraz określają zasady punktowania, w tym maksymalne i minimalne wartości.

Jednym z kryteriów premiujących jest innowacyjność, która jest rozumiana w szerokim znaczeniu tego słowa jako wdrożenie na obszarze LGD lub gminy:

- nowego produktu, usługi, procesu, metody marketingowej, lub modelu organizacyjnego - dla operacji z zakresu podejmowania oraz rozwoju przedsiębiorczości, oraz promowania obszaru LSR;
- niestandardowych lub pro-ekologicznych rozwiązań konstrukcyjnych, technologicznych, architektonicznych lub/i partycypacyjne wykorzystanie powstałej infrastruktury (współpraca międzysektorowa służąca realizacji celów inwestycji, wykorzystanie potencjału obiektu) - dla operacji z zakresu rozwoju niekomercyjnej infrastruktury i promowania obszaru;
- niestandardowych sposobów wykorzystania lokalnych zasobów (przyrodniczych, kulturalnych, społecznych itp.), z uwzględnieniem pozytywnego wpływu na ochronę środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatycznym lub/i nowatorskich podejść do wsparcia grup deawtoryzowanych - dla projektów z zakresu promowania obszaru, rozwoju niekomercyjnej infrastruktury i wzmacniania kapitału społecznego.

Udowodnienie innowacyjności będzie leżeć po stronie wnioskodawcy i wyznaczać ma z opisu operacji, która oceniana będzie za brak lub istnienie innowacyjności na szczeblu gminnym lub na obszarze całej LGD.

Kryteria zostały przygotowane w podziale na następujące rodzaje operacji:

- 1) operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD, z wyszczególnieniem operacji: Inwestycje niekomercyjne realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych, Inwestycje niekomercyjne realizowane przez podmioty z poza sektora finansów publicznych, oraz operacji z zakresu podejmowania działalności gospodarczej i operacji z zakresu rozwoju działalności gospodarczej;
- 2) projekty grantowe;
- 3) operacje własne LGD.

Każdy rodzaj operacji zawiera również kryteria strategiczne z obowiązkowym minimum punktów koniecznych do uzyskania, co stanowi warunek uzyskania pozytywnej oceny, a przez to uzyskania minimum obowiązkowego do osiągnięcia aby operacja znalazła się na liście rankingowej.

Składane w trakcie naboru wnioski będą badane według tych kryteriów za pomocą kart oceny wniosków, stanowiących załączniki do *Procedur oceny i wyboru operacji*.

3. Określenie poziomów dofinansowania

Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność odbywać się będzie z wykorzystaniem procedury konkursowej i grantowej.

W ramach realizacji LSR przyjęto następujące maksymalne poziomy dofinansowania:

1. procentowo:
 - do 63,63% kosztów kwalifikowanych w przypadku jednostki sektora finansów publicznych,
 - 70% kosztów kwalifikowanych w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą,
 - 100% kosztów kwalifikowanych w przypadku pozostałych podmiotów realizujących operacje zaspakajającą potrzeby społeczne
 - 100% - premia ryczałtowa dla osób fizycznych podejmujących działalność gospodarczą.
2. kwotowo:

- 100 tys. zł dofinansowania (premii) na jedną operację z zakresu podejmowania działalności gospodarczej,
- do 300 tys. dofinansowania na jedną operację z zakresu rozwijania działalności gospodarczej (ostatyczne kwoty limitu będą ustalone w ogłoszeniu konkursu i dostosowane do założonych wskaźników),
- do 250 tys. zł dofinansowania na jedną operację z zakresu działań sprzyjających zachowaniu dziedzictwa lokalnego, poprawie niekomercyjnej infrastruktury oraz promowaniu obszaru objętego LSR (ostatyczne kwoty limitu będą ustalone w ogłoszeniu konkursu i dostosowane do założonych wskaźników),
- do 25 tys. zł dofinansowania na jedną operację realizowaną przez grantobiorcę (ostatyczne kwoty limitu będą ustalone w ogłoszeniu konkursu i dostosowane do założonych wskaźników).

Kwota premii na operacje z zakresu podejmowania działalności gospodarczej pozostawiona została na poziomie maksymalnym ponieważ brak odniesienia do poprzedniego okresu PROW 2007 – 2013, w którym tylko 1 osoba zakładała działalność gospodarczą. Natomiast przeprowadzone konsultacje osób zainteresowanych nie wykazały chęci aplikowania o mniejsze kwoty.

Zmniejszenie kwoty w projektach grantowych wynika z przeprowadzonych konsultacji i fuzek projektowych oraz z doświadczeń z poprzedniego okresu na realizację małych projektów, gdzie średnie dofinansowanie nie przekroczyło tej kwoty.

W przypadku projektów własnych LGD, których realizację założono w ramach niniejszej LSR, przewidziano wiekszy od minimum – o min. 10% udział środków własnych niż wynikający z przepisów. Środki własne LGD zapewni ze składek członkowskich.

4. Informacja o realizacji projektów grantowych, operacji własnych oraz projektów współpracy

Projekty grantowe:

LGD planuje zrealizować projekty grantowe w ramach przedsięwzięć:

- **2018-2019:** 1.1 Szkolenia z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promocja dobrych praktyk na **21 663,85 euro**, 1.2 Rozwój i wsparcie lokalnej oferty kulturalno-edukacyjnej na **21 816,77 euro**, oraz 3.5 Inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne KWW na **19 579,98 euro**,
- **2019-2020:** 3.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu na **55 864,38 euro**, oraz 3.5 Inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne KWW na **11144,55 euro**,
- **2021-2023:** 1.3 Animacja lokalna na **18 000 euro**.

Operacje własne LGD:

LGD planuje zrealizować 6 operacji własnych o łącznej wartości 137 732,69 euro w ramach:

- **Przedsięwzięcia 3.3, Stworzenie i aktualizacja bazy zasobów przyrodniczo – kulturowych KWW – 1** operacja za **11 368,53 euro** na inwentaryzację i publikację baz zasobów lokalnych,
- **Przedsięwzięcia 3.5 Inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne KWW – 1** operacja **11 394,66 euro** na druk w nakładzie 15 200 szt. materiałów promocyjnych oraz 3 operacje na kwotę **92644,55 euro** ukierunkowane na innowacje,
- **Przedsięwzięcia 1.3 Animacja lokalna – 1** operacja za **11 097,40 euro** na w sumie 14 wydarzeń / imprez animacyjnych,
- **Przedsięwzięcia 1.4 Realizacja działań na rzecz aktywizacji mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – 1** operacja za **11 227,55 euro** na w sumie 14 wydarzeń / imprez.

LGD zrealizują samodzielnie operacje własne pod warunkiem, że nie zgłosi się inny podmiot z obszaru LGD gotowy zrealizować te przedsięwzięcia.

Projekty współpracy:

LGD planuje zrealizować 3 projekty współpracy:

Projekt regionalny „Marki Lokalne Dolnego Śląska – tworzone z pasją” zakłada wymianę doświadczeń i wspólne działania w ramach zaplanowanego przedsięwzięcia 3.4 Wsparcie procesu tworzenia i promowania marki produktów lokalnych.

Cele projektu min.:

- wymiana wiedzy i dobrych praktyk pomiędzy Partnerami, zwłaszcza w temacie rozwoju produktu lokalnego i jego promocji,
- podnoszenie kwalifikacji lokalnych producentów w zakresie logistyki, marketingu i promocji ich produktów,
- rozwijanie kontaktów i partnerstw między producentami,
- aktywizacja lokalnych producentów w zakresie promocji ich produktów,
- stworzenie/rozwój etykiety (certyfikatu) produktu lokalnego

Działania min.:

- warsztaty, seminaria, konferencje, festiwal, konkursy dla producentów lokalnych
- wizyty do organizacji partnerskich.

W ramach przedsięwzięcia 3.1 Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, społecznej i kulturalnej planujemy zrealizować:

- 1) **projekt międzynarodowy "Enhancement of European Rural Development Capabilities - ENERDECA II" („Wzmocnienie możliwości rozwoju europejskich obszarów wiejskich - ENERDECA II”), koordynowany przez grecką LAG Kavala Development Agency S.A.**

Cele projektu min.:

- Rozbudowa infrastruktury służącej turystom i lokalnym społecznościom na obszarze działania partnerów projektu.
- Stworzenie charakterystycznego i atrakcyjnego produktu Creative Tourism na poziomie ponadnarodowym, który pomoże ukształtować europejskie, autentyczne wiejskie doświadczenie i zaprezentuje działalność CLLD / LEADER na arenie międzynarodowej.

Działania min.:

- Utworzenie małej infrastruktury turystycznej (m.in. tablice informacyjne, stojaki na rowery, kierunkowskazy na szlakach turystycznych).
- Wydanie materiałów promocyjnych opisujących walory turystyczne.
- Promocja partnerów projektu na swoich stronach internetowych poprzez umieszczenie informacji o walorach turystycznych obszaru działania partnera.

- 2) **projekt edukacyjny skierowany do liderów edukacji oraz podmiotów wspierających, w zakresie wymiany dobrych praktyk wraz z przygotowaniem infrastruktury do edukacji ekologicznej.**

Cele projektu min.:

- Rozwój systemowego wsparcia edukacji dla obszarów cennych pod względem przyrodniczym i geologicznym.
- Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji ekologicznej.

Działania min.:

- Wizyty studyjne w celu wymiany dobrych praktyk.
- Utworzenie małej infrastruktury turystycznej (m.in. tablice edukacyjne, miejsca odpoczynku, zewnętrzne instalacje edukacyjne itp.).
- Wydanie materiałów/gadżetów promocyjnych - pomocy dydaktycznych do zajęć edukacyjnych.

ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA.

Plan działania, przedstawiający w jaki sposób osiągnąć będą wskaźniki dla celu ogólnego oraz dla celów szczegółowych i przedsięwzięć, stanowi załącznik do LSR. Wszelkie działania prowadzone przez LGD będą mieć na celu systematyczną realizację założeń LSR: celów i przedsięwzięć oraz przyporządkowanych im wskaźników.

Cel szczegółowy 1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego Krainy Wygasych Wulkamów będzie realizowany poprzez projekty grantowe, operacje własne oraz aktywizację. Cel szczegółowy 2. Rozwój

przedsiębiorczości i zatrudnienia w Krajinie Wygasłych Wulkanów będzie realizowany poprzez konkurs dotyczący zakładania działalności gospodarczej na tworzenie nowych przedsiębiorstw oraz osobno na rozwój istniejących przedsiębiorstw. Natomiast cel szczegółowy 3. Podniesienie atrakcyjności Krajinie Wygasłych Wulkanów będzie realizowany poprzez projekty grantowe, 2 projekty współpracy (w tym projekt współpracy międzynarodowej), operacje własne oraz konkursy dla podmiotów innych niż LGD (tzw. konkursy – inne).

Intensywność prowadzenia naborów oraz wybór typów operacji będą ustalane w taki sposób, aby LGD bezproblemowo uzyskiwała wymagane poziomy realizacji wskaźników w kluczowych momentach pomiaru tzn. za okres lat 2016 – 2018, 2019 – 2021 oraz 2022 – 2023. Przez cały okres trwania naborów prowadzone będzie systematyczne doradztwo oraz szkolenia dla beneficjentów. Ich intensywność oraz tematyka będą na bieżąco modyfikowane w zależności od potrzeb wnioskodawców oraz zakresu oczekiwanego wsparcia. Nabory w ramach projektów grantowych będą tak przeprowadzane w czasie, aby poszczególne etapy procedury ich wyboru nie zakłócały prawidłowej realizacji wcześniejszych grantów.

Najważniejszym zadaniem LGD będzie osiągnięcie wskaźników w ramach tworzenia miejsc pracy w związku z tym nabór w zakresie 2 celu szczegółowego będzie przeprowadzony jako pierwszy, aby w miarę możliwości można było osiągnąć wyznaczone wskaźniki.

ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność dla Partnerstwa Kaczawskiego jest Planem Jednoludusowym, co oznacza, że będzie finansowana w całości z **Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w ramach PROW na lata 2014-2020**.

Wysokość planowanego wsparcia jest zgodna z wytycznymi PROW na lata 2014-2020 i zakłada finansowanie działań w ramach realizacji LSR (poddziałanie 19.2) w kwocie 3 759 500 euro, zgodnie z ilością mieszkańców obszaru objętego LSR. Wsparcie kosztów bieżących biura LGD i działań aktywizacyjnych (działanie 19.4) założono na poziomie 647 340 euro, zgodnie z kwotami środków działania LEADER przewidzianymi na poddziałanie 19.4 PROW w odniesieniu do pojedynczych Lokalnych Strategii Rozwoju współfinansowanych tylko z jednego EFSI, którym jest EFRROW uzależnionymi od wysokości środków przewidzianych na poddziałanie 19.2.

LGD wyznaczyła zasady premiovania projektów, w których wkład własny wnioskodawcy przekracza intensywność pomocy określonej w PROW 2014-2020 – co opisują stosowne kryteria wyboru operacji zawarte w poszczególnych procedurach.

Budżet został skonstruowany w taki sposób, aby każdy z zakładanych celów szczegółowych mógł być realizowany za pomocą określonego zakresu tj. wdrażania LSR, projektów współpracy, animacji, bądź kosztów bieżących. Zdecydowana większość przedsięwzięć będzie realizowana w ramach wdrażania LSR. Na cel „Rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia w Krajinie Wygasłych Wulkanów” zostało przeznaczony 50% planowanego budżetu na realizację LSR. Natomiast niektóre przedsięwzięcia zapisane w celu 3 „Podniesienie atrakcyjności Krajinie Wygasłych Wulkanów” zostaną zrealizowane poprzez 2 projekty współpracy. Ponadto w ramach kosztów bieżących i animacji będą realizowane zadania zawarte w planie komunikacyjnym oraz zadania uzupełniające operacje własne uwzględniające wspierające inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne KWW. Budżet przewidziany na realizację celów szczegółowych i przedsięwzięć w ramach wdrażania LSR oraz aktywizacji został szczegółowo przedstawiony w Planie Działania – załączniku do LSR.

Środki wydatkowane na realizację strategii pochodzą głównie z 3 źródeł, w tym: Budżet EFRROW, Budżet państwa, Wkład własny, a szczegółowy budżet LSR znajduje się w załączniku do LSR, uwzględniający powyższe 3 źródła finansowania oraz podział na beneficjentów innych niż jednostki sektora finansów publicznych oraz beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych.

Poniżej zaprezentowano powiązania budżetu z poszczególnymi celami LSR

Tabela 20. Powiązanie budżetu z poszczególnymi celami LSR

CEL SZCZEGÓLLOWY	BUDŻET NA REALIZACJĘ CELU (EURO)	POWIĄZANIE BUDŻETU Z CELAMI
------------------	----------------------------------	-----------------------------

CEL SZCZEGÓLLOWY	BUDŻET NA REALIZACJĘ CELU (EURO)	POWIĄZANIE BUDŻETU Z CELAMI
Cel szczegółowy 1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego Krajinie Wygasłych Wulkanów	Poddziałanie 19.2: 83 805,57 Poddziałanie 19.4: 85 113,25	Niewystarczająca aktywność społeczna oraz niezadawalający poziom współpracy mieszkańców i lokalnych instytucji, zgodnie z diagnozą obszaru wynikającą z niskiej wiedzy i świadomości mieszkańców o walorach regionu. Realizacja tego celu przyczyni się do wzmocnienia lokalnych więzi, poczucia tożsamości lokalnej, a co za tym idzie zbudowania aktywnych społeczności mających wpływ na rozwój regionu. Kapitał ludzki i społeczny zostanie wzmocniony dzięki szkoleniom z zakresu rozwijania i aktywności społecznej i promocji dobrych praktyk, rozbudowa lokalnej oferty kulturalno – edukacyjnej oraz animacji lokalnej. Szczególne znaczenia dla realizacji tego celu mają również działania na rzecz aktywizacji mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
Cel szczegółowy 2 Rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia w Krajinie Wygasłych Wulkanów	Poddziałanie 19.2: 2 050 000 Poddziałanie 19.4: 886,75	Kluczowe znaczenie dla rozwoju lokalnego Krajinie Wygasłych wulkanów ma rozwijanie przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia. Atrakcyjność obszaru uwarunkowana jest rozwojem przedsiębiorczości na jej terenie, gdyż przekłada się to przede wszystkim na miejsca pracy dla mieszkańców. Dlatego też wykorzystanie zdiagnozowanego potencjału obszaru dla tworzenia nowych przedsiębiorstw, produktów, usług, a także rozwój już istniejących będzie priorytetowym działaniem do realizacji na terenie LGD. Wsparcie szkoleniowo – doradcze dla osób zakładających i rozwijających działalność gospodarczą będzie istotną formą wsparcia przyczyniającą się do realizacji celu szczegółowego 2.
Cel szczegółowy 3 Podniesienie atrakcyjności Krajinie Wygasłych Wulkanów	Poddziałanie 19.2: 1 625 694,43 Poddziałanie 19.3: 150 000 Poddziałanie 19.4: 15 000	Zdiagnozowane mocne strony obszaru Krajinie Wygasłych Wulkanów to niewątpliwie bogactwo zasobów przyrodniczych i kulturowych. Podniesienie atrakcyjności obszaru będzie możliwe dzięki przemyślanym działaniom w obszarze rozwoju niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, społecznej, kulturalnej, oraz tworzeniu warunków do rozwoju marki produktów lokalnych i usług komercyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Istotne znaczenie dla realizacji tego celu będzie miała realizacja projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej.
Razem cel ogólny Razem LSR 19.2	3 759 500	

ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI

Celem planu komunikacji jest zarówno bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR, jak i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. Dobrze przemyślany Plan Komunikacji Lokalnej Grupy Działania i społeczności lokalnych z obszaru Partnerstwa Kaczawskiego jest warunkiem zaangażowania społeczności lokalnych w efektywną realizację Lokalnej Strategii Rozwoju. Plan pozwoli na pozyskanie informacji zwrotnej, a co za tym idzie – identyfikację bieżących problemów komunikacyjnych. Dzięki opracowanemu planowi możliwe będzie, dotarcie do szerokich kręgów społeczeństwa z informacjami na temat LSR i uswiadomienie o licznych możliwościach.

jakie płyną z jej realizacji oraz utrzymanie kontaktu ze społecznością lokalną w całym kilkuletnim procesie komunikacji w trakcie wdrażania LSR. Aby zrealizować zakładane cele z dużą starannością przemysłowscy i zaplanowalniejszy działania, adresatów tych działań oraz środki przekazu. Będą to działania informacyjne, promocyjne, wspierające i aktywizujące ludność z obszaru LGD. Szczególnie wskazano konkretne działania komunikacyjne skierowane do grup wykluczonych, defaworyzowanych ze względu na dostęp do rynku pracy. Na potrzeby opracowania wykorzystano: wyniki badania ankietowego, doświadczenia poprzedniego okresu programowania w tym wyniki badania ewaluacyjnego oraz wnioski Zespołu Roboczego ds. opracowania lokalnej strategii rozwoju i warsztatów konsultacyjnych.

Podsumowując **cele planu komunikacji** to:

- Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR (głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR)
- Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych zasadach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez Radę LGD (zwłaszcza kryteriów jakościowych)
- Wspieranie beneficjentów LSR w realizacji projektów.
- Zapewnianie szerokiej akceptacji i zaangażowania społecznego dla działań rozwojowych i kierunków rozwojowych realizowanych przy pomocy LSR.
- Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD pod kątem konieczności przeprowadzenia ewentualnych korekt w tym zakresie

Działania komunikacyjne przyczyniające się do realizacji celów planu komunikacji (Szczegółowy opis w załączniku):

1. Kampania informacyjno-promocyjna z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promocja LSR.
2. Szkolenia z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promocja dobrych praktyk.
3. Wyjazdy studyjne w zakresie promowania dobrych praktyk.
4. Wydarzenia kulturalno-edukacyjne.
5. Spotkania informacyjno-konsultacyjne LGD z mieszkańcami.
6. Wsparcie szkoleniowo doradcze.
7. Udział w targach i imprezach zewnętrznych.

Adresaci działań komunikacyjnych to przede wszystkim wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru LGD, w tym osoby z grup defaworyzowanych wskazanych w LSR, oraz beneficjenci i projektodawcy.

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu.

Zakładane cele i działania będą różniły się od dotychczas stosowanych na obszarze LGD oraz będą zawierały elementy innowacyjne i dostosowane do konkretnych grup adresatów. Udział społeczności LGD lub wyodrębnionych z niej poszczególnych grup adresatów np. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, grupy zmarginalizowane, defaworyzowane w procesie komunikacji będzie możliwe szeroki i co do zasady otwarty. Szczególnie wskazano konkretne działania komunikacyjne skierowane do grup wykluczonych, w tym defaworyzowanych ze względu na dostęp do rynku pracy. W przypadku problemów z realizacją LSR, oraz w sytuacji niskiego zainteresowania proponowanymi narzędziami i niskiego poparcia społecznego dla działań realizowanych przez LGD. Zarząd LGD podejmie próby dostosowania działań do potrzeb wynikających z badania ankietowego i przeprowadzonej ewaluacji oraz zastosowanie planu naprawczego. Polegać będzie on na modyfikacji dotychczasowych praktyk komunikacyjnych lub zastąpienie nowymi, które w ocenie LGD będą bardziej efektywne i przyczynią się do osiągnięcia celów. Bieżący monitoring i badanie efektywności poszczególnych działań komunikacyjnych skierowanych do poszczególnych adresatów działań poprzez uzyskanie informacji zwrotnej na temat oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD, oraz uzyskanie informacji zwrotnej o stosowanych metodach i kanałach informowania potencjalnych wnioskodawców, pozwolą na szybką interwencję w sytuacjach gdzie dane działania zostały źle skierowane do danej grupy odbiorców, a w rezultacie przyczynią się do wzrostu zaangażowania mieszkańców w działalność LGD.

Budżet na działania komunikacyjne

Działania przewidziane w planie komunikacyjnym z uwagi na ich kosztochłonność dzielą się na działania związane z kosztami ich wdrażania oraz działania zrealizowane bezkosztowo.

Działania komunikacyjne niegenerujące kosztów realizowane przez kadrę Biura, Radę i Zarząd.

- kampania reklamowa w mediach masowych i społecznościowych (notatki prasowe, wypowiedzi dla mediów, patronaty medialne),
- współpraca z urzędami gmin, organizacjami przedsiębiorców, OPS, szkołami, klubami seniorów w dystrybucji materiałów informacyjnych i organizacja spotkań informacyjnych, wydarzeń animacyjnych itp.,
- informacje podsumowujące, raporty, analizy,
- strona internetowa LGD oraz profil na portalu społecznościowym,
- własne konkursy aktywizujące społeczność,
- otwarte prezentacje, warsztaty, spotkania informacyjne, szkolenia,
- narzędzia bezpośredniej współpracy z beneficjentami (potencjalnymi i rzeczywistymi) – informacje mailowe, korespondencja pocztowa (poza kosztami wysyłki pocztowej)

Działania generujące koszty, które w części zaplanowano w planie działań:

Tabela 21. Działania generujące koszty, które w części zaplanowano w planie działań

LP	Działanie	Planowany budżet w EURO
1.	Kampania informacyjno-promocyjna z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promocja LSR.	35000
2.	Szkolenia z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promocja dobrych praktyk.	4908,25
3.	Wyjazdy studyjne w zakresie promowania dobrych praktyk.	24551,5
4.	Wydarzenia kulturalno-edukacyjne.	10000
5.	Spotkania informacyjno-konsultacyjne LGD z mieszkańcami.	10653,5
6.	Wsparcie szkoleniowo- doradcze.	886,75
7.	Udział w targach i imprezach zewnętrznych	15000
	RAZEM	101 000

ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE

Cele szczegółowe oraz przedsięwzięcia zawarte w LSR są zintegrowane z celami przekrojowymi PROW na lata 2014-2020 w obszarze innowacyjności, zmian klimatu oraz ochrony środowiska.

1. Opis zgodności i komplementarności LSR ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020:

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, określa cele i kierunki rozwoju regionu. Za priorytetowe określone zostało tworzenie dobrych warunków rozwojowych dla przedsiębiorców oraz przyciągnięcie nowych inwestorów. Ponadto kluczowe miejsce zajmuje w tym dokumencie rozwój turystyki na Dolnym Śląsku w oparciu o wykorzystanie atutów kulturowych i przyrodniczych. Stanowić to będzie spójny fundament rozwijania regionu w oparciu o przemysł, usługi i turystykę. Na terenie Dolnego Śląska Strategia identyfikuje m.in. obszary o wybitnych wartościach przyrodniczych, uzdrowiskowych i kulturowych – do którego zalicza się m.in. teren Pogorza Kaczawskiego. Model rozwojowy prezentowany w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 osadza się na trzech filarach: 1. Przedsiębiorczość, 2. Edukacja, 3. Demografia. Istotnym jego elementem jest rozwijanie zaangażowania społecznego i zintensyfikowana aktywność sektora prywatnego. Ważną rolę odgrywać też będzie „równowaga społeczna” – wyrażająca się w działaniach na rzecz włączenia wszystkich grup społecznych, a zwłaszcza młodzieży, seniorów i niepełnosprawnych. Rozwój regionu ma w przeważającej części zostać oparty o własny, wewnętrzny potencjał. Założenia Lokalnej Strategii Rozwoju bezpośrednio wpisują się w powyżej przytoczone zapisy strategii wojewódzkiej. Wytyczone cele i kierunki działań koncentrują się w obszarze rozwoju potencjału społecznego i ludzkiego, aktywności gospodarczej oraz potencjału przyrodniczego i kulturowego. Zarówno cele ogólne, jak i cele szczegółowe oraz przedsięwzięcia są spójne z elementami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.

Tabela 22. Zgodność celów i przedsięwzięć Lokalnej Strategii Rozwoju i Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Lokalna Strategia Rozwoju Krajny Wygąszkich Wulkánów	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	KOMENTARZ
Cel ogólny LSR – Zrównowazony rozwój Krajny Wygąszkich Wulkánów w oparciu o jej lokalne zasoby, przedsięwzięcia i zintegrowane wysiłki mieszkańców i społeczności.	WIZJA: Blisko siebie – blisko Europy. CEL OGÓLNY Cel: Nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku Dolny Śląsk regionem koncentracji innowacyjnych podmiotów produkcyjnych i usługowych współpracujących z rozwiniętym sektorem badawczym oraz intensywnego rozwoju nowoczesnej turystyki opartej o współpracę międzyregionalną i transgraniczną, tworzących razem atrakcyjne miejsca do życia mieszkańców i o oraz, wyższych kwalifikacjach i rozwijającej kulturze obywatelskiej.	Zaprezentowana wizja i cel ogólny Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego wiążą się z celem ogólnym LSR. Tak jak w przypadku strategii wojewódzkiej w LSR nacisk położony jest na aktywizację gospodarczą, podnoszenie kompetencji społecznych, wiedzy i umiejętności mieszkańców oraz rozwój infrastruktury i usług, które sprawnie, ze strategią Lokalnej Strategii Rozwoju Krajny Wygąszkich Wulkánów będzie miejscem bardziej atrakcyjnym dla jej mieszkańców i turystów.
	CELE SZCZEGÓLNE Cel 7. Strategii Rozwoju Województwa – Włączenie społeczne Podnoszenie poziomu jakości życia Cel 8. Strategii Rozwoju Województwa – Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie i stażowe.	CELE SZCZEGÓLNE Cel 7. Strategii Rozwoju Województwa – Włączenie społeczne Podnoszenie poziomu jakości życia Cel 8. Strategii Rozwoju Województwa – Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie i stażowe.
Cel szczegółowy LSR 2 - Rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia w KWW.	Cel 3. Strategii Rozwoju Województwa – Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa – Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników	Strategia wojewódzka i LSR na poziomie celów szczegółowych podkreślają znaczenie rozwoju przedsiębiorczości i wzrostu zatrudnienia, co stanowi o ich komplementarności.
Cel szczegółowy LSR 3 - Podniesienie atrakcyjności KWW.	Cel 4. Strategii Rozwoju Województwa – Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 7. Strategii Rozwoju Województwa – Włączenie społeczne Podnoszenie poziomu jakości życia i atrakcyjności regionu.	Cel 3 LSR jest zbieżny z Celem 4 i Celem 7 SRWD naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa. Cel 7. Strategii Rozwoju Województwa – Włączenie społeczne podnosi poziom jakości życia i atrakcyjności regionu.
PRZEDSIĘWZIĘCIA		

Lokalna Strategia Rozwoju Krajny Wygąszkich Wulkánów	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	KOMENTARZ
1.1. Szkolenia z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promowania dobrych praktyk 1.2. Rozwój i wsparcie lokalnej oferty kulturalno-edukacyjnej 1.3. Animacja lokalna 1.4. Realizacja działań na rzecz aktywizacji mieszkańców zagrożonych i wykluczeniem społecznym	7.4.3. Aktywizacja społeczno-zawodowa grup społecznych narzuconych na wykluczenie społeczne bądź już doświadczających wykluczenia. 7.4.4. Podjęcie działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem społeczności marginalizowanych. 7.4.6. Kształtowanie postaw społecznych i gospodarczych, tożsamości regionalnej, a także wzmacnianie więzi wspólnotowych i aktywności obywatelskiej mieszkańców region, w tym edukacja obywatelska dzieci i młodzieży. 7.4.14. Rozwój wśród młodych ludzi postaw związanych z tworzeniem i aktywnym uczestnictwem w społeczeństwie obywatelskim. 7.4.16. Wsparcie organizacji pozarządowych i osób pracujących z młodzieżą, także w obszarze edukacji pozaformalnej. 7.4.27. Aktywizacja podmiotów w realizacji działań służących rozwojowi regionu oraz wykorzystanie partnerstwa publiczno-prywatnego, publiczno-publicznego, publiczno-społecznego i społeczno-prywatnego.	Grupa przedsięwzięć w ramach celu szczegółowego LSR i bezpośrednio koresponduje z programem LSR 2020. Są to przedsięwzięcia nakierowane na rozwijanie aktywności społecznej z wykorzystaniem różnorodnych działań kulturalno-edukacyjnych, wykrzyżujących tożsamość lokalną i wzmacniających procesy wieźnotwórcze. Kształtujące silną społeczność lokalną. Kluczowa rolę odgrywa tu działania na rzecz społeczności społecznej, przeciwdziałania marginalizacji oraz różnorodnych form współpracy partnerskiej.
2.1. Tworzenie przedsiębiorstw 2.2. Rozwój istniejących przedsiębiorstw 2.3. Wsparcie szkoleniowo-doradcze dla osób zakladających i prowadzących działalność	8.4.1. Działania służące uruchomieniu nowych firm w regionie, z naciskiem na MSP. 8.4.2. Wsparcie dla rozwoju firm innowacyjnych i kreatywnych oraz rodzinnych także w obszarach periferyjnych. 8.4.5. Działania zmierzające do rozwoju istniejących firm w regionie poprzez wzrost ich konkurencyjności na rynku lokalnym, krajowym i zagranicznym.	Przedsięwzięcia zdefiniowane w Celu 2 LSR nawiązują do celów szczegółowych SRWD 2020 w obszarach deficytowych rozwoju przedsiębiorstwa i pobudzeniu rozwoju różnorodnych form aktywności gospodarczej.
3.1. Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej, kulturalnej 3.2. Zachowanie dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego regionu 3.3. Stworzenie i aktualizacja bazy	6.4.16. Uposażenie edukacji kulturalnej i turystycznej. 6.4.18. Utworzenie systemu informacji o wydarzeniach kulturalnych w regionie. 6.4.25. Wsparcie działań mających na celu upowszechnienie i zachowanie dziedzictwa kulturalnego oraz jego efektywne wykorzystanie. 6.4.36. Budowa systemów obsługujących zintegrowane produkty	Przedsięwzięcia określone do realizacji w Celu 3 LSR, zintegrowane z programem LSR 2020 w obszarach zdefiniowanych w SRWD 2020 w obszarach zdefiniowanych z upowszechnianiem dziedzictwa kulturalnego, zwiększeniem dostępności informacji o wydarzeniach kulturalnych, rozwoju systemów produktów lokalnych i turystycznych, wspierania rozwoju infrastruktury rekreacyjnej.

<p>Lokalna Strategia Rozwoju Kraju Wygasych Wulkanów</p> <p>zasięgów przyrodniczo-kulturowych KWW.</p> <p>3.4. Wspieranie procesu tworzenia i promowania marki produktowej lokalnych</p> <p>3.5. Inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne Kraju Wygasych Wulkanów</p>	<p>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego</p> <p>turystyczne na Dolnym Śląsku</p> <p>6.4.28. Wspieranie inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną</p> <p>4.4.1. Promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca dla uprawiania turystyki, w tym promocja produktów turystycznych i produktów regionalnych</p> <p>4.4.3. Wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz rozwoju turystyki oraz realizacja działań służących rozwojowi infrastruktury i usług wykorzystujących zasoby obywateli i przedsiębiorców</p> <p>4.4.4. Wspieranie strategii rozwoju turystyki</p>	<p>KOMENTARZ</p>
--	--	-------------------------

2. Opis zgodności i komplementarności LSR ze Strategią Rozwoju Powiatu Jaworskiego 2014-2020, Strategią Rozwoju Powiatu Legnickiego 2002-2017, Strategią Rozwijania Problemów Społecznych Powiatu Złotoryjskiego 2011-2019.

Cele LSR wpisują się w główne założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wszystkich trzech powiatów wchodzących w skład obszaru LGD. Poziom powiatu został wybrany dla lepszego zobrazowania spójności założeń planistycznych obrębnych dla rozwoju 14 gmin tworzących obszar LGD. Analizowane dokumenty koncentrują się w głównej mierze na:

1. W sferze społecznej – na pobudzeniu i aktywizowaniu społeczności lokalnych, przy wykorzystaniu lokalnych zasobów. Przygotowaniu i wdrażaniu inicjatyw z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji społecznej. Budowaniu silnych wsi lokalnych i rozwoju kompetencji mieszkańców obszaru LGD. Rozwijaniu współpracy lokalnej pomiędzy mieszkańcami a instytucjami i organizacjami. Wzmacnianiu tożsamości lokalnej.
2. W sferze przedsiębiorczej – zabezpieczeniu do zakładania i rozwijania działalności gospodarczej na obszarze LGD. Tworzenia atrakcyjnych warunków inwestycyjnych dla pobudzania i utrwalania postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców.
3. W sferze atrakcyjności obszaru LGD – rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Rozwoju funkcji turystycznych na obszarze LGD przy zapewnieniu i rozwijaniu dobrego doświadczenia kulturowego i przyrodniczego.

Zaplanowane do realizacji w LSR przedsięwzięcia są spójne z celami dokumentów planistycznych tj. SRPJ 2014-2020, SRPL 2002-2017, SRPSZ 2011-2019, poprzez bezpośrednie nawiązanie do priorytetowych zadań.

Tablica 23. Zgodność celów i przedsięwzięć Lokalnej Strategii Rozwoju ze Strategiami Rozwoju Powiatów: jaworskiego 2014-2020, legnickiego 2002-2017 i Strategią Rozwijania Problemów Społecznych Powiatu Złotoryjskiego 2011-2019.

Lokalna Strategia Rozwoju Kraju Wygasych Wulkanów	Strategia Rozwoju Powiatu Jaworskiego 2014-2020	Strategia Rozwoju Powiatu Legnickiego 2002-2017	Strategia Rozwijania Problemów Społecznych Powiatu Złotoryjskiego 2011-2019
<p>Cel strategiczny LSR 1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego KWW. Wzrost powstania aktywności społecznej i promocyjnych przedsięwzięć lokalnej oferty kulturalno-edukacyjnej</p> <p>1.2. Rozwój i wsparcie lokalnej oferty kulturalno-edukacyjnej</p> <p>1.3. Animacja lokalna</p> <p>1.4. Realizacja działań na rzecz aktywizacji mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym</p>	<p>CELE SZEROKOŚCI/PRIORYTETY STRATEGICZNE</p> <p>(P17) Profilaktyka problemów społecznych</p> <p>(P18) Trwale rozwiązywanie problemów społecznych i eliminacja ich skutków</p> <p>(P19) Angażowanie grup zagrożonych związkami mieszkaniowymi w rozwiązywanie ich problemów</p> <p>grup zagrożonych związkami mieszkaniowymi powiatu</p>	<p>3. Poprawa warunków życia w społeczności powiatu.</p>	<p>1. Cel operacyjny: Aktywizacja bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.</p>
<p>Cel strategiczny LSR 2 - Rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia w KWW</p> <p>2.1. Tworzenie nowych przedsiębiorstw</p> <p>2.2. Rozwój istniejących przedsiębiorstw</p> <p>2.3. Wspieranie szkoleniowo-akademickie dla osób zakladających i rozwijających działalność</p>	<p>(P2) Dynamizacja małej przedsiębiorczości.</p>	<p>2. Stworzenie warunków aktywności gospodarczej</p>	<p>2. Cel operacyjny: Promowanie zatrudnienia i zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy.</p>
<p>Cel strategiczny LSR 3 Podniesienie atrakcyjności KWW</p> <p>3.1. Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej</p> <p>3.2. Zdobycie i aktualizacja kulturowego i przyrodniczego regionu</p> <p>3.3. Stworzenie i aktualizacja bazy zasobów przyrodniczo-kulturowych KWW</p> <p>3.4. Wsparcie procesu tworzenia i promowania marki produktów lokalnych</p> <p>3.5. Inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne Kraju Wygasych Wulkanów</p>	<p>(P27) Upowszechnianie szeroko rozumianej kultury (P28) Opieka nad zabytkami</p> <p>(P35) Edukacja ekologiczna</p> <p>(P07) Rozwój sieciowych, średnich i punktowych obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej</p> <p>(P08) Marketing turystyczno-rekreacyjny powiatu</p> <p>(P09) Umocnienie istniejących i wykształcenie nowych funkcji turystyczno-rekreacyjnych powiatu</p>	<p>4. Użytkowanie zasobów naturalnego i zasilania dorozwoju</p>	<p>2. Cel operacyjny: Promowanie zatrudnienia i zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy.</p>

3. Opis sposobu integrowania różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć.

Integrowanie różnych sektorów, zasobów, branż działalności gospodarczej jest warunkiem skutecznej i pełnej realizacji strategii. Zintegrowany charakter LSR został zapewniony poprzez spójność i komplementarność przedsięwzięć zaplanowanych w poszczególnych celach szczegółowych:

Cel 1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego obszaru KWW, zakłada:

Zintegrowanie metod, sektorów, partnerów i zasobów: W ramach celu szczegółowego 1 kluczowe znaczenie ma przedsięwzięcie 1.3 animacja lokalna, którego głównym celem jest rozwinięcie współpracy przedstawicieli różnorodnych branż gospodarczych, sektorów życia społecznego na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. Dodatkowo w ramach tego przedsięwzięcia duże znaczenie ma budowanie lokalnego porozumienia wokół identyfikowania i wykorzystywania zasobów na rzecz przewidzianych w strategii działań. Prowadzone w ramach tego przedsięwzięcia działania mają za zadanie wpłynąć na rozwój i wsparcie lokalnej oferty kulturalno - edukacyjnej – przedsięwzięcie 1.2, poprzez zaangażowanie w proces jej definiowania i tworzenia przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, zainteresowanych przedsiębiorców oraz mieszkańców. Działania, które będą temu służyły i wzmacniały proces integracji międzysektorowej to m.in. szkolenia z zakresu rozwijania aktywności społecznej i promocja dobrych praktyk możliwych do multiplikowania i wdrażania na obszarze LGD – przedsięwzięcie 1.1. Jednym z głównych wyzwań określonych dla rozwoju obszaru LGD – jest realizacja działań na rzecz grup defaworyzowanych – przedsięwzięcie 1.4. Realizacja tego przedsięwzięcia możliwa jest przy określeniu i włączeniu kluczowych partnerów lokalnych – organizacji pozarządowych, instytucji samorządowych i sektora gospodarczego. Zaprezentowane przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniają tworząc spójny plan. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego wiąże się bezpośrednio z Celem szczegółowym 2.

Cel 2 Rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia w KWW

Zintegrowanie metod, sektorów, partnerów i zasobów: W ramach celu szczegółowego 2 zaplanowane przedsięwzięcia nakierowane są na dynamizację przedsiębiorczości na obszarze LGD – poprzez tworzenie możliwości na jej rozwój. Rozwój przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy – motywowanie, zachęcanie, wspieranie przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej wymusza zintegrowanie środowiska organizacji pozarządowych, instytucji publicznych. Tworzenie nowych przedsiębiorstw przedsięwzięcie 2.1 oraz rozwój istniejących przedsiębiorstw przedsięwzięcie 2.2 wymaga włączenia szerokiego grona instytucji lokalnych i organizacji i przedsiębiorców dla upowszechnienia informacji dotyczącej możliwości uzyskania wsparcia w zakresie zakładania działalności gospodarczej w ramach LSR. Wymagać to będzie skutecznego wykorzystania zasobów lokalnych w postaci – (a) baz instytucji i organizacji oferujących wsparcie dla osób zainteresowanych zakładaniem działalności gospodarczej, (b) szersze wykorzystanie lokalnych kanałów informacji. W celu zapewnienia skutecznej realizacji założonego celu LSR, zakłada realizację kompleksowego wsparcia szkoleniowo-doradczego dla osób zainteresowanych zakładaniem lub rozwijaniem istniejących przedsiębiorstw – przedsięwzięcie 2.3. Realizacja Celu szczegółowego 2 ma bezpośrednie przełożenie na założenia Celu szczegółowego 3.

Zaangażowane branże działalności gospodarczej: sekcja G (handel hurtowy i detaliczny), sekcja I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), sekcja R (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją), sekcja A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), sekcja F (budownictwo).

Cel 3. Podniesienie atrakcyjności KWW.

Zintegrowanie metod, sektorów, partnerów i zasobów:

Realizacja przedsięwzięć w ramach Celu szczegółowego 3 zakłada rozwój współpracy sektorów publicznego, społecznego oraz gospodarczego. Podmioty mające możliwość realizacji przedsięwzięć w jego ramach to organizacje pozarządowe, samorządy gmin i przedsiębiorcy. Budowa i rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, społecznej i kulturalnej, przedsięwzięcie 3.1 zintegrowany jest bezpośrednio z przedsięwzięciami z zakresu zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego przedsięwzięcia 3.2 i 3.3. Wzajemne uzupełnianie się tych przedsięwzięć zapewni spójny i równomierny rozwój obszaru LGD, wpłynie to na wzajemne uzupełnienie oferty turystycznej w obrębie gmin. Ponadto będzie stanowiło to fundament rozwijania aktywności społecznej (CEL 1) i prowadzenia działalności gospodarczej (CEL 2). Wsparcie procesu tworzenia i promowania marki produktów lokalnych i inicjatywy nakierowane na tworzenie i rozwój produktów i usług wykorzystujących zasoby lokalne Kraju Wyspłych Wulkánów przedsięwzięcia 3.4 i 3.5 powiązane są z rozwojem oferty pobytowej dla turystów przedsięwzięcie 3.6 przezywane się do podniesienia atrakcyjności obszaru LGD.

Zaangażowane branże działalności gospodarczej: sekcja G (handel hurtowy i detaliczny), sekcja I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), sekcja R (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją), sekcja P (edukacja), sekcja J (informacja i komunikacja).

Zintegrowanie sektorów i branż w ramach realizacji poszczególnych celów szczegółowych i przedsięwzięć zapewnia również kryteria wyboru operacji dla poszczególnych typów operacji, które premiują współpracę sektorów i gmin, komplementarność z innymi projektami, wykorzystanie lokalnych zasobów, oraz promocję obszaru LGD i będą preferować operacje spełniające przesłanki integrowania różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć.

ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA

Niezbędnym warunkiem dla prawidłowej realizacji LSR jest zapewnienie aktywnego udziału mieszkańców w procesie oceny postępów jej wdrażania jak i ocena sposobu funkcjonowania LGD. Jest to bezpośrednia kontynuacja działań o charakterze partycypacyjnym zainicjowanych na etapie formułowania założeń strategicznych. Skuteczne wdrażanie LSR będzie możliwe dzięki gromadzeniu i analizowaniu danych określających postępy w osiągnięciu założonych celów oraz rozbieżności stanu faktycznego z pożądanym. **Monitoring** będzie miał charakter ciągły i polegający na bieżącym zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących przebiegu wdrażania LSR. Informacje te będą wykorzystywane w procesie bieżącego zarządzania LSR, w tym podejmowaniu decyzji i planowaniu działań naprawczych. Dane zebrane w procesie monitorowania pozwolą być na aktualną ocenę stopnia wdrożenia LSR. Za proces monitoringu odpowiedzialne będzie Biuro LGD, a zakres prowadzonych działań obejmie m.in: (1) pomiar efektywności i zasięgu prowadzonych działań komunikacyjnych, (2) analiza stopnia realizacji celów, wskaźników oraz przedsięwzięć, (3) badanie zgodności realizowanych działań z harmonogramem określonym w LSR, (4) badanie zgodności i wysokości wydatkowania środków finansowych w ramach budżetu na poszczególne przedsięwzięcia. **Proces ewaluacji** będzie wykrywał poza funkcje monitoringu. Dzięki badaniom ewaluacyjnym realizator LSR nie tylko uzyska odpowiedź na pytanie, czy dane działania zostały zrealizowane, ale również jaka była jakość, skuteczność, użyteczność i efektywność tych działań. Podstawową funkcją ewaluacji będzie dostarczanie rekomendacji i analiz pozwalających na doskonalenie działań prowadzących do realizacji założonych celów strategicznych. Przedmiotem planowanych badań ewaluacyjnych będzie funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania oraz wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju. W obu przypadkach badania ewaluacyjne będą realizowane planowo i systematycznie. Ze względu na okres realizacji ewaluacja będzie miała charakter **on-going**, badania okresowego (**mid – term**), w końcowym etapie realizacji strategii dokonane zostanie badanie końcowe podsumowujące cały okres wdrażania strategii (**ex – post**). Ewaluacja obejmująca funkcjonowanie LGD realizowana będzie w formie autoewaluacji, analiza będzie prowadzona przez pracowników Biura LGD. W przypadku oceny realizacji strategii poza ewaluacją wewnętrzną zaplanowana zostanie ewaluacja zewnętrzna dokonana przez

Poradnik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014-2020. Warszawa 2015. Wydanie III uzupełnione i zaktualizowane.

Partycypacja Publiczna Krok Po Kroku. Antologia Tekstów. Wybór i Opracowanie Oktawiusz Chrzczanowski. Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych. Warszawa 2014

Jak osiągnąć lepszy rozwój społeczności. Podręcznik do planowania w ewaluacji Model ABK'D. Alan Barr, Stuart Hashagen. Podręcznik do nauki ewaluacji i planowania w rozwoju społeczności LEAP. Alan Barr, Jane Daillly. Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. Warszawa 2013

Baza dobrych praktyk partycypacji prowadzona w ramach projektu Decydujmy Razem, www.dobrepraktyki.decdujmyrazem.pl

neutralnych, nieangażowanych w proces wdrażania strategii ekspertów zewnętrznych. Aby zapewnić wysoką jakość badań zakłada się stosowanie triangulacji metod i źródeł danych. **Planowane do zastosowania kryteria ewaluacyjne: skuteczność, użyteczność, efektywność, trafność i trwałość** w odniesieniu do celów, założeń oraz efektów oddziaływania. **Kryterium skuteczności** – pozwoli ocenić do jakiego stopnia cele Strategii zostały osiągnięte. Skuteczność będzie odnosiła się do celów szczegółowych.

Kryterium użyteczności – wykorzystanie tego kryterium pozwoli ocenić w jakim stopniu prowadzone działania odpowiadają potrzebom grup docelowych. Określi to na ile zmiany wywołane realizacją LSR są korzystne z punktu widzenia beneficjentów. **Kryterium efektywności** – jego wykorzystanie pozwoli ocenić stosunek poniesionych nakładów (zasobów finansowych, ludzkich, poświęcony czas) do uzyskanych produktów, rezultatów oraz oddziaływania. **Kryterium trafności** – jego wykorzystanie określi stopień w jakim cele LSR odpowiadają zidentyfikowanym problemom i potrzebom społeczności lokalnej. **Kryterium trwałości** – określi na ile osiągnięte rezultaty są trwałe i mają możliwość funkcjonowania po zakończeniu finansowania w ramach LSR. **Sposób wykorzystania wyników z ewaluacji i analizy danych monitoringowych - wyniki** z ewaluacji i monitoringu opracowane zostaną w formie raportów, zawierających analizę danych i rekomendacje, które posłużą LGD do wdrażania usprawnień w procesie realizacji strategii. Zebrane dane posłużą również do przygotowania i przeprowadzenia aktualizacji założeń strategii. Wyniki te zostaną ponadto upowszechnione za pomocą lokalnych kanałów informacyjnych oraz podczas bieżących działań. Dzięki temu interesariusze uzyskają aktualne informacje dotyczące postępów we wdrażaniu LSR.

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona będzie przez Biuro LGD i obejmie w trybie ciągłym: (1) jakość komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej; (2) jakość świadczonego wsparcia i prowadzonych działań; (3) działalność LGD (funkcjonowanie biura, pracownicy, jakość współpracy wewnętrznej). **Ewaluacja zewnętrzna** prowadzona przez podmiot niezależny (mid-term i ex-post) obejmie: (1) stopień realizacji celów, (2) efektywność i skuteczność prowadzonych działań. Szczegółowy opis monitoring i ewaluacji zawarty jest w załączniku 2.

ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie” zwróciło się z prośbą do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu o wydanie opinii czy Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016-2023 wymaga strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wnioski wraz z projektem Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016-2023 zostały przesłane 27 listopada 2015r. Opinię nr ZNS:9011.3.1893.2015.JL. od Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego otrzymaliśmy w dniu 8 grudnia 2015, natomiast opinię nr WSI.410.682.2015.DK od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska otrzymaliśmy 29 grudnia 2015r. Obie instytucje, po zapoznaniu się z treścią projektu oraz załączonych do niego materiałów wyrażają opinię, że nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Mając na uwadze charakter planowanych działań, a także ogólny charakter dokumentu można uznać, że realizacja ustaleń LSR nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na środowisko oraz na obejmujące obszary chronione. Decyzje są załącznikiem nr 21 do wniosku o wybór LSR.

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY:

Elementy podlegające badaniu	Realizator badania	Sposób pomiaru	Częstotliwość i czas pomiaru	Ocena danych
(1) Plan Komunikacji	Biurowo (ocena własna)	Analiza: - liczba odwiedzin strony internetowej LGD, - listy artykułów, notek i informacji o pracownikach, spotkaniach informacyjnych, biura z beneficjentami indywidualnymi - stron internetowych gmin tworzonych LGD i innych wydarzeń	Trzy razy zbieżnie: zestawienie w okresie sprawozdawczym.	Pravidłowa realizacja zaplanowanych celów i zadań komunikacyjnych.
(2) Realizacja celów, wskaźników oraz przebieganie	Biurowo (ocena własna)	Generalizacja i analiza: - sprawozdań z realizacji zadań - list obecności uczestników - dokumentacji biurowej - wyłączenia w miejscu realizacji działań	Kwartalnie (kwartał poprzedzający)	Stopień osiągnięcia założonych celów, wskaźników, zrealizowanych, przodkujących w odniesieniu do Planu Działania.
(3) Harmonogram	Biurowo (ocena własna)	Analiza harmonogramu	Trzy razy zbieżnie: zestawienie w okresie sprawozdawczym (kwartał poprzedzający)	Stopień zgodności zrealizowanych działań z harmonogramem LSR
(4) Wydatkowanie środków finansowych w ramach budżetu	Biurowo (ocena własna)	Analiza budżetu	Trzy razy zbieżnie: zestawienie w okresie sprawozdawczym	Weryfikacja zgodności wydatkowania
(5) Funkcjonowanie Biura LGD	Zarząd, Biurowo (ocena własna)	Analiza danych, listy obecności, ankiety, spotkania wewnętrzne	Trzy razy zbieżnie: zestawienie w okresie sprawozdawczym	Ocena efektów pracy pracowników.
Obszar badania: Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania				
(1) Funkcjonowanie Zarządu LGD	Komisja rewizyjna	- sprawozdanie Komisji rewizyjnej - anonimowe ankiety wśród pracowników Biura i Rady	Częstotliwość: badane realizowane co roku Czas: badanie: kwartał następującego roku ocenianym, W	Ocena skuteczności Zarządu

ZALĄCZNIKI ZALĄCZNIK: PROCEDURA AKTUALIZACJI LSR

Aktualizacja Strategii wykonywana jest w momencie, gdy takie działanie jest niezbędne dla zapewnienia skutecznej realizacji i możliwości osiągnięcia głównych założeń. Aktualizacja może zostać przeprowadzona w okresie obowiązywania dotychczasowej Strategii, gdy na obszarze LGD lub w bezpośrednim otoczeniu znajdują zmiany, które spowodują dezaktualizację części lub większości zapisów. Aktualizacja LSR przygotowawcza będzie z wykorzystaniem metod partycypacyjnych, zakładających szeroki udział społeczności lokalnej w opracowaniu zmian. Dostosowanie zapisów powinno zostać poprzedzone ewaluacją, dostarczając aktualnych wniosków i rekomendacji. Procedura aktualizacji Lokalnej Strategii Działania dostarcza zainicjowana przez Zarząd Biura, Zarząd lub komisję rewizyjną w okresach co najmniej dwuletnich.

Procedura aktualizacji LSR może również zostać zapoczątkowana na podstawie zaleceń organów nadzoru i instytucji zarządzających, wówczas Zarząd LGD, na mocy pełnomocnictwa Walnego Zebrania Członków, może dokonywać stosownych korekt, które nie powodują istotnych zmian co do celów i przedsięwzięć.

Cel procedury: dostosowanie zapisów LSR do wymogów prawno-administracyjnych, weryfikacja i aktualizacja danych dotyczących obszaru LGD, a także dostosowanie treści w oparciu o wnioski z ewaluacji.

Na podstawie wniosków wpływających z doświadczeń we wdrażaniu LSR, zdiagnozowaniu nowych potrzeb i wyzwań – wszyscy członkowie LGD, mieszkańcy obszaru, przedstawiciele lokalnych organizacji i instytucji mają możliwość formułowania propozycji zmian i usprawnień w treści zapisów obowiązującej Strategii. Wnioski te w formie pisemnej mogą zostać przekazane za pośrednictwem poczty elektronicznej lub tradycyjnej do Biura LGD, gdzie są zbierane i opracowywane. W miarę potrzeb Zarząd LGD może podjąć decyzję o organizowaniu spotkań ze społecznością lokalną na terenie poszczególnych gmin z obszaru wdrażania LSR, celem bezpośredniego zebrania informacji i propozycji dotyczących aktualizacji. Przebieg procedury, w zależności od zaistniałej sytuacji:

Scieżka A.

1. Zbieranie, analiza i opracowanie wniosków, uwag i rekomendacji zgłaszanych LGD, prowadzona przez pracowników Biura LGD i Zarząd
2. Podjęcie decyzji o wprowadzeniu zmian do zapisów Strategii.
3. Przyjęcie uchwały Zarządu zmiany rekomendowane są Walnemu Zebraniu Członków LGD.
4. Przyjęcie Uchwały Walnego Zebrania Członków dot. aktualizacji LSR.

Scieżka B.

1. Przeprowadzenie i opracowanie wniosków z ewaluacji wewnętrznej – prowadzonej przez Biuro LGD.
2. Przeprowadzenie i opracowanie rekomendacji dot. wdrażania LSR – prowadzonej przez podmiot zewnętrzny.
3. Przyjęcie uchwały Zarządu zmiany rekomendowane są Walnemu Zebraniu Członków LGD.
4. Przyjęcie Uchwały Walnego Zebrania Członków dot. aktualizacji LSR.

Scieżka C.

1. Zbieranie, analiza i opracowanie danych na podstawie monitoringu przez pracowników Biura LGD.
2. Powołanie zespołu ds. aktualizacji LSR.
3. Organizacja spotkań lokalnych dotyczących aktualizacji zapisów LSR.
4. Opracowanie wniosków ze spotkań przez zespół d.s. aktualizacji LSR.
5. Opracowanie rekomendacji i przedstawienie ich Zarządowi LGD.
6. Przyjęcie uchwały Zarządu zmiany rekomendowane są Walnemu Zebraniu Członków LGD.
7. Przyjęcie Uchwały Walnego Zebrania Członków dot. aktualizacji LSR.

(2) Funkcjonowanie Rady	Komisja rewizyjna	- sprawozdanie komisji rewizyjnej - ankiety, ankiety wśród pracowników Biuro Zarządu	ostatnim roku realizacji IV kwartał 2023 roku. Częstotliwość: badanie realizowane co roku Czas badania: I kwartał następującego roku ocenianym. W ostatnim roku realizacji IV kwartał 2023 roku. Ocena skuteczności, efektywności i jakości podejmowanych działań	Ocena jakości podejmowanych działań
(3) Biura	Ocena własna Zarząd LGD Biuro LGD	- wywiad grupowy z zespołem pracowników LGD - spotkanie ewaluacyjne przedstawicieli Biura i organów decyzyjnych - analiza ankiety i opinii zebranych od beneficjentów	Częstotliwość: badanie realizowane co roku Czas badania: kwartał następującego roku ocenianym. W ostatnim roku realizacji IV kwartał 2023 roku. Ocena skuteczności, efektywności i jakości podejmowanych działań. Ocena jakości współpracy wewnętrznej – w tym przepływu informacji.	Ocena działalności biura w wymiarze podejmowanych działań. Ocena jakości współpracy wewnętrznej – w tym przepływu informacji.
(4) Plan komunikacji	Biuro LGD (ocena własna)	- Analiza danych z monitoringu - Indywidualne rozmowy pracowników z Beneficjentami	Tryb angly. zbiorcze zestawienie w okresie sprawozdawczym. Efektywność i zasięg prowadzonych działań komunikacyjnych.	

EWALUACJA

Obszar badania: Elementy wdrażania LSR				
(1) Stopień realizacji celów i rezultatów	Podmiot zewnętrzny	- badanie z udziałem społeczności lokalnej (zgodnie z planem ewaluacji) - wywiady grupowe i indywidualne - analiza dyskusja	Częstotliwość: badanie realizowane w połowie okresu realizacji LSR i w ostatnim roku realizacji. Czas badania: I kwartał następującego roku zakończenia biżowego.	Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów i trafności podejmowanych działań.
(2) Stopień realizacji celów rezultatów	Biuro LGD (ocena własna)	- zbieranie i analizowanie danych statystycznych - graficzne i analiza ankiety	Częstotliwość: badanie realizowane co roku	Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów i trafności podejmowanych działań

(3) Procedury i kryteria wyboru	Biuro LGD (ocena własna)	- analiza doswiadczeń pracowników (spokojnie robocze) - analiza i sprawozdani przygotowanych przez beneficjentów - wywiady grupowe z beneficjentami	Częstotliwość: badanie co dwa lata dwuletnia. W ostatnim roku realizacji IV kwartał 2023 roku. Ocena wpływu przyjętych rozwiązań na stopień osiągnięcia założonych celów i rezultatów.	Czas badania: I kwartał następującego roku ocenianym. W ostatnim roku realizacji IV kwartał 2023 roku
(4) Współpraca międzynarodowa.	Ocena własna: Biuro LGD	- wywiad grupowy z zespołem pracowników LGD - analiza sprawozdań - spotkania z partnerami - badania ankietowe - wywiady indywidualne i grupowe	Częstotliwość: badanie realizowane co roku Czas badania: kwartał następującego roku ocenianym. W ostatnim roku realizacji IV kwartał 2023 roku. Ocena jakości współpracy i jej efektów	

ZALĄCZNIK: PLAN DZIAŁANIA – PODDZIAŁANIE 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”

CPL 06/01 SY	Lata	2016-2018		2019-2021		2022-2023		RAZEM 2016-2023	
		Wartość z % realizacji	Planowane	Wartość z % realizacji	Planowane	Wartość z % realizacji	Planowane	Razem	Razem

Przebieżnictwo	podmioty	wzrostka narastająco	wsparcie w EURO	jednostka miary	wzrostka narastająco	wsparcie w EURO	realizacji wskaźnika następująco	wartosc wskaźnikow	planowane wsparcie w EURO	u
Cel szczegółowy 1										
1.1	Liczba szkoleń	23 szkoleń	100%	21663,85	0	0	0	23	21663,85	Pr. Grantow
1.2	Liczba wydarzeń/imprez	28 szt.	100%	21816,77	0	0	0	28	21816,77	Pr. Grantow
1.3	Liczba wydarzeń/imprez wyklarzenia artystyczne	14 szt.	100%	11097,40	0	0	0	14	11097,40	Operacja własna
1.4	Liczba powstających projektów artystycznych w ramach projektu V-Horizon	0	0	0	0	0	0	18	18000	Pr. Grantow
1.4	Liczba wydarzeń/imprez	14 szt.	100%	11227,55	0	0	0	14	11227,55	Operacja własna
Razem cel szczegółowy 1										
Cel szczegółowy 2										
2.1	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	9 szt.	50%	206499,91	1 szt.	55,56%	69079,84	28	790000	Konkursy nowe/działalność gosp.
2.2	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	6 szt.	75%	311713,66	2 szt.	100%	82201,39	8	593915,05	Konkursy nowe/działalność gosp.
2.3	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa/rozwoju działalności	6 szt.	50%	349512,22	5 szt.	91,67%	41476,46	14	956084,95	Konkursy nowe/działalność gosp.
Razem cel szczegółowy 2										
Cel szczegółowy 3										
Aktywizacja										
Razem cel szczegółowy 3										
Przebieżnictwo										
86725,79										
565986,69										
616527,52										
2050000										

3.1	Liczba nowych obywateli infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	15	65,22%	385798,01	7	95,65%	258308,40	4 szt.	100%	183991,45	26	831997,56	Kontak - tunc
3.1	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposazenie miejsc lokalnych kultury	4	80% <td>138030,53</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>100% <td>37891,45</td> <td>5</td> <td>175921,98</td> <td></td> </td>	138030,53	0	0	0	0	100% <td>37891,45</td> <td>5</td> <td>175921,98</td> <td></td>	37891,45	5	175921,98	
3.2	Liczba inicjatyw związanych z zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego i lab sprazajnych lokalnej kultury	0	0	0	5	100% <td>27823,02</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>5</td> <td>27823,02</td> <td>Projekt grantowy</td>	27823,02	0	0	0	5	27823,02	Projekt grantowy
3.3	Liczba inicjatyw służących zachowaniu dziedzictwa przyrodniczego i lab kulturowego	0	0	0	5	100% <td>27861,36</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>5</td> <td>27861,36</td> <td>Projekt grantowy</td>	27861,36	0	0	0	5	27861,36	Projekt grantowy
3.4	Liczba inicjatyw służących zachowaniu dziedzictwa przyrodniczego i lab kulturowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Konkurs - tunc
3.5	Liczba inicjatyw służących zachowaniu dziedzictwa przyrodniczego i lab kulturowego	0	0	0	2	100% <td>11368,53</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>11368,53</td> <td>Operacja własna</td>	11368,53	0	0	0	2	11368,53	Operacja własna
Projekt usspolnacy													
11103,69													
1003,03													
100%													
1													
22480,08													
23644,55													
3													
0													
6													
140121,63													

ZALĄCZNIK: BUDŻET LSR

BUDŻET LSR	
Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe PROW (EURO)
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	3 759 500
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	150 000
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	546 340
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	101 000
Razem	4 556 840

PLAN FINANSOWY W ZAKRESIE PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014-2020				
	Wkład EFRROW (EURO)	Budżet państwa (EURO)	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych (EURO)	RAZEM (EURO)
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	2 217 846,18	1 267 689,23		3 485 535,41
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	174 323,67		99 640,92	273 964,59
RAZEM (EURO)	2 392 169,85	1 267 689,23	99 640,92	3 759 500

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie podstawowych charakterystyk gmin tworzących obszar LGD 4

Tabela 2. Struktura członków Stowarzyszenia „LGD Partnerstwo Kaczawskie” 6

Tabela 3. Struktura członków Rady Stowarzyszenia „LGD Partnerstwo Kaczawskie” 7

Tabela 4. Podsumowanie procesu konsultacji społecznych służących angażowaniu społeczności lokalnej w przygotowanie LSR 11

Tabela 5. Liczba ludności w gminach objętych LSR w latach 2007 - 2014 18

Tabela 6. Przyrost naturalny w gminach objętych LSR w latach 2007 – 2014 18

Tabela 7. Liczba ludności gmin objętych LSR w podziale na kategorie wieku w latach 2007 - 2014 19

Tabela 8. Ciężkość załudnienia na obszarze LGD Partnerstwo Kaczawskie, w woj. Dolnośląskim i w Polsce w 2013 r. 19

Tabela 9. Liczba organizacji pozarządowych na terenie LGD Partnerstwo Kaczawskie w latach 2007-2013. 19

Tabela 10. Ilość podmiotów Gospodarki Narodowej wpisanych do rejestru REGON wg klas wielkości Partnerstwie Kaczawskim w latach 2007 – 2014 22

Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD2007 oraz sektorów własnościowych na terenie Partnerstwa Kaczawskiego na koniec 2014 r. 23

Tabela 12. Osoby prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w Partnerstwie Kaczawskim w latach 2012 - 2014 r. 24

Tabela 13. Ilość gospodarstw agroturystycznych na terenie LGD Partnerstwo Kaczawskie w latach 2007-2013. 24

Tabela 14. Stopa bezrobocia zarejestrowanego na terenie Partnerstwa Kaczawskiego wg powiatów w latach 2007-2014. 25

Tabela 15. Liczba osób bezrobotnych ogółem na terenie Partnerstwa Kaczawskiego na koniec 2007 r. i na koniec 2013 r. z wyodrębnieniem bezrobotnych kobiet 27

Tabela 16. Liczba osób objętych pomocą społeczną na obszarze LGD w roku 2013 i 2014. 28

Tabela 17. Analiza SWOT LGD Partnerstwo Kaczawskie. 30

Tabela 18. Matryca logicznych powiązań diagnozy obszaru i ludności. Analizy SWOT oraz celów i wskaźników. 38

Tabela 19. Cele i wskaźniki 41

Tabela 20. Powiązanie budżetu z poszczególnymi celami LSR 51

Tabela 21. Działania generujące koszty, które w części zaplanowano w planie działań 54

Tabela 22. Zgodność celów i przedsięwzięć Lokalnej Strategii Rozwoju i Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 55

Tabela 23. Zgodność celów i przedsięwzięć Lokalnej Strategii Rozwoju ze Strategiami Rozwoju Powiatów: jawoskiego 2014-2020, legnickiego 2002 – 2017 i Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Złotoryjskiego 2011-2019 58

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Partnerstwie Kaczawskim i ich udział procentowy w ogóle podmiotów gospodarczych na koniec 2007r. 22

Wykres 2. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Partnerstwie Kaczawskim i ich udział procentowy w ogóle podmiotów gospodarczych na koniec 2014 r. 22

Wykres 3. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] w 2013 r. 27

Wykres 4. Bezrobotni zarejestrowani wg szczególnych grup do osób bezrobotnych ogółem [%] w 2013 r. 28

SPIS RYSUNKÓW I MAP

Rysunek 1. Najważniejsze rodzaje zabrytek na obszarze działania LGD „Partnerstwo Kaczawskie” 16

Mapa 1. Obszar objęty LSR 5

2016/06 koniec realizacji LSR	4. Wydarzenia kulturalno- edukacyjne	7. Wydarzenia kulturalno- edukacyjne	Miejskacy obszar LGD, organizacje pozarządowe, dziesiątka, powiat, województwo, lokalne	- Rozsyłanie informacji drogą mailową - Informacja na stronie LGD, interaktywny 14 gmin, ogłoszenia na portalach społecznościowych (Facebook)	Określenie udziału w wydarzeniach kulturalno- edukacyjnych	Wydarzenia kulturalno- edukacyjne, aktywność mieszkańców obszaru LGD	Zaplanowane wydatki związane z organizacją wydarzeń kulturalnych w odniesieniu do działań, które odwołują się do informacji z poprzednich przebiegów do promocyjnych obszarów LSR, aktywizacji mieszkańców
2016/06 koniec realizacji LSR	5. Spokreślenie informacyjno- edukacyjne mieszkańców	Organizacja 45 spotkań informacyjno- konsultacyjnych w całym obszarze	Miejskacy obszar LGD w tym: organizacje pozarządowe, edukacyjne, organizacje lokalne, powiat, województwo, lokalne	Przekazywanie informacji przez organizację, spotkania konsultacyjne	Określenie udziału w spotkaniach informacyjnych, konsultacyjnych	Spotkania organizowane dla organizacji pozarządowych i liderów wsi, potencjalnych beneficjentów projektów grantowych	Zaplanowane wydatki związane z organizacją spotkań informacyjno- konsultacyjnych w odniesieniu do efektów tych działań, czyli działań, które odwołują się do informacji z poprzednich przebiegów do promocyjnych obszarów LSR
2016/06 koniec realizacji LSR	6. Wsparcie szkoleniowo- doradcze	Organizacja 5 szkoleń w całym obszarze (około 20 osób/kierze szkolenie)	Beneficjenci, mieszkańcy, w tym przedsiębiorcy, przedsiębiorcy	Komunikacja za pomocą organizowanych szkoleń	Określenie udziału w szkoleniach, wsparcie szkoleniowo- doradcze	Szkolenia organizowane dla osób przedsiębiorców, aplikacyjnych, oswojonych	Zaplanowane wydatki związane z organizacją szkoleń, udziałem w kosztach tych działań, wydatki na wyjazd, wydatki na wyjazd, wydatki na wyjazd
2016/06 koniec realizacji LSR	7. Dział w ramach imprez zowietrznych	Udział w 6 imprezach w całym obszarze	Liczba mieszkańców miast i obszarów	Komunikacja bezpośrednia z potencjalnymi turystami, organizacja imprez, organizacja imprez, organizacja imprez	Promocja obszarów, udział w imprezach	Promocja działań i obszarów LGD na poziomie powiatu, województwa, udział w imprezach LGD w targach	Zaplanowane wydatki związane z wydatkami na imprezy, wydatkami na imprezy, wydatkami na imprezy

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 dla Partnerstwa Kaczawskiego została przygotowana przez społeczność lokalną – przedstawicieli wszystkich sektorów i 14 gmin, którzy włączyli się w opracowanie dokumentu w ramach Planu Włączenia Społecznego realizowanego ze środków poddziałania 19.1 „Wsparcie przygotowawcze” w ramach działania M19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach Inicjatywy Leader” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zgodnie z umową nr 00015-6934-UM/100011/15 podpisaną przez Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie” z Zarządem Województwa Dolnośląskiego w dn. 4 września 2015r.

